

STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA RÝMAŘOVA DO ROKU 2030

ANALYTICKÁ ČÁST

NÁVRHOVÁ ČÁST

17. 12. 2019

Návrh k diskuzi

Pořizovatel dokumentu:

Město Rýmařov
náměstí Míru 230/1
795 01 Rýmařov

Kontakty:

Odbor regionálního rozvoje
E-mail: investice@rymarov.cz
Tel.: 554 254 316

Zpracovatel

GaREP, spol. s r.o., společnost pro regionální ekonomické poradenství
nám. 28. října 3, 602 00 Brno
E-mail: garep@garep.cz
Web: www.garep.cz

Zpracovatelský tým:

Ing. Jan Binek, Ph.D.
RNDr. Ondřej Šerý, Ph.D.
Ing. Markéta Chaloupková
Ing. Zdeněk Šilhan
RNDr. Hana Svobodová, Ph.D.

Strategický plán rozvoje města Rýmařova do roku 2030 byl zpracováván s využitím „Metodiky tvorby programu rozvoje obce“ doporučené Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Schvalovací doložka

Strategický plán rozvoje města Rýmařova do roku 2030 byl schválen zastupitelstvem města
dne, usnesením č.

OBSAH

ÚVOD.....	5
A. ANALYTICKÁ ČÁST	6
A.1 Charakteristika města.....	6
A.1.1 Území.....	6
Základní charakteristika	6
Historie města	7
A.1.2 Obyvatelstvo	9
Vývoj počtu obyvatel a pohyb obyvatel	9
Struktura obyvatel.....	12
Bydlení ve městě	14
Sociálně vyloučené obyvatelstvo	15
A.1.3 Hospodářství	17
Ekonomika a trh práce	17
Cestovní ruch.....	22
A.1.4 Doprava	24
A.1.5 Technická infrastruktura.....	28
Vodovodní síť.....	28
Kanalizační síť, čistírna odpadních vod	28
Zásobování elektrickou energií.....	29
Zásobování plynem.....	29
Zásobování teplem	29
Nakládání s odpady	30
A.1.6 Občanská vybavenost	30
Školství a vzdělávání.....	30
Zdravotnictví.....	33
Sociální služby.....	34
Kultura	35
Sport a volnočasové aktivity.....	39
Další služby	42
A.1.7 Životní prostředí	42
Geografická charakteristika.....	42
Stav životního prostředí	45
Zeleň ve městě	45
Ochrana životního prostředí.....	46
A.1.8 Správa města	47
Samospráva města, městský úřad.....	47

Řízení rozvoje města.....	48
Hospodaření a majetek města	48
Bezpečnost	52
Vnější vztahy a vazby města	53
A.2 Východiska pro návrhovou část	55
<i>A.2.1 Zhodnocení předchozího rozvoje města v období 2014–2018.....</i>	<i>55</i>
<i>A.2.2 Vazby na koncepce</i>	<i>55</i>
Vnitřní vazby.....	55
Vnější vazby	57
<i>A.2.3 Srovnání s vybranými městy v regionu</i>	<i>58</i>
<i>A.2.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření mezi obyvateli</i>	<i>62</i>
<i>A.2.5 Názory starostů okolních obcí</i>	<i>70</i>
<i>A.2.6 SWOT ANALÝZA.....</i>	<i>72</i>
B. NÁVRHOVÁ ČÁST	75
B.1 Vize rozvoje a strategické cíle.....	75
Vize rozvoje.....	75
Dlouhodobé cíle	76
Rozvojové oblasti a opatření.....	76
B.2 Specifikace opatření	77

ÚVOD

Základními nástroji řízení rozvoje města Rýmařov jsou územní plán a strategický plán. Strategický plán je aktivizačním nástrojem řízení rozvoje – s ohledem na dispozice dané územním plánem formuluje představy o budoucnosti města a navrhuje způsoby, jak těchto představ dosáhnout. Strategický plán je zpracován pro období do roku 2030, tj. na 11 let.

Strategický plán zachycuje **hlavní problémy rozvoje města a stanoví možná řešení** (zajišťuje tak komplexní přístup k řešení problémů) a podporuje efektivní využívání finančních prostředků města i jeho celkového potenciálu. **Sladuje představy** jednotlivých subjektů (zastupitelů, občanů, organizací působících v obci apod.) **o rozvoji města** – slouží tak k prevenci budoucích sporů a zajišťuje kontinuitu rozvoje. V návaznosti na diskuze při vytváření plánu dochází k zapojení širší skupiny subjektů do plánování a realizace rozvojových aktivit.

Je klíčovým **podkladem pro rozhodování zastupitelstva města** a zvyšuje připravenost města k podání žádostí o dotační podporu a **možnost získat vnější finanční prostředky**. Je **informačním nástrojem** pro stávající i nově přichodící obyvatele či podnikatele o tom, co je pro město důležité, a o plánovaných investicích.

V **analytické části** je komplexně zachycena situace ve městě. Charakteristika jednotlivých oblastí života ve městě je doplněna zhodnocením hlavních rozvojových činností v minulých letech, výsledky dotazníkového šetření mezi obyvateli a srovnáním s vybranými městy v širším okolí. Souhrnné zhodnocení je zpracováno ve SWOT analýze. Pro realizaci návrhové části je důležitý popis vazeb na koncepcí.

Návrhová část obsahuje vizi a dlouhodobé cíle do roku 2030. Způsob naplnění vize a dosažení cílů je rozpracován v podobě opatření a aktivit (konkrétních záměrů). Hlavními podklady pro formulaci aktivit byly analytická část strategického plánu, programové priority pro období 2018–2022, integrovaný dokument rozvoje, koncepce města a podněty z dotazníkového šetření.

Různá témata řešená v návrhové části se liší co do rozsahu a podrobnosti, protože v některých oblastech má město již promyšlenou představu o jednotlivých úkolech, v jiných oblastech bude pokračovat diskuze a budou doplňovány podklady od pracovních odborných skupin.

V lednu 2020 bude dopracován způsob práce s dokumentem (tvorba akčního plánu, aktualizace, sledování a vyhodnocování plnění).

Strategický plán je zpracováván od poloviny května 2019 společností GaREP v úzké součinnosti s pracovníky města. Dne 27. 5. 2019 proběhlo úvodní jednání, na němž byl zpřesněn postup tvorby plánu. Dne **19. 6. 2019 proběhlo úvodní setkání pracovní skupiny** tvořené zástupci samosprávy, vedoucími pracovníky městského úřadu a představiteli vybraných organizací působících ve městě.

Od konce července do začátku září 2019 proběhlo **dotazníkové šetření** názorů obyvatel. Celkem se vyjádřilo 487 osob.

První pracovní návrh analytické části byl vytvořen 2. 10. 2019. V průběhu října se k němu vyjádřili pracovníci městského úřadu a jejich připomínky byly zapracovány. Druhá verze analytické části a koncept návrhové části byly **diskutovány na 2. setkání pracovní skupiny dne 13. 11. 2019**. Ze setkání vzešlo pouze několik podnětů na úpravu. Do 20. 11. 2019 měli členové pracovní skupiny prostor pro vyjádření. Poté byla vytvořena verze dokumentu určená k širší diskuzi.

Návrh strategického plánu bude diskutován 8. 1. 2020 na setkání s občany. Následně bude dopracován a projednán na komisích Rady města a na 3. setkání pracovní skupiny.

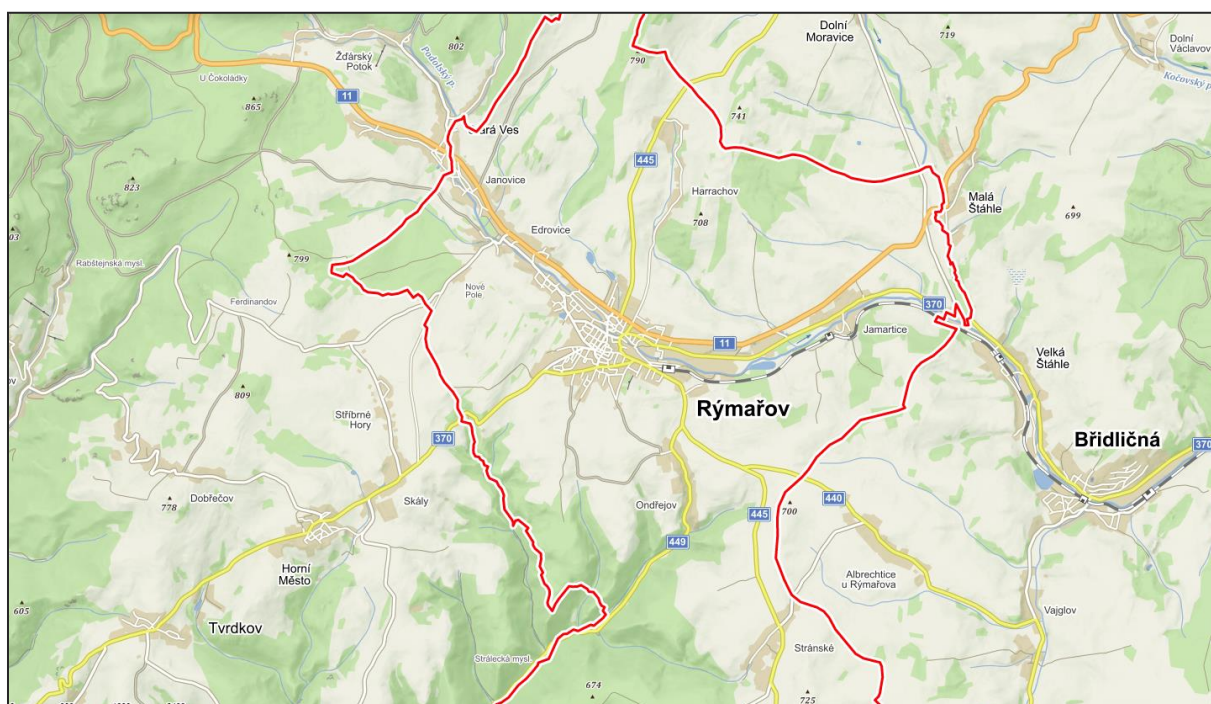
A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 CHARAKTERISTIKA MĚSTA

A.1.1 ÚZEMÍ

Základní charakteristika

Město Rýmařov leží v podhůří Jeseníků, jedná se o nejzápadnější město Moravskoslezského kraje. V rámci územně-správního členění spadá do okresu Bruntál a je samo tzv. obcí III. stupně, tedy obcí s rozšířenou působností (ORP).

Obr. 1: Poloha a administrativní hranice (červeně zvýrazněná) města Rýmařov

Zdroj: Mapy.cz

Rýmařov se skládá, mimo samotné město, z dalších celkem **šesti místních částí**. Ty však netvoří ve všech případech jedno katastrální území. Místní část Janovice je rozdělena na dva historické katastry, a to Janovice u Rýmařova a Janušov. Naopak Harrachov katastr nemá, s Rýmařovem tvoří jednu součást.

Tab. 1: Základní charakteristika místních částí města Rýmařov k 9. 1. 2019 a 1. 12. 2015

Místní část	Počet obyvatel 2019	Průměrný věk 2019	Počet osob do 18 let (2019)	Podíl osob do 18 let (%)	Počet obyvatel 2015	Změna 2019/15*100
Edrovice	345	40,1	59	17,1	335	103,0
Harrachov	35	42,6	6	17,1	35	100,0
Jamartice	235	38,7	46	19,6	223	105,4
Janovice	646	42,4	109	16,9	663	97,4
Ondřejov	145	39,6	31	21,4	126	115,1
Rýmařov	6 867	44,0	967	14,1	7027	97,7
Stránské	67	41,5	16	23,9	72	93,1
CELKEM	8 340	43,5	1 234	14,8	8 481	98,3

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2015, 2019): Statistika – věková struktura obyvatel

Podle **městské matriky** žilo začátkem ledna 2019 v Rýmařově 8 340 obyvatel (ČSÚ ve svých časových řadách uvádí asi o 100 obyvatel méně, viz údaje v kapitole Obyvatelstvo). Nejvíce obyvatel měl samotný Rýmařov, respektive místní část Rýmařov, a to 6 867 obyvatel. Na zbývajících šest místních částí tak připadalo 1 473 obyvatel (tj. 17,6 %). Největší z nich jsou Janovice (646 obyvatel), Edrovice (345 obyvatel) a Jamartice (235 obyvatel). Průměrný věk obyvatel celého Rýmařova činil 43,5 let, přičemž nejmladší obyvatelstvo je v místní části Jamartice (38,7 let) a nejstarší v místní části Rýmařov (44,0 let). Podíl osob do 18 let činil v celém Rýmařově 14,8 % s tím, že se pohyboval od 14,1 % v místní části Rýmařov až po 23,9 % v místní části Stránské. Různorodě se vyvíjel počet obyvatel oproti roku 2015 – ve třech místních částech vzrostl (Ondřejov, Jamartice, Edrovice), ve třech klesl (Stránské, Janovice, Rýmařov) a v Harrachově zůstal totožný.

Historie města

Oblast Rýmařovska byla v období neolitu charakteristická extrémním klimatem, její pokryv tvořily především smíšené lesní porosty. Přírodní podmínky nebyly pro život zemědělců příliš příznivé, proto se první stopy člověka na tomto území objevují až v posledních staletích před naším letopočtem. Mezi první osadníky patřili **Keltové**, kteří rýžovali zlato na řekách Moravici a Oskavě, ale také **Germáni**, jejichž výraznou přítomnost dokazují četné nálezy římských mincí v západní části Rýmařova.

První zmínky o většině obcí na Rýmařovsku pochází ze 13. a 14. století, kdy vznikla řídká síť malých obcí ovládaných ze správního centra na rýmařovském Hrádku. Nejprve se jednalo o **české kolonisty**, sídliště však kolem roku 1250 násilně zaniklo. Teprve v poslední třetině 13. století obnovili osadu **kolonisté z Německa**. **První písemná zmínka** o Rýmařově pochází z roku 1351, v roce 1406 byl povýšen na město. Velký rozvoj celého regionu nastal s **těžbou železných rud**, která proťala Rýmařovsko směrem od jihozápadu k severovýchodu. Těžilo se též zlato, stříbro s olovem, měď a později zinek. Území tvořila dvě panství – rabštejnské (později nazýváno janovické) a sovinecké.

Výrazným mezníkem bylo období **třicetileté války**, kdy se Rýmařovsko ocitlo v moci násilnické švédské vojenské jednotky, která obsadila Sovinec i Rabštejn. Po odchodu nepřátel zůstal region z poloviny vykliděný, zcela zchudlý a vystaven tvrdé rekatolizaci. Sovinecké panství zakoupil řád německých rytířů. Rozvoj hutí a dolů způsobil výraznou ztrátu lesů, a tak se stal roku 1721 novým impulzem rozvoje kraje **příchod hrabat Harrachů**, kteří obnovili lesní bohatství a dali místním práci v plátenické manufaktuře v Janovicích (nejvýznamnější svého druhu v celé Habsburské říši) a v obnovených dolech a hutích. Roku 1790 postihl město ničivý požár, při kterém shořely téměř všechny domy. Po této události bylo město znovu postaveno v duchu klasicismu a empíru.

K zásadním změnám došlo v průběhu **19. století**, kdy vznikl rýmařovský okres. V první polovině 19. století vznikla ve městě i okolí řada moderních podniků na zpracování lnu a bavlny, slavná janovická manufaktura však zanikla. Hutě stále produkovaly železo a město se řadilo se svými dvanácti puškaři na druhé místo za Brno. Roku 1878 byla do města přivedena železnice.

Tab. 2: Vývoj počtu obyvatel města Rýmařov (dle současného správního území) v rámci sčítání lidu 1869 až 2011

	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
počet obyvatel	9 864	9 624	9 101	8 978	9 062	8 339	9 886	6 697	6 992	7 586	9 174	9 405	9 167	8 195
počet domů	994	1 026	1 038	1 050	1 158	1 211	1 396	1 376	1 062	1 051	1 114	1 215	1 353	1 439

Zdroj: ČSÚ (2015): *Historický lexikon obcí České republiky – 1869 – 2011*

Po první světové válce potlačila československá vláda snahy o připojení oblasti k Německu a do téměř zcela německého prostředí začali přicházet čeští úředníci, policisté, železničáři a další, jak to vyžadoval nový stát. Nicméně **německé obyvatelstvo dominovalo**. Během sčítání lidu v roce 1930 bylo v Rýmařově (německý název zněl Römerstadt) evidováno 9 886 obyvatel, z toho se k německé

národnosti přihlásilo 9 510 obyvatel (96,2 %) a k československé národnosti 191 obyvatel (1,9 %). Zbytek připadal na jiné národnosti a cizince.

Tab. 3: Národnostní složení obyvatelstva města Rýmařov a jeho dnešních místních částí v roce 1930

Obec (místní část)		Sečteno obyvatel	Národnost			
český název	německý název		československá	německá	jiná	cizinci
Edrovice	Edersdorf	522	3	511	0	8
Jamartice	Irmsdorf	586	0	582	1	3
Janovice	Janowitz	412	6	400	0	6
Janušov	Johnsdorf	1 365	3	1 342	0	20
<i>Janušov</i>	<i>Johnsdorf</i>	<i>1 214</i>	<i>3</i>	<i>1 191</i>	<i>0</i>	<i>20</i>
<i>Růžová</i>	<i>Rosendorf</i>	<i>151</i>	<i>0</i>	<i>151</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ondřejov	Andersdorf	488	2	483	0	3
Rýmařov	Römerstadt	6 108	177	5 790	7	134
<i>Harrachov</i>	<i>Harrachsdorf</i>	<i>271</i>	<i>2</i>	<i>268</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
<i>Rýmařov</i>	<i>Römersdorf</i>	<i>5 837</i>	<i>175</i>	<i>5 522</i>	<i>6</i>	<i>134</i>
Stránské	Zechitz	405	0	402	1	2
CELKEM		9 886	191	9 510	9	176

Zdroj: Státní úřad statistický (1935): *Statistický lexikon obcí v Republice československé, Země moravskoslezská, na základě výsledků sčítání lidu z 1. prosince 1930*

Národnostní problémy i nadále přetrvávaly a **hospodářská krize 30. let** je ještě podnítila. Ve městě začali získávat převahu **henleinovci**. Německá armáda nakonec Rýmařov po uzavření Mnichovské dohody obsadila dne 8. října 1938, což vedle exodu českého obyvatelstva znamenalo i likvidaci židovské menšiny. Převážně německy mluvící Rýmařov se jako pohraniční město stal **součástí německé Říše**. Město bylo **osvobozeno** po krátkých střetech sovětskými jednotkami dne 7. května 1945 a území se vrátilo zpět k československému státu. Naopak původní německé obyvatelstvo bylo na základě Benešových dekretů **podrobeno odsunu** – v srpnu 1945 se jednalo ještě o tzv. „divoký odsun“, od ledna do října 1946 pak o organizovaný odsun po železnici. Odsunutí Němci se usazovali převážně v americkém okupačním pásmu ve spolkových zemích Bavorsko, Hesensko a Porýní-Falc.

Výraznou většinu **nově příchozích tvořili Moravané**. Noví osídlenci se museli vyrovnat s obtížným klimatem, stagnující dopravou i dlouhodobým nedostatkem potravin. V letech 1945 až 1948 se snažili ještě udržet aspoň část průmyslu v chodu. O **převrat v únoru 1948** vykazovala většina obyvatel nezájem, lidé situaci vnímali jako běžnou demokratickou výměnu vlády. V říjnu 1949 však byla obviněna skupina odpůrců komunistického režimu z útoku trhavinou na provoz tehdejší textilky Henap. Ačkoli obvinění akci ve skutečnosti neprovedli, byli odsouzeni ve vykonstruovaném procesu na desítky let do vězení.

Další stinnou stránkou komunistického režimu bylo mnohdy násilné **vytváření zemědělských družstev** (řada rolníků čelila falešným obviněním a likvidaci). Výrazně tak upadlo v regionu silné dobytkařství. Izolace od světových odbytišť po desítky let a nezdravá centralizace zlikvidovaly celé průmyslové obory. V Rýmařově tak na konci 80. let fungovaly jen dva **podniky zpracovatelského průmyslu**. Dominovala Hedva Moravská Třebová, jejíž rýmařovský závod představoval tkalcovnu, barevnu a konfekci a v roce 1987 zaměstnával 1 002 osob. Doplněovaly ji Československé automobilové opravy (ČSAO) Olomouc s 89 zaměstnanci. Další podniky patřily do stavebnictví a služeb. Třetím výrazným zaměstnavatelem byl podnik z oblasti stavebnictví, kdy při národním podniku Rudné doly Jeseník vznikl závod na výrobu dřevěných rodinných domků – OKÁL Rýmařov.

Roku 1960 zanikl z moci úřední téměř sto let existující moravský okres Rýmařov, který vznikl už v polovině 19. století spojením dvou bývalých panství, a to sovinského a rabštejnského (janovického). Okres Rýmařov se stal součástí většího celku společně se dvěma slezskými okresy Bruntál a Krnov, a to

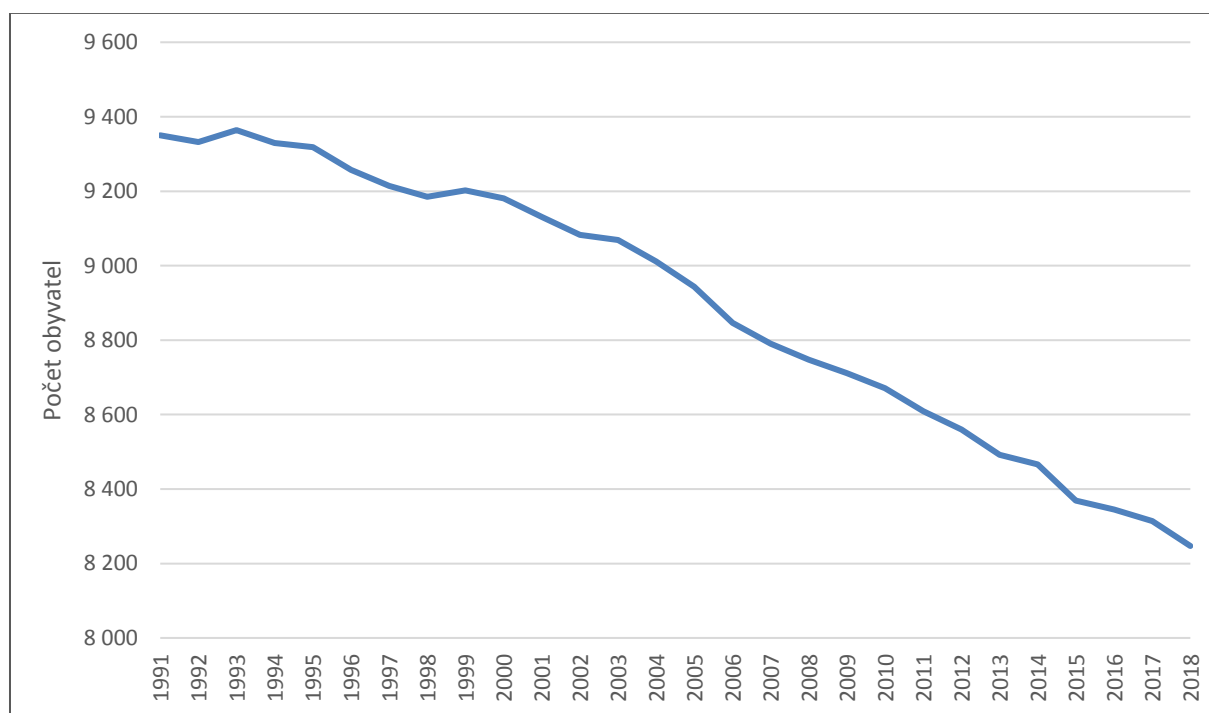
nově vymezeného **okresu Bruntál v rámci Severomoravského kraje**. Na přelomu tisíciletí se při vytváření nových krajů rozhodovalo, zda bude město Rýmařov přidruženo k Olomouckému či Ostravskému (později Moravskoslezskému) kraji. V červnu 2001 odhlasovalo městské zastupitelstvo variantu Moravskoslezského kraje. V listopadu 2001 proběhlo referendum, kterého se zúčastnilo 26,7 % oprávněných voličů a v němž vyhrála varianta **setrvání v Moravskoslezském kraji** (1 016 hlasů) oproti přiřazení do Olomouckého kraje (845 hlasů).

A.1.2 OBYVATELSTVO

Podle ČSÚ mělo k 1. lednu 2019 město Rýmařov **8 247 trvale žijících obyvatel**. Z toho tvořili muži 4 068 osob (tj. 49,3 %) a ženy pak 4 179 osob (tj. 50,7 %). Průměrný věk všech obyvatel města činil 44,0 let.

Vývoj počtu obyvatel a pohyb obyvatel

Město Rýmařov se potýká s **dlouhodobým úbytkem obyvatel**. Ještě na konci roku 1991 mělo 9 350 obyvatel, krátce předtím se osamostatnily obce Stará Ves a Malá Štáhle, které byly k Rýmařovu připojeny na začátku 80. let 20. století. Kolem roku 2000 se počet obyvatel pohyboval kolem 9 200 osob a v novém tisíciletí úbytek ještě zrychlil, k čemuž přispěl i nepříznivý socioekonomický vývoj v souvislosti s globální ekonomickou recesí, která se nejvýrazněji projevila v letech 2008 až 2010. Na konci roku 2018 tak ve městě žilo již pouze 8 247 osob. Za posledních třicet let tak město ztratilo více než desetinu svých obyvatel.

Obr. 2: Vývoj počtu obyvatel města Rýmařov v letech 1991 až 2018 (vždy k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ (2019): Databáze demografických údajů za obce ČR

Pokles počtu obyvatel se uskutečnil jak přirozeným způsobem (procesy rození a umírání), tak migrací (procesy přistěhování a vystěhování). Následující tabulka zobrazuje, že mnohem významnějším procesem pro úbytek obyvatel byla a stále je migrace obyvatel, kdy **počty vystěhovalých přesahovaly ve všech čtyřletých obdobích počty přistěhovalých** (hrubá míra migračního salda tak byla vždy záporná). Vysoká intenzita vystěhovalých (tj. výrazně záporné migrační saldo) byla zaznamenána za první hned na počátku 90. let 20. století, tedy těsně po konci centrálně plánovaného hospodářství, za

druhé pak mezi lety 2003 a 2010 (zejména v závěru tohoto období se projevovala globální ekonomická recese).

V případě přirozeného přírůstku (narození vs. zemřelí) panovala ve sledovaném období odlišná situace, i když i ona se pozvolna zhoršovala. Do roku 2010 totiž převyšovaly počty narozených osob ve městě počty zemřelých, takže hrubá míra přirozeného přírůstku byla kladná (na počátku 90. let, v období 1991 až 1994, dokonce dosáhla + 17,5 ‰). V polovině 90. let se počty narozených a zemřelých vyrovnaly, ale stále mírně převyšovali narození. Zlom nastal po roce 2010, kdy zemřelí začali převyšovat narozené a tento nepoměr se i nadále zvyšuje. To je mimo jiné dáno i věkovou skladbou obyvatel, kdy mladí lidé z města odcházejí a senioři naopak zůstávají.

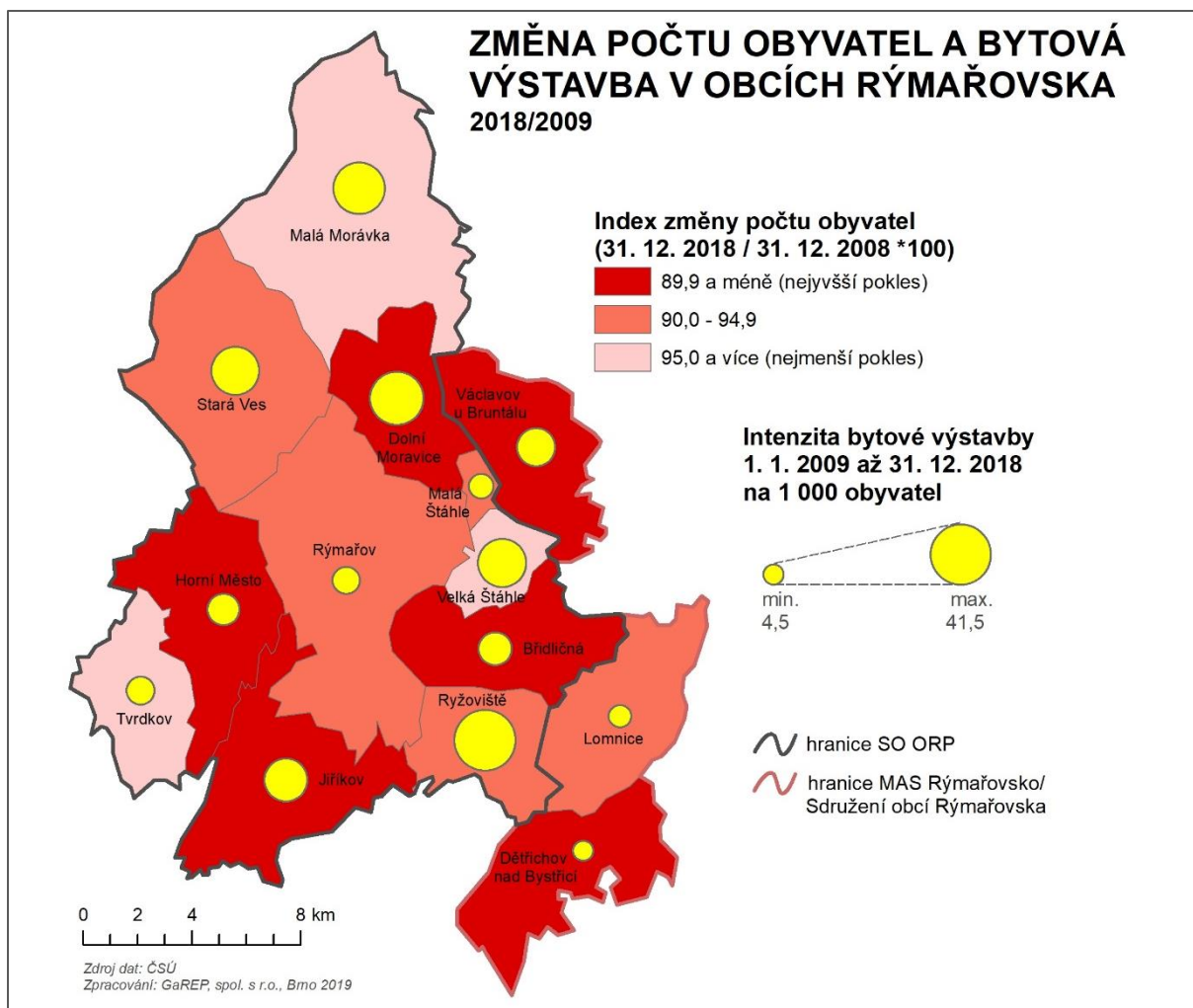
Tab. 4: Pohyb obyvatel města Rýmařov v letech 1991 až 2018

Časové období	Hrubá míra* přirozeného přírůstku, tj. narození/zemřelí (‰)	Hrubá míra* migračního salda, tj. přistěhovalí/vystěhovalí (‰)	Hrubá míra* celkového přírůstku (‰)
1991–1994	17,5	-24,4	-6,8
1995–1998	1,3	-16,9	-15,6
1999–2002	2,5	-11,9	-9,4
2003–2006	3,3	-29,8	-26,4
2007–2010	0,9	-20,9	-20,0
2011–2014	-4,6	-13,9	-18,5
2015–2018	-10,5	-15,7	-26,2
1991–2018	12,5	-135,3	-122,8

Pozn.: * hrubá míra = přepočet na 1 000 obyvatel středního stavu

Zdroj: ČSÚ (2019): Databáze demografických údajů za obce ČR

Důležitá je také lokalita, kam lidé odcházejí. V řadě měst Česka byla po roce 2000 zaznamenána tzv. suburbanizace. Tedy že se lidé stěhují do okrajových částí měst (často venkovského/vesnického charakteru) nebo do obcí v těsném zázemí měst. Hledají tak bydlení v rodinných domech, blízkost přírody či klidnější a bezpečnější život. Za prací, do škol a za službami však stále do města dojíždějí a v regionu tak zůstávají. To se však v Rýmařově neděje, jelikož okolní obce zvýšení počtu obyvatel ani výraznější bytovou výstavbu nevykazují. Právě naopak, pokles počtu obyvatel je v okolních obcích mnohdy výraznější než v samotném Rýmařově (Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město či Jiříkov). Lze tak hovořit nejen o vylidňujícím se městě, ale též o **vylidňujícím se regionu**. Lidé tak z Rýmařovska odcházejí do jiných regionů, centrálněji položených a ekonomicky silnějších. Typickým příkladem je odchod na vysokoškolská studia, kdy se po jejich absolvování již na Rýmařovsko nevracejí.

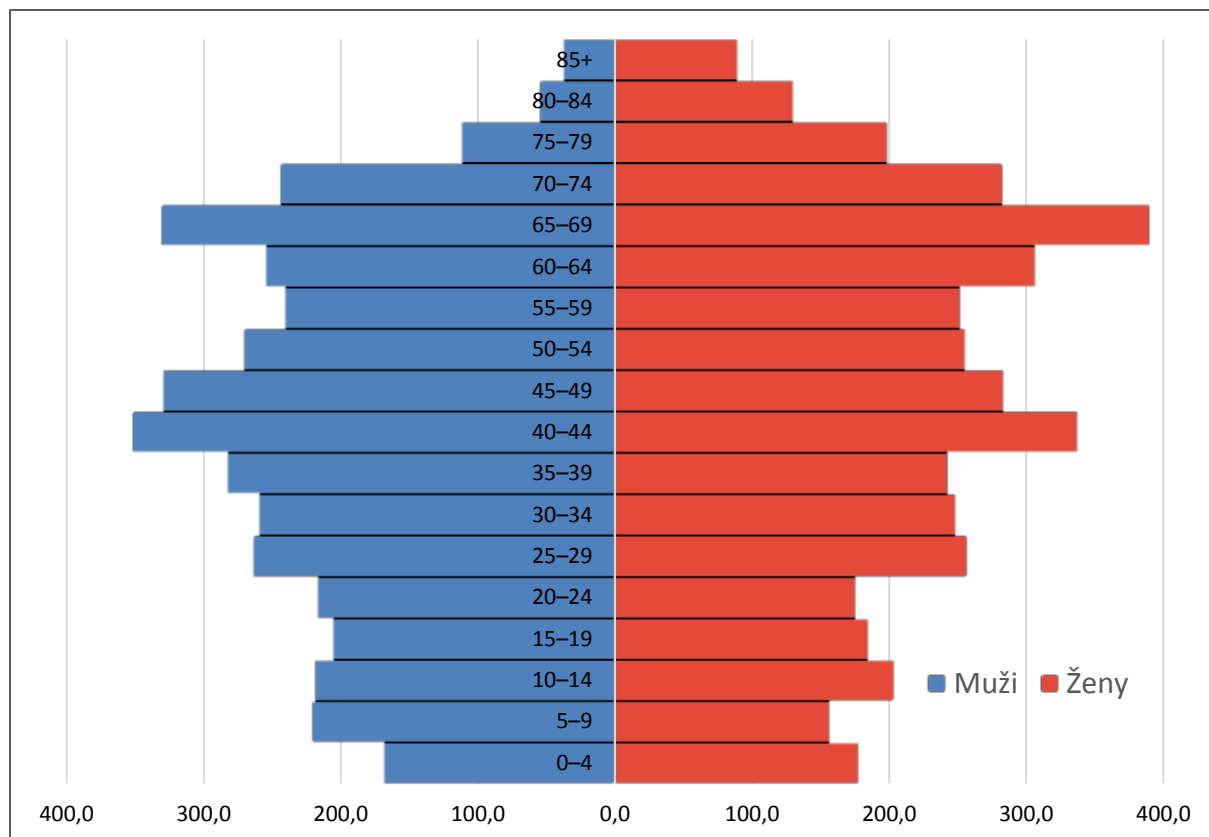
Obr. 3: Změna počtu obyvatel a bytová výstavba v obcích Rýmařovska v období 2009–2018

Zdroj: ČSÚ

Situaci dále zhoršuje **rozdílnost mezi trvalým a obvyklým (skutečným) bydlištěm**, kdy má řada obyvatel v Rýmařově trvalý pobyt, ale fakticky již ve městě nežijí. Počet těchto osob se těžko kvantifikuje, poslední věrohodnější údaj poskytlo sčítání lidu 2011, kdy v době sčítání (tj. 26. 3. 2011) hlásilo trvalý pobyt v Rýmařově 8 601 osob, zatímco obvyklý pobyt 8 195 osob. Rozdíl tak činil 406 osob, tedy necelých 5 % obyvatel města. Lze předpokládat, že se tento rozdíl v dalších letech ještě prohloubil a také to, že část obyvatel se ani v rámci sčítání lidu k jinému obvyklému bydlišti nepřiznává (uvedení této skutečnosti je ve formuláři zcela dobrovolné, resp. závisí na uvážení každého jednotlivce).

Struktura obyvatel

Vývoj počtu obyvatel, resp. pohyb obyvatel (narození, zemřelí, přistěhovalí, vystěhovalí) má vliv i na strukturu obyvatel. Následující obrázek představuje **věkovou pyramidu obyvatel města Rýmařov** ke konci roku 2018, tedy rozdělení podle pohlaví a pětiletých věkových kategorií.

Obr. 4: Věková pyramida obyvatel města Rýmařov k 31. 12. 2018

Zdroj: ČSÚ (2019): Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin v obcích Moravskoslezského kraje k 31. 12. 2018

V ideálním případě by se mělo jednat o rovnoramenný trojúhelník s nejširší základnou (nejpočetnější kategorie u dětské složky populace) a postupně se zužujícími „dalšími stupni“. V případě Rýmařova je patrné slabší zastoupení populace do 24 let věku a naopak poměrně silné zastoupení dvou věkových kategorií – za prvé „čtyřicátníků“ ve věku 40 až 49 let a za druhé „mladých seniorů“ ve věku 65 až 69 let. Vyšší počty seniorů pak vytváří požadavky na zdravotní a sociální péči. Věková pyramida také ukazuje na vyšší naději dožití u žen, což je celosvětový trend.

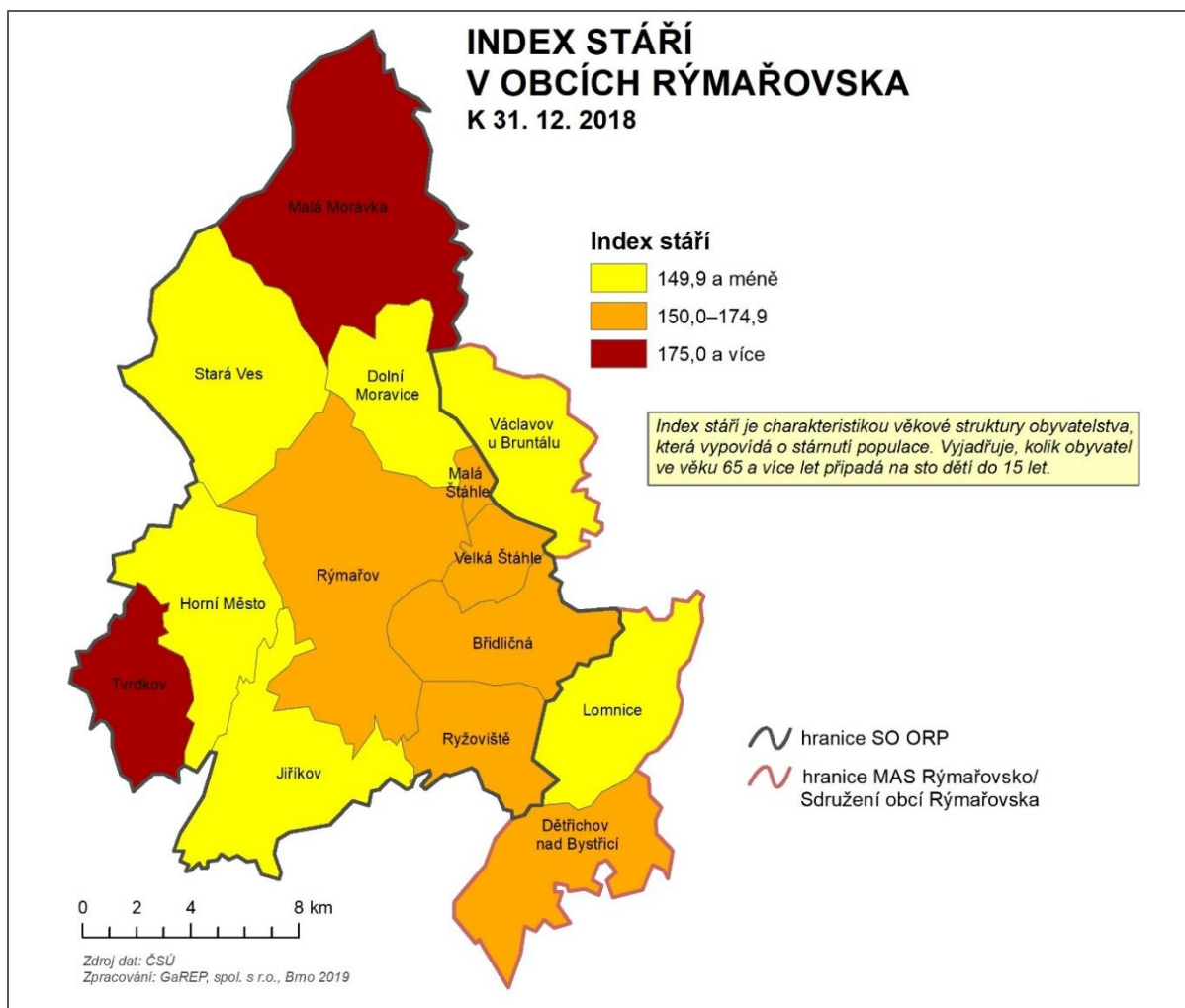
Tab. 5: Demografické stárnutí obyvatel města Rýmařov v pětiletých intervalech od roku 2003

Rok	Obyvatelstvo 0–14 let		Obyvatelstvo 65 let a více		Index stárání (65+/0–14)*100	Průměrný věk v letech
	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)		
31. 12. 2003	1 400	15,4	999	11,0	71,4	38,5
31. 12. 2008	1 232	14,1	1 173	13,4	95,2	40,5
31. 12. 2013	1 192	14,0	1 486	17,5	124,7	42,3
31. 12. 2018	1 148	13,9	1 873	22,7	163,2	44,0

Zdroj: ČSÚ (2004–2019): Veřejná databáze, Obyvatelstvo

V případě Rýmařova lze hovořit o tzv. **demografickém stárnutí**, tedy výraznému nárůstu zastoupení seniorské složky populace. To je zapříčiněno mimo jiné již výše popsáním odchodem mladého obyvatelstva, nejčastěji ve věku 20 až 35 let. Tabulka 5 zobrazuje vývoj po roce 2003. Podíl dětské složky populace (0 až 14 let) se příliš nemění, i když v posledních letech nepatrně klesá. Naopak podíl

seniorské složky populace (65 let a více) neustále narůstá. Zatímco v roce 2003 činil ještě 11,0 %, o 15 let později v roce 2018 to bylo již 22,7 %, tedy více než dvojnásobek.

Obr. 5: Index stáří v obcích Rýmařovska k 31. 12. 2018

Zdroj: ČSÚ

Tomu odpovídá i nárůst průměrného věku obyvatel z 38,5 let na 44,0 let, a zejména vývoj indexu stáří, ukazatele, který porovnává seniorskou a dětskou složku populace. Na konci let 2003 a 2008 byl ještě pod hranicí 100,0 (= dětská složka ve městě převyšovala), avšak na konci let 2013 a 2018 již tomu bylo naopak (= seniorská složka ve městě převyšovala). Nejzávažnější na této skutečnosti je, že index stáří neustále narůstá a lze předpokládat, že tomu tak bude i v budoucnosti. Se stárnutím populace se potýkají také další obce Rýmařovska. Ve všech z nich již hodnota indexu stáří přesáhla hranici 100 – výjimku tvoří pouze Václavov u Bruntálu (93,8). Kritickou hodnotu 200 již překročila Malá Morávka (221,1) a blíží se jí Tvrdkov (192,0) – v těchto obcích tak žije dvakrát víc seniorů než dětí.

Pro další rozvoj města je důležitá rovněž **vzdělanost obyvatelstva**, přesněji udržení obyvatel s vyšším stupněm vzdělání. Tato skupina osob většinou přináší vyšší kapitál, je méně ohrožena nezaměstnaností a celkově pozitivně proměňuje sociální a ekonomický život města. Podle sčítání lidu z roku 2011 mělo v rámci osob nad 15 let vysokoškolské vzdělání 9,3 % obyvatel a střední školu s maturitou 27,9 %. Dohromady tak mělo 37,2 % obyvatel města alespoň maturitu. Největší počet obyvatel měl nejvyšší vzdělání ukončené výučním listem (40,2 %) a v případě zbývajících 22,6 % to bylo ukončené či neukončené základní vzdělání.

Tab. 6: Nejvyšší dosažené vzdělání obyvatel města Rýmařov k 26. 3. 2011

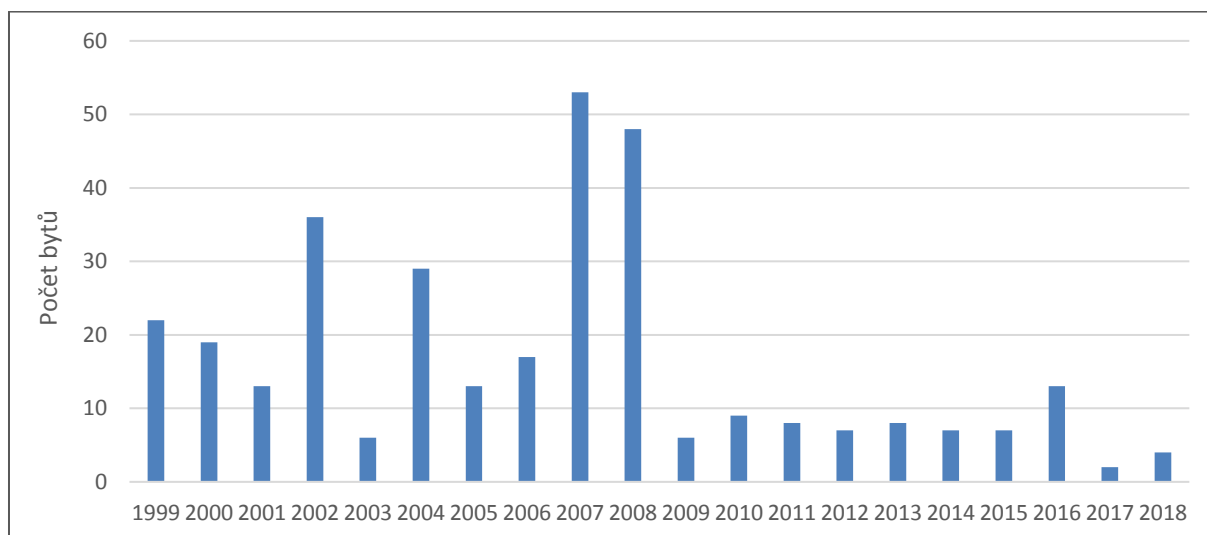
	ZŠ a bez vzdělání	Vyučení	SŠ s maturitou	VŠ (včetně VOŠ)	Celkem se zjištěným vzděláním
Obyvatelstvo 15 let a více	1 532	2 721	1 892	628	6 773
%	22,6	40,2	27,9	9,3	100,0
Zaměstnaní	255	1 474	1 126	437	3 292
%	7,7	44,8	34,2	13,3	100,0

Zdroj: ČSÚ (2013): Sčítání lidu, domů a bytů 2011

V případě zaměstnaného obyvatelstva byly tyto výsledky příznivější ve smyslu vyššího stupně vzdělání, jelikož zde nejsou zahrnuti žáci a studenti, kteří vzdělání teprve získávají, senioři, kteří obecně vykazují nižší stupeň vzdělání, a nezaměstnaní, kteří rovněž vykazují horší kvalifikaci.

Bydlení ve městě

Bytová výstavba často úzce souvisí s vývojem počtu obyvatel. Obecně lze konstatovat, že tam, kde se „hodně staví“, také narůstá počet obyvatel a naopak. Rovněž lze identifikovat vazbu mezi prosperitou města či regionu a bytovou výstavbou, jelikož lidé chtějí žít a bydlet v oblastech, kde se „dobře žije“ (jinými slovy, kterým se „dobře daří“).

Obr. 6: Vývoj počtu dokončených bytů ve městě Rýmařov v letech 1999 až 2018

Zdroj: ČSÚ (2019): Bytová výstavba, stavební povolení a stavební zakázky – časové řady

V letech 1999 až 2018 (tedy za 20 let) bylo v Rýmařově postaveno celkem 327 bytů. Jejich výstavba však byla rozložena nerovnoměrně, jak ukazuje obrázek 4. Na první pohled jsou patrná dvě různá období: první v letech 1999 až 2008 s výraznější výstavbou a druhé v letech 2009 až 2018 (během a po globální ekonomické recesi) s nižší výstavbou. V letech 1999 až 2002 totiž město postavilo půdní byty na ulicích Sokolovská, 1. máje, Julia Sedláka a náměstí Svobody; v letech 2007 až 2008 pak město postavilo dotační byty pro sociálně slabé obyvatele na ulicích Divadelní, Bartákova, Čapkova a Hornoměstská.

Tuto skutečnost lze vyjádřit i ukazatelem **intenzita bytové výstavby**, který se definuje jako počet dokončených bytů za určité období na 1 000 obyvatel středního stavu. V případě Rýmařova to bylo v letech 1999 až 2003 nejprve 10,5 %, následně v letech 2004 až 2008 pak 18,0 %, zatímco v letech 2009 až 2013 už jen 4,4 % a v letech 2014 až 2018 dokonce pouze 3,9 %. Zmenšující se počet obyvatel a výrazné množství vystěhovalých snižují tlak na novou výstavbu.

Situace v okolních obcích je spíše pozitivnější. Zatímco intenzita bytové výstavby v Rýmařově za posledních 10 let (2009 až 2018) činila 8,4 %, tak s výjimkou Dětrichova nad Bystřicí (4,5 %), Lomnice

(5,7 %) a Malé Štáhle (6,9 %) všechny obce Rýmařov překonaly. Některé z nich navíc poměrně výrazně – Ryžoviště (41,5 %), Dolní Moravice (31,7 %) či Malá Morávka (30,0 %). Vyšší výstavba v Ryžovišti a Dolní Moravici souvisí s výstavbou domů s pečovatelskou službou, v Malé Morávce pak s rozvinutým cestovním ruchem. Podrobnější údaje zachycuje předchozí mapa změny počtu obyvatel a bytové výstavby v obcích Rýmařovska.

Tab. 7: Struktura obydleného bytového fondu ve městě Rýmařov k 26. 3. 2011

Charakteristika		Obydlené byty		Osoby	
		počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Celkem		3 428	100,0	8 135	100,0
Typ domu	rodinné domy	1 139	33,2	3 143	38,6
	bytové domy	2 262	66,0	4 992	61,4
	ostatní budovy	27	0,8	0	0,0
Právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	914	26,7	2 601	32,0
	v osobním vlastnictví	378	11,0	864	10,6
	nájemní	1 435	41,9	3 095	38,0
	družstevní	401	11,7	951	11,7

Zdroj: ČSÚ (2013): Sčítání lidu, domů a bytů 2011

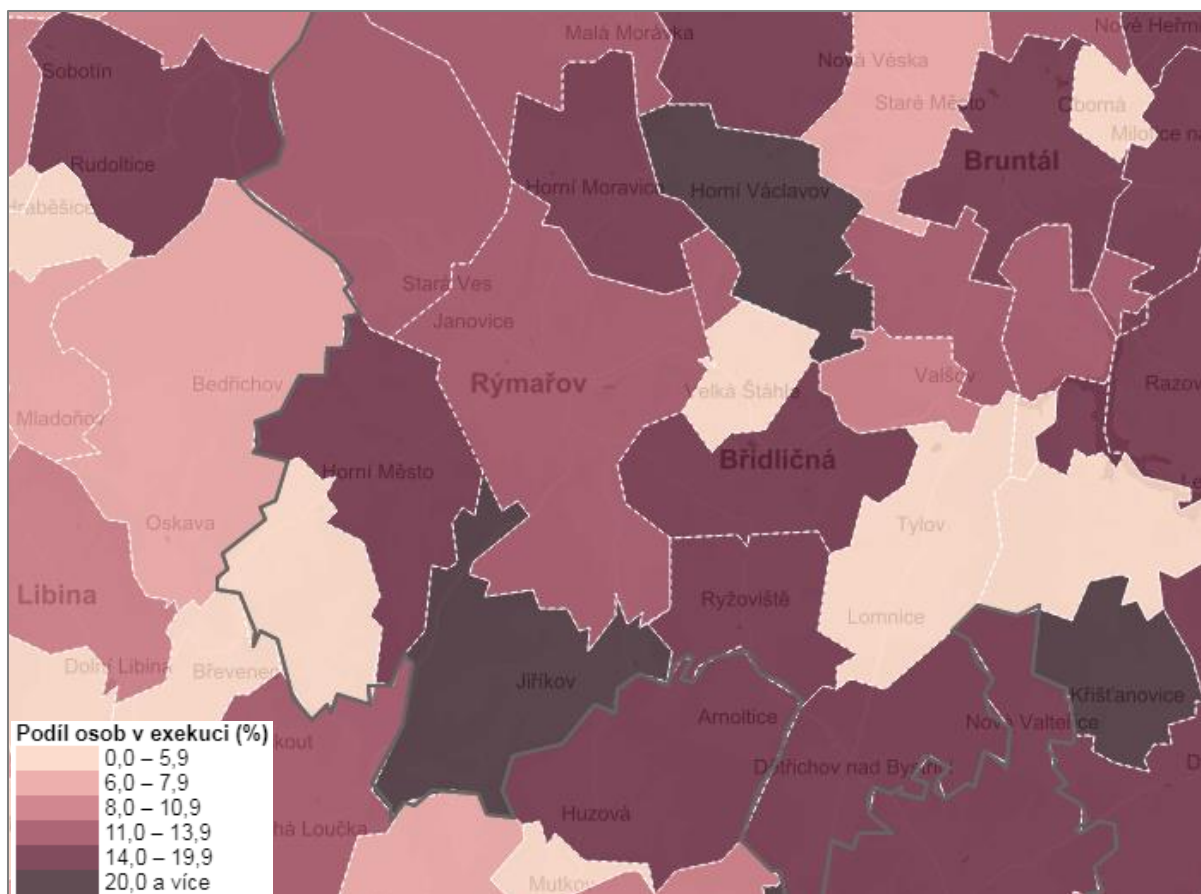
Co se týká struktury **obydleného bytového fondu**, tak při sčítání lidu v roce 2011 bylo evidováno 3 428 obydlených bytů. Z toho připadaly dvě třetiny bytů na bytové domy a zbývající jedna třetina na rodinné domy (ostatní budovy představovaly zanedbatelnou část). Toto rozdělení je pro městská sídla typické. Dalším sledovaným aspektem byl právní důvod užívání bytu. Nejvíce obydlených bytů bylo vykázáno jakožto nájemní (41,9 %), což je nadprůměrná hodnota při srovnání s obdobně velkými městy. Druhé místo obsadily byty ve vlastním domě (26,7 %), kdy se jednalo téměř výhradně o rodinné domy. Zhruba rovnocenný byl podíl družstevních bytů (11,7 %) a bytů v osobním vlastnictví (11,0 %).

Hlavní příčinou vysokého podílu nájemního bydlení je rozsáhlý bytový fond v majetku města. Město vlastnilo v roce 2019 celkem 1264 bytů. Všechny byty jsou obydlené. V případě uvolnění bytu je vždy zájem ze strany dalších osob. Město má 3 domy s pečovatelskou službou s celkem 61 bytovými jednotkami (Lidická 14: 30 bytů, Třída Hrdinů 20–22: 26 bytů, Revoluční 30B: 5 bytů). Výši nájemného schvaluje Rada města na základě návrhu bytové komise. Nájemné v části bytů se draží. Při přidělování bytů s pevnou částkou nájemného se přihlíží k sociální situaci nájemníka.

Sociálně vyloučené obyvatelstvo

S neuspokojivou sociální a ekonomickou situací souvisí riziko sociálního vyloučení. Jedním z problémů sociálně vyloučených osob nebo osob sociálním vyloučením ohrožených jsou **exekuce**, které mají výrazně negativní dopad na kvalitu života dotyčných jednotlivců a rodin, ale také na celkový život města (např. koupěschopnost obyvatelstva atd.). V roce 2017 bylo v exekuci v Rýmařově 1 004 osob starších 15 let, což představovalo 13,94 % obyvatel města. Situaci na Rýmařovsku v tomto ohledu představuje obrázek 5, kdy situace v Rýmařově je poměrně závažná, ale v regionu existuje mnoho obcí, kde je ještě závažnější.

Celkový počet exekucí činil v Rýmařově 5 266, což znamenalo, že na jednu osobu v exekuci průměrně připadalo 5,2 exekucí. Primárně se jednalo o ekonomicky aktivní obyvatele, i když se i v Rýmařově tato problematika týká též seniorů nad 65 let (87 osob = 9 % všech osob v exekuci) a dětí a mladistvých (6 osob = 1 %). Mladí dospělí ve věku 18 až 29 let pak představovali 114 osob (11 %). Průměrná výše jistiny na osobu v roce 2017 činila 289 273 Kč. Lepší vypovídací hodnotu má však medián, jelikož ten představuje nejčastější hodnotu (není tolik ovlivněn extrémními hodnotami). Medián jistiny byl v Rýmařově 96 962 Kč.

Obr. 7: Podíl osob v exekuci (%) starších 15 let ve městě Rýmařov a v okolních obcích v roce 2017

Zdroj: Otevřená společnost, o.p.s. (2019): Mapa exekucí

Sociálně vyloučení obyvatelé se v současné době zdržují převážně v nájemním bydlení ve vlastnictví soukromých osob. Také díky bytové politice města, které disponuje s většinou nájemních bytů, se tato skupina obyvatelstva nesoustředí pouze v jedné lokalitě. Výhodou proti ostatním městům je skutečnost, že v Rýmařově se nenachází žádná ubytovna, která by poskytovala bydlení této skupině osob.

V jedné z okrajových částí byl použit nástroj tzv. opatření obecné povahy, jímž se vyhlásila oblast se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů, tzv. „bezdomatková zóna“. Jedná se pouze o jeden bytový dům se třemi bytovými jednotkami, který je v majetku soukromé osoby. Bezdomatkové zóny jsou obcemi vyhlášeny jako preventivní nástroj pro eliminaci soustředění a migrace sociálně vyloučených obyvatel v obci. Tímto opatřením je možné zabránit tomu, aby v těchto lokalitách byly vypláceny obyvatelům dávky hmotné nouze určené na úhradu bydlení.

Církevní organizace

Podle sčítání lidu v roce 2011 se jako věřící a zároveň hlásící se k církvi označilo 11,1 % obyvatel Rýmařova a dalších 7,7 % pak jako věřící, avšak nehlásící se k žádné církvi (dohromady tedy 18,8 % obyvatel). Je však třeba upozornit, že tuto otázku nezodpovědělo 47,8 % obyvatel města.

Tab. 8: Struktura obyvatelstva města Rýmařov podle náboženského vyznání k 26. 3. 2011

Kategorie náboženského vyznání	Počet obyvatel	Podíl (%)
Celkem obyvatel	8 195	100,0
věřící, hlásící se k církvi	906	11,1
Církev římskokatolická	671	8,2
Církev československá husitská	20	0,2

Kategorie náboženského vyznání	Počet obyvatel	Podíl (%)
Českobratrská církev evangelická	16	0,2
věřící, nehlásící se k církvi	627	7,7
bez náboženské víry	2 747	33,5
neuvedeno	3 914	47,8

Zdroj: ČSÚ (2013): Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Největší zastoupení má v Rýmařově **Církev římskokatolická**. Přímo ve městě sídlí Římskokatolická farnost Rýmařov, jejímž farním kostelem je kostel sv. Michala (též kostel sv. archanděla Michaela). Dále do její správy patří filiální kostel Navštívení Panny Marie (kaple v Lipkách), kostel Narození Panny Marie v Jamartících, kostel sv. Kateřiny ve Stránském a kaple sv. Anny v Ondřejově a kostel Povýšení sv. Kříže ve Staré Vsi (poslední jmenovaný je však již na území jiné obce). Mnohem menší zastoupení mají **Církev československá husitská** a **Českobratrská církev evangelická**. Husův sbor se nachází na Okružní ulici, byl zbudovaný v letech 1937 až 1938 a konají se v něm i bohoslužby evangelíků (ti mají v Rýmařově jen kazatelskou stanici, sbor zanikl v roce 2009).

A.1.3 HOSPODÁŘSTVÍ

Pozitivní ekonomická situace je předpokladem pro další rozvoj města. Rýmařovsko, potažmo širší region Bruntálska, se nachází ve spíše periferním území České republiky, což má negativní vliv na jeho hospodářství. Severní Morava navíc od poloviny 90. let 20. století patří k ekonomicky slabým, často strukturálně postiženým oblastem Česka.

Ekonomika a trh práce

Podle sčítání lidu z roku 2011 žilo ve městě Rýmařov 3 884 ekonomicky aktivních obyvatel, což je součet zaměstnaných a nezaměstnaných osob. Při přepočtu na obyvatele ve věku 15 až 64 let lze zjistit **míru ekonomické aktivity**, a to 67,3 %. To znamená, že zhruba dvě třetiny obyvatel v produktivním věku jsou ekonomicky aktivní (zbytek tvoří zejména žáci a studenti a lidé v předčasném či klasickém starobním důchodu). Obdobně lze konstatovat, že bylo zjištěno 3 311 zaměstnaných obyvatel, což znamená při přepočtu na obyvatele ve věku 15 až 64 let **míru zaměstnanosti** ve výši 57,4 % (oproti míře ekonomické aktivity je vždy nižší, jelikož nezahrnuje nezaměstnané).

Další charakteristikou je **struktura zaměstnaných obyvatel podle odvětví ekonomické činnosti**. V rámci sčítání lidu 2011 uvedlo z 3 311 zaměstnaných obyvatel odvětví, v němž pracují, 2 856 obyvatel (zbytek osob tento údaj nesdělil). Z těchto údajů vyplývá, že 4,3 % zaměstnaných pracovalo v zemědělství, lesnictví a rybolovu a dalších 46,3 % zaměstnaných pak v průmyslu a stavebnictví. Dohromady tedy ve výrobních sektorech pracovalo 50,6 % zaměstnaných a mírně tak převyšovaly zaměstnané ve službách – 49,4 %. Rýmařov tak i nadále zůstává městem s výrazným zastoupením průmyslu a stavebnictví, což je dáno i největšími zaměstnavateli – RD Rýmařov, Rýmařovská pekárna, GALA či Styrotrade.

V rámci **sektoru služeb**, který je považován za nejprogresivnější složku hospodářství, byla nejvyšší zaměstnanost zjištěna v odvětvích velkoobchodu a maloobchodu (8,7 %), zdravotní a sociální péče (8,3 %; Podhorská nemocnice či Diakonie ČCE) a vzdělávání (7,4 %; gymnázium a SOŠ, ZŠ či MŠ).

Tab. 9: Zaměstnané osoby podle odvětví ekonomické činnosti ve městě Rýmařov k 26. 3. 2011

Odvětví ekonomické činnosti (sektor/odvětví)	Zaměstnané osoby	
	počet	podíl (%)
zemědělství, lesnictví a rybolov	123	4,3
průmysl a stavebnictví	1 323	46,3
průmysl	796	27,9
stavebnictví	527	18,4
služby	1 410	49,4
velkoobchod a maloobchod	248	8,7
doprava a skladování	164	5,7
ubytování, stravování a pohostinství	102	3,6
informační a komunikační činnosti	29	1,0
peněžnictví a pojišťovnictví	41	1,4
činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti	124	4,3
veřejná správa a obrana	167	5,8
vzdělávání	211	7,4
zdravotní a sociální péče	238	8,3
ostatní služby	86	3,0
CELKEM	2 856	100,0

Zdroj: ČSÚ (2013): Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Největším zaměstnavatelem ve městě je společnost **RD Rýmařov**, která zaměstnává zhruba 450 osob. Jedná se o největšího výrobce montovaných rodinných domů na klíč v České republice, vyrábí a montuje rodinné a bytové domy na bázi lehké prefabrikace dřeva. Firma sídlí ve východní části města na ulici 8. května a na stavebním trhu se pohybuje již více než 50 let. Druhým výrazným zaměstnavatelem je akciová společnost **Podhorská nemocnice**, která se nachází na jihozápadě města mezi ulicemi Hornoměstská a Nerudova. Je členem skupiny AGEL a v Rýmařově a Bruntále zaměstnává dohromady zhruba 220 osob, z toho asi 200 zdravotních pracovníků. Pracoviště v Rýmařově jsou zaměřena na rehabilitaci a komplexní péči o seniory.

V kategorii 50 až 99 zaměstnanců se pohybuje několik subjektů. Jedná o **Diakonii ČCE – středisko v Rýmařově**, která ve městě poskytuje 6 typů registrovaných sociálních služeb. Dále to jsou vzdělávací organizace – **Gymnázium a Střední odborná škola, Rýmařov** a **ZŠ Rýmařov, Jelínkova 1, okres Bruntál**. Mezi výrazné zaměstnavatele patří také **Město Rýmařov** a jím založená společnost **Městské služby Rýmařov**, jejíž hlavní náplní je poskytování komplexních služeb v oblasti odpadového hospodářství, provozování zařízení pro nakládání s odpady, svoz a separace, správa hřbitovů (Rýmařov, Janovice), údržba veřejného osvětlení, komunikací, kanalizace a veřejné zeleně. Posledním subjektem v této kategorii je **Rýmařovská pekárna**, kdy se jedná o regionální pekárnu, která vznikla v roce 2000 a navázala na dlouholetou výrobu pečiva v Rýmařově. Je však třeba dodat, že má provozovny i v jiných obcích a městech (např. Šumperk, Břidličná, Bludov, Šternberk).

Je třeba připočíst i subjekty, které na území města nesídlí, ale mají zde jeden ze závodů. Jedná se o podnik **GALA**, který má sídlo v Prostějově a vyrábí sportovní a medicínské míče, vybavení pro turistiku, šité doplňky pro armádu a policii, postroje na zahradní a záchranářskou techniku, šátky, vaky a nosiče dětí, boxovací pytle a další výrobky šité galanterie. Druhým takovýmto podnikem je **Styrotrade** se sídlem v obci Čakovičky (okres Mělník), který produkuje rozsáhlé škály výrobků z pěnového polystyrenu.

Mezi větší ekonomické subjekty v Rýmařově patří ještě ty, které se pohybují v kategorii 25 až 49 zaměstnanců. V abecedním pořádku se jedná o společnost **EUROINTERMETALL**, která vyrábí, servisuje a prodává velkoobjemové kontejnery. Firma **HEDVA ČESKÝ BROKÁT** se zabývá produkcí žakárských tkanin a upomíná na dříve v regionu velmi rozvinutý textilní a oděvní průmysl. V této kategorii počtu

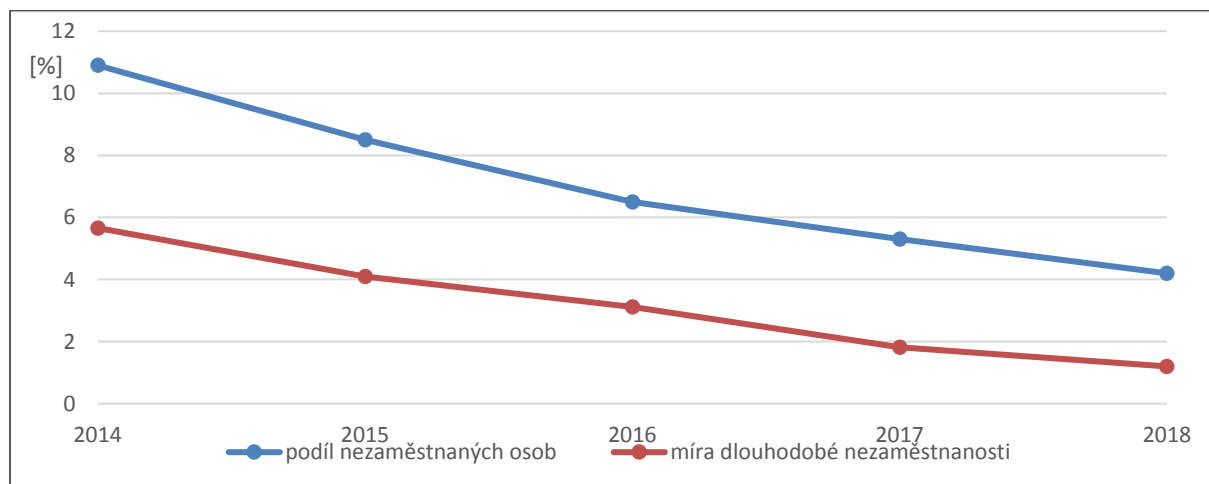
zaměstnanců se pohybuje i **MŠ Rýmařov, Jelínkova 3** či **Prádelna Šopík**. Dalším zástupcem kovozpracujícího průmyslu je společnost **PROSTR trading**, ta vyrábí obytné kontejnery. Firma **STANSPED** poskytuje mezinárodní a vnitrostátní kamionovou dopravu. A seznam uzavírá společnost **TURISTICKÉ ZNÁMKY**.

Tab. 10: Největší zaměstnavatelé se sídlem ve městě Rýmařov k 31. 12. 2018

IČO	Název subjektu	Kategorie počtu zaměstnanců	Odvětví činnosti dle CZ-NACE
18953581	RD Rýmařov s. r. o.	250–499	stavebnictví
47668989	Podhorská nemocnice a.s.	250–499	zdravotní a sociální péče
48806749	Diakonie ČCE - středisko v Rýmařově	50–99	zdravotní a sociální péče
00601331	Gymnázium a SOŠ, Rýmařov, p.o.	50–99	vzdělávání
00296317	Město Rýmařov	50–99	veřejná správa a obrana
60320613	Městské služby Rýmařov, s.r.o.	50–99	odpadové hospodářství
25871005	Rýmařovská pekárna s.r.o.	50–99	potravinářský průmysl
00852635	ZŠ Rýmařov, Jelínkova 1, okres Bruntál	50–99	vzdělávání
25359410	EUROINTERMETALL s.r.o.	25–49	kovozpracující průmysl
02117673	HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s.r.o.	25–49	oděvní průmysl
62352733	MŠ Rýmařov, Jelínkova 3, p.o.	25–49	vzdělávání
27786561	Prádelna Šopík s.r.o.	25–49	ostatní činnosti
60778474	PROSTR trading, s.r.o.	25–49	kovozpracující průmysl
07187343	STANSPED s.r.o.	25–49	doprava a skladování
25824449	TURISTICKÉ ZNÁMKY s.r.o.	25–49	dřevozpracující průmysl

Zdroj: ČSÚ (2019): Registr ekonomických subjektů + Bisnode / HBI (2019): online databáze firem

I když patří Rýmařovsko dlouhodobě k regionům s vysokou nezaměstnaností oproti průměru České republiky, pozitivní skutečností je, že příznivá ekonomická situace v Česku a ve světě se projevuje i ve městě Rýmařov. Jestliže ještě na konci roku 2014 činil **podíl nezaměstnaných osob** (tj. podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 až 64 let) téměř 11 %, tak na konci roku 2018 to bylo již jen 4,2 %, tedy více než poloviční pokles. Podobným způsobem se též vyvíjela **míra dlouhodobé nezaměstnanosti**, kdy za dlouhodobě nezaměstnané jsou považováni uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci Úřadu práce ČR déle než 1 rok. Na konci roku 2014 byla jejich míra nezaměstnanosti 5,7 %, zatímco o čtyři roky později pouze 1,2 %.

Obr. 8: Vývoj nezaměstnanosti ve městě Rýmařov v letech 2014 až 2018 (vždy k 31. 12.)

Zdroj: MPSV ČR (2015–2019): Integrovaný portál MPSV, Statistiky nezaměstnanosti

Zlepšující se ekonomická situace je patrná i z dalších ukazatelů trhu práce. Jedná se především o **počet zaměstnaných osob ve městě** (též počet obsazených pracovních míst). V letech 2014 až 2016 to bylo mezi 2 700 a 2 800 zaměstnaných osob, ale již v roce 2017 tato hodnota činila 3 074 osob. Rok 2018 sice znamenal mírné snížení na 2 849 míst, stále se však jedná o vyšší hodnotu oproti předchozím rokům. Zvyšuje se též počet **volných pracovních míst (VPM)**, která byla nahlášena Úřadu práce ČR. V roce 2014 to bylo jen 19 VPM a na jedno VPM tak připadalo 35,6 uchazečů o zaměstnání. Na konci roku 2018 již bylo evidováno 139 VPM (tedy více než 7x více oproti roku 2014) a na jedno VPM připadalo 1,8 uchazečů o zaměstnání.

Tab. 11: Vývoj základních charakteristik trhu práce ve městě Rýmařov v letech 2014–2018 (k 31. 12.)

Rok	Počet zaměstnaných osob ve městě*	Počet volných pracovních míst	Počet uchazečů o zaměstnání	Počet uchazečů na 1 volné místo
2014	2 720	19	677	35,6
2015	2 733	38	516	13,6
2016	2 780	71	394	5,5
2017	3 074	125	314	2,5
2018	2 849	139	257	1,8

Pozn.: * zdrojem dat je vyhláška Ministerstva financí ČR o podílu obcí na celostátním výnosu některých daní
Zdroj: MPSV ČR (2015–2019): Integrovaný portál MPSV, Statistiky nezaměstnanosti

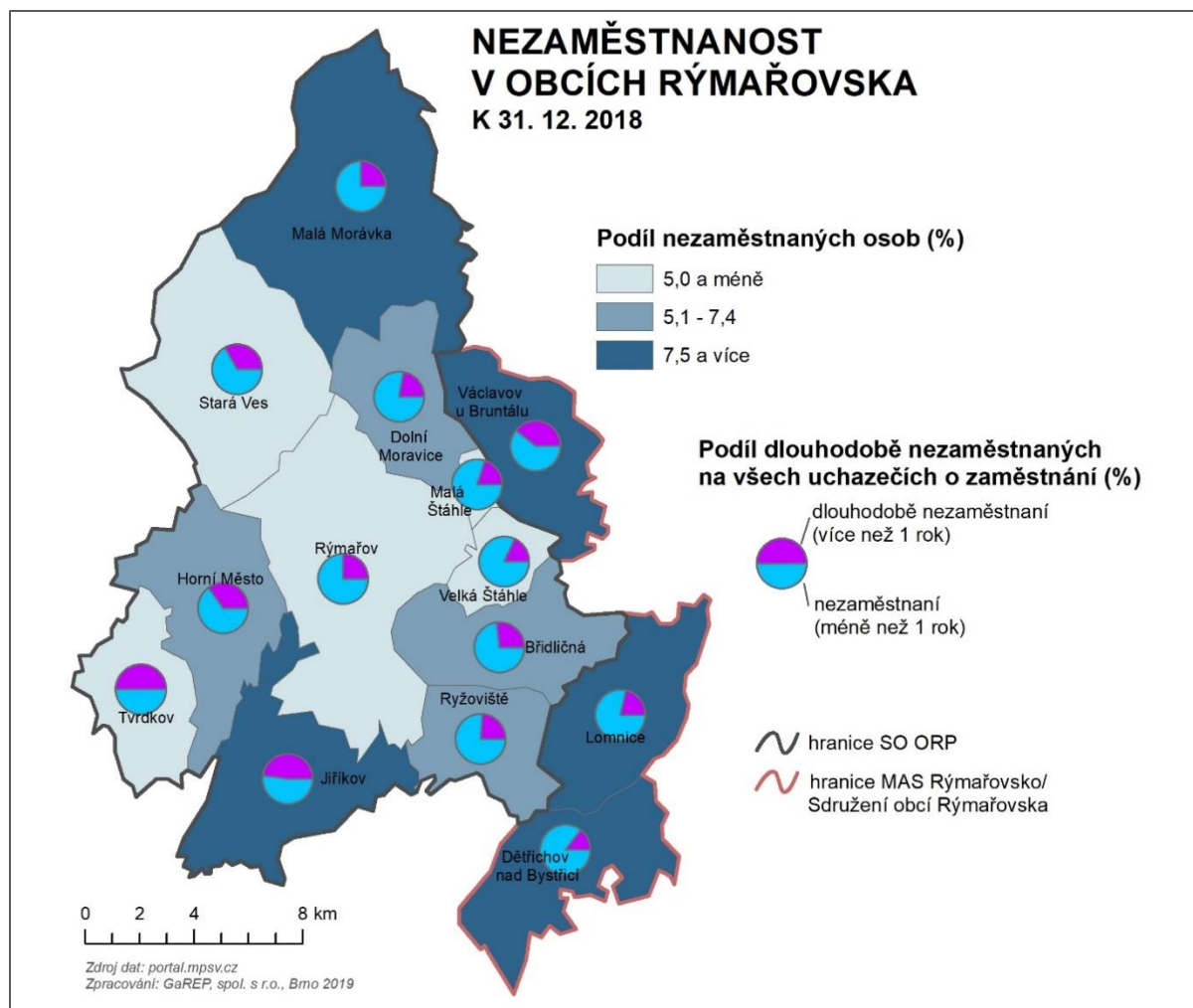
Následující tabulka zobrazuje informaci, jak si vedou skupiny uchazečů o zaměstnání, jimž je třeba **při zprostředkování zaměstnání věnovat zvýšenou péči** (dříve tzv. „rizikové skupiny“). Mírně vyšší podíl nezaměstnaných tvoří ženy (52 až 56 %), ten se navíc se zlepšující ekonomickou situací nepatrně zvyšuje, jelikož muži (obzvláště v průmyslovém regionu) snadněji nachází práci. Další skupinu tvoří osoby zdravotně postižené (OZP). Ty v Rýmařově představují mezi 12 až 22 % nezaměstnaných. I jejich podíl spíše narůstá, protože se lidem bez zdravotního postižení daří nacházet práci snadněji než OZP.

Tab. 12: Vývoj struktury uchazečů o zaměstnání ve městě Rýmařov v letech 2014–2018 (k 31. 12.)

Rok	ženy		zdravotně postižení		dlouhodobě nezaměstnaní		osoby s pouze ZŠ vzděláním		absolventi a mladiství	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	podíl
2014	351	51,8	82	12,1	329	48,6	182	26,9	29	4,3
2015	273	52,9	75	14,5	233	45,2	143	27,7	15	2,9
2016	216	54,8	79	20,1	173	43,9	133	33,8	9	2,3
2017	165	52,5	71	22,6	99	31,5	88	28,0	10	3,2
2018	144	56,0	52	20,2	64	24,9	73	28,4	5	1,9

Zdroj: MPSV ČR (2015–2019): GIS 0 – Prostorová analýza, prosinec 2014 až prosinec 2018

Za velmi pozitivní lze označit vývoj u dlouhodobě nezaměstnaných. Ještě v roce 2014 tvořili téměř polovinu všech nezaměstnaných, zatímco v roce 2018 už jenom čtvrtinu. Přitom dlouhodobá nezaměstnanost má silně negativní dopad na ekonomickou, sociální a psychickou stránku jedinců, ale též na veřejné výdaje (podpora v nezaměstnanosti a sociální dávky). Jistou překážkou k získání zaměstnání je také nedostatečná kvalifikace. Osoby se základním vzděláním tvoří stabilně (bez výraznějších změn) asi třetinu nezaměstnaných, zatímco mezi zaměstnanými se jedná asi jen o desetinu. Poslední skupinou jsou absolventi škol (do dvou let od úspěšného ukončení studia) a mladiství (věk 15 až 18 let). Ti tvořili v Rýmařově v posledních letech maximálně 5 % nezaměstnaných a jejich podíl spíše klesá, nicméně to může být dáno i jejich odchodem z regionu.

Obr. 9: Nezaměstnanost v obcích Rýmařovska v období 2009–2018 Zdroj: uradprace.cz

Zlepšující se **situace v oblasti trhu práce** je patrná **v celém regionu**, nicméně v obcích v zázemí města Rýmařov panuje méně příznivý stav. Nižší hodnotu podílu nezaměstnaných osob oproti Rýmařovu vykazovala na konci roku 2018 jen obec Malá Štáhle (3,4 %). Ostatní obce evidovaly mírně vyšší či výrazně vyšší nezaměstnanost, přičemž nejvyšší hodnoty (přes 10 %) byly zaznamenány v obcích Jiříkov (13,2 %), Václavov u Bruntálu (11,7 %) a Dětrichov nad Bystřicí (10,0 %). Nepříznivý podíl dlouhodobě nezaměstnaných ze všech nezaměstnaných osob vykazovaly obce Tvrdkov (50,0 %, zde se však jednalo o malý počet nezaměstnaných), Jiříkov (48,0 %), Václavov u Bruntálu (39,5 %) a Horní Město (35,0 %).

Tab. 13: Dojížděka do zaměstnání z/do města Rýmařova k 26. 3. 2011 (směry o velikosti 15 osob a více)

Vyjíždějící z Rýmařova za zaměstnáním		Dojíždějící do Rýmařova do zaměstnání	
směr („kam vyjíždějí“)	počet vyjíždějících	směr („odkud přijíždějí“)	počet dojíždějících
Bruntál	176	Horní Město	60
Břidličná	82	Bruntál	53
Praha	45	Stará Ves	50
Stará Ves	43	Břidličná	49
Olomouc	25	Dolní Moravice	24
Velká Štáhle	24	Ryžoviště	15
Brno	22		
Dolní Moravice	17		
Horní Město	15		

Zdroj: ČSÚ (2013): Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Přes příznivou ekonomickou situaci v ČR není nabídka pracovních míst v Rýmařově dostačující. Za prvé se jedná o jejich kvantitu (počet ekonomicky aktivních osob stále převyšuje počet pracovních míst), za druhé pak o jejich kvalitu (odvětví ekonomické činnosti, finanční ohodnocení atd.). Jedním z řešení této situace je **dojížďka za prací**. Podle sčítání lidu z roku 2011 směřoval nejsilnější proud vyjíždějících z Rýmařova do okresního města Bruntálu (176 osob) a do sousední Břidličné (82 osob). Třetí příčku obsadilo hlavní město Praha, v tomto případě se vzhledem ke vzdálenosti nejednalo o denní dojížďku (to stejné lze tvrdit i o proudu 22 osob do Brna). Další pozice obsadily především obce a města v blízkém okolí (Stará Ves, Velká Štáhle, Dolní Moravice či Horní Město).

Samotné město Rýmařov však vzhledem ke své velikosti a nabídce pracovních míst představuje lokální centrum dojížďky za prací. Kromě okresního města Bruntál (53 osob, druhý největší proud) se však jedná jen o města a obce z blízkého zázemí.

Cestovní ruch

Město Rýmařov leží na rozhraní Nízkého a Hrubého Jeseníku, což z něj v oblasti cestovního ruchu činí zejména **zázemí pro turisty**, kteří tyto hory navštěvují. Nabízí totiž ubytovací a stravovací kapacity, ale také poměrně rozvinutou občanskou vybavenost (z pohledu turistů především obchody, zdravotnická zařízení a lékárny, základní kulturní zařízení a sportoviště). Kvalitní restaurace ve městě chybí.

Pokud pomineme Jeseníky a jejich největší turistické zajímavosti (hora Praděd, lázně Karlova Studánka či přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně), tak k nejznámějším a k Rýmařovu blíže položeným atraktivitám patří Rešovské vodopády (asi 9 km vzdálené), rozhledna Nová Ves (asi 10 km), Křížový vrch v Rudě (část obce Tvrdkov) s křížovou cestou (asi 13 km) či gotický hrad Sovinec (asi 15 km).

Statistika **hromadných ubytovacích zařízení (HUZ)** udává data za taková zařízení, která disponují minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky sloužícími pro účely cestovního ruchu. V roce 2018 se jednalo o 6 zařízení v Rýmařově, a to tříhvězdičkový Hotel Pivovar Excelent (Pivovarská 14/16), tříhvězdičkový Hotel Slunce (Jesenická 107/4), dvouhvězdičkový Hotel Praděd (náměstí Svobody 456/12), Penzion a bar Mary (Palackého 960/27), Penzion Edrovice (Julia Fučíka 58/86) a Domov mládeže při Gymnáziu a SOŠ Rýmařov (Divadelní 630/14, pouze letní provoz).

V roce 2018 nabízela výše zmíněná zařízení celkem 84 pokojů a 219 lůžek. Vykázáno bylo 5 624 hostů, z toho 1 129 nerezidentů (tj. 20 %). Ti dohromady uskutečnili 11 912 přenocování, z toho 2 249 připadalo na nerezidenty (tj. 19 %). Průměrný počet přenocování činil 2,1 noci.

Tab. 14: Kapacita a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v Rýmařově v letech 2016–2018

Charakteristika	2016	2017	2018
Počet zařízení	3	5	6
pokoje	54	66	84
lůžka	135	178	219
Hosté	2 793	3 854	5 624
z toho nerezidenti (= cizinci)	604	661	1 129
Přenocování	6 236	8 293	11 912
z toho nerezidenti (= cizinci)	1 355	1 336	2 249
Průměrný počet přenocování (noci)	2,2	2,2	2,1

Zdroj: ČSÚ (2019): Veřejná databáze, Cestovní ruch

Také přímo ve městě Rýmařov se nachází několik turistických atraktivit. Jedná se o **Městské muzeum Rýmařov**, zajišťuje prohlídky kostela Navštívení Panny Marie (tzv. kaple V Lipkách) a zřídilo externí expozici „Dějiny textilnictví na Rýmařovsku“ v budově firmy HEDVA ČESKÝ BROKÁT (o muzeu blíže v kapitole A.1.6 Občanská vybavenost). Společnost TURISTICKÉ ZNÁMKY provozuje od roku 2014 na Opavské ulici **Muzeum turistických známek**, kde je možno si prohlédnout výstavu vydaných turistických známek. Hned vedle se nachází informační centrum, kde si lze zakoupit vstupenky na

představení, která se konají v místním amfiteátru La Skála. Informační centrum podává informace o památkách v okolí města, cyklostezkách a kulturních akcích, je možno si zde zapůjčit sportovní vybavení.

V místní části Stránské se v budově č. p. 5 nachází zemědělská usedlost manželů Křenkových a v ní od roku 2005 pak **Občanské sdružení Stránské**. V objektu je možno navštívit bylinkovou zahrádku, na Pastýřově naučné stezce se seznámit s chovem původní valašské ovce a prohlédnout si makety technických staveb poháněných vodou. Sdružení realizuje nejrůznější projekty zaměřené na propagaci a výuku tradičních řemesel a činností a provozuje Nedělní školu řemesel.

Na území města Rýmařova leží také **19 kulturních památek**, které jsou zapsány v Ústředním seznamu kulturních památek Národního památkového ústavu. Největší počet (10 památek) se nachází přímo v Rýmařově, dalších 9 v místních částech.

Na hlavním náměstí Míru v Rýmařově to je centrálně položená, dvoupatrová, v jádru renesanční radnice s hranolkovou věží a mansardovou střechou z konce 17. století, sloup s barokní sochou Panny Marie z roku 1683 a pískovcová barokní socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1736. Na nedalekém Školním náměstí stojí farní kostel sv. Michala s gotickým jádrem, upravený v 17. a 18. století, a dvoupatrová fara s dochovaným renesančním jádrem, pod farou byla umístěna socha Panny Marie Immaculaty, která byla původně součástí areálu zámku v Janovicích. Poblíž hřbitova se nachází filiální kostel Navštívení Panny Marie, nazývaný kaple V Lipkách, který má oválný půdorys s vnitřním ochozem (1711) a pískovcová barokní socha Panny Marie Immaculaty datovaná rokem 1744. Při Pivovarské ulici lze najít archeologickou lokalitu Hrádek, která dokládá opevněné sídlo ze 13. až 15. století. Na Opavské ulici se nachází boží muka z 19. století a na Bezručově ulici archeologická lokalita středověkého sídliště ze 13. století.

Tab. 15: Seznam kulturních památek ve městě Rýmařov k 30. 6. 2019

Místní část	Název a umístění kulturní památky	Číslo ÚSKP
Rýmařov	radnice (náměstí Míru 230/1)	18833/8-161
	kostel sv. Michala (Školní náměstí / ulice Jungmanova)	36205/8-163
	fara (Školní náměstí 207/3)	21108/8-164
	sloup se sochou Panny Marie (náměstí Míru)	33951/8-160
	Socha Panny Marie Immaculaty (Školní náměstí)	78939/8-93
	socha sv. Jana Nepomuckého (náměstí Míru)	23980/8-162
	kostel Navštívení Panny Marie (V Lipkách)	18961/8-165
	socha Panny Marie Immaculaty (V Lipkách)	34065/8-95
	boží muka na ulici Opavská	35843/8-167
	tvrz Hrádek (městiště) při ulici Pivovarská	28818/8-3026
	středověké sídliště na ulicích Opavská/Vrchlického	25177/8-3026
Janovice	zámek s Harrachovým pivovarem a ohradní zdí	42153/8-93
	Spitzerova vila (Hřbitovní 35/1)	34569/8-94
	venkovský dům na ulici Školní 144/1	33426/8-2725
	venkovský dům na ulici Školní 176/3	41931/8-2726
	kříž na ulici Rýmařovská (u dětského domova)	35456/8-96
Jamartice	kostel Narození Panny Marie	12468/8-3505
	dřevěná zvonice (kaple starokatolické církve)	12469/8-3487
Stránské	kostel sv. Kateřiny	30255/8-184
Ondřejov	pozůstatky hradu Strálek	31236/8-147

Zdroj: Národní památkový ústav (2019): Ústřední seznam kulturních památek

V místní části Janovice se jedná především o barokní zámek s parkem a ohradní zdí. Park vznikl na místě vysušených bažinných luk jako severské arboretum na konci 19. století. Dále pak areál bývalého pivovaru rodiny Harrachů (v provozu v letech 1834 až 1946), Spitzerova vila na ulici Hřbitovní (postavená v letech 1929 až 1930) s hospodářskou budovou, skleníkem, oplocením a zahradou. Jde o unikátní stavbu s prvky historizujícího regionalismu a art deco. Na Školní ulici vedle sebe stojí dva venkovské domy jesenického typu z 2. poloviny 19. století a při Rýmařovské ulici pak litinový kříž s korpusem Krista.

V místní části Jamartice se nachází kostel Narození Panny Marie z roku 1783 se štíhlou zvoničkou a dřevěná starokatolická zvonice na kamenné podezdívce z roku 1926. V místní části Stránské se jedná o jednolodní kostel sv. Kateřiny se starším jádrem barokizovaný v 18. století. Areál kostela vymezuje kamenná ohradní zeď, před vstupní bránou stojí pískovcový barokní krucifix. V místní části Ondřejov je kulturní památkou zřícenina hradu Strálek, tj. pozůstatky hradu ze 13. století (v polovině 16. století již pustý).

Historické jádro města bylo v roce 2003 vyhlášeno **městskou památkovou zónou**. Chráněnými památkovými hodnotami jsou zejména půdorys historického jádra, dochovaná středověká uliční síť, panorama historického centra města, městské interiéry, střešní krajina, fasády historických objektů, historické okenní a dveřní výplně, povrchy komunikací, tradiční střešní krytiny, kulturní památky a objekty dotvářející charakter městské památkové zóny, veřejná a vybraná zeleň.

Rýmařovem také prochází množství značených cyklistických a pěších tras (*o cyklotrasách blíže kapitola A.1.4 Doprava*). Ve městě se potkává několik **značených turistických tras**. Především se jedná o červenou značku, která je součástí Evropské dálkové trasy E3 (Španělsko – Bulharsko) a v regionu prochází trasou Praděd – Janovice, zámek – Rýmařov, náměstí – zřícenina hradu Strálek – Stránské – Budišov nad Budišovkou. Na náměstí Míru v Rýmařově ji kříží žlutá značka (Šumperk – Janovice, zámek – Rýmařov, náměstí) a zelená značka (Rešovské vodopády – Rýmařov, náměstí – Rýmařov, žst.). Ze Strálecké myslivny pak na křížení s červenou značkou E3 vychází ještě další žlutá značka (Strálecká myslivna – Rešov – Křížový vrch). Nabídku pěších tras ještě doplňuje tzv. Vychodilova stezka, kdy modré místní značení vede z Rýmařova přes Ondřejov, Strálek a Hornoměstskou zatáčku zpět do Rýmařova (celkem 13 km).

A.1.4 DOPRAVA

Doprava představuje velmi významný faktor rozvoje města, respektive celého regionu. Zajišťuje totiž spojení osob, zboží a služeb (potažmo informací). Lidé tak mohou z města vyjízdit či do města dojíždět za prací, vzděláním či volným časem. Vzhledem k určité odlehlosti Rýmařovska od ekonomických center se stává doprava ještě důležitější, a to jak v podobě dopravní infrastruktury, tak dopravní obslužnosti.

Silniční doprava

Z jednotlivých druhů dopravy má největší význam silniční doprava. Základní silniční síť na Rýmařovsku tvoří dvě silnice I. třídy (I/11 a I/45) a několik silnic II. a III. třídy. Kvalita silniční sítě je nízká, což je dáno charakterem horské a podhorské krajiny, ve které se Rýmařovsko nachází. Odlehlejší oblasti Rýmařovska tak vykazují poměrně nízkou úroveň dopravní obslužnosti.

Nejdůležitější silnicí procházející územím města Rýmařov je **silnice I. třídy I/11**, která spojuje města Bruntál, Rýmařov a Šumperk (na katastru města má délku 9 km). Silnice není vysokokapacitní, ale její technický stav je dobrý. Nevhodný je její průchod městem Rýmařov, mimo jiné kvůli vysoké intenzitě dopravy, a tím pádem dopadům na bezpečnost a životní prostředí (zplodiny, hluk). Východně od

katastru Rýmařova pak prochází ještě **silnice I. třídy I/45**, která spojuje Bruntál (kde se kříží se silnicí I/11) s Olomoucí, resp. od obce Horní Loděnice se jedná o silnici I. třídy I/46. Technický stav této komunikace je dobrý. Rýmařov se silnicí I/45 spojují silnice II. třídy II/370 a II/440. Silnice I/11 a I/45 jsou jakožto silnice I. třídy ve vlastnictví státu a spravuje je Ředitelství silnic a dálnic ČR.

Městem Rýmařov pak prochází ještě **čtyři silnice II. třídy** a **sedm silnic III. třídy**. Ty jsou ve vlastnictví Moravskoslezského kraje a spravuje je Správa silnic Moravskoslezského kraje, středisko Bruntál. Zajišťují spojení Rýmařova s okolními obcemi a městy: silnice II. třídy II/370 s Břidličnou a Horním Městem, silnice II/445 s Malou Morávkou a Šternberkem, silnice II/449 s Uničovem a silnice II/440 s Ryžovištěm a Moravským Berounem.

Město Rýmařov je vlastníkem a správcem všech zbývajících silnic, tj. **místních a účelových komunikací**.

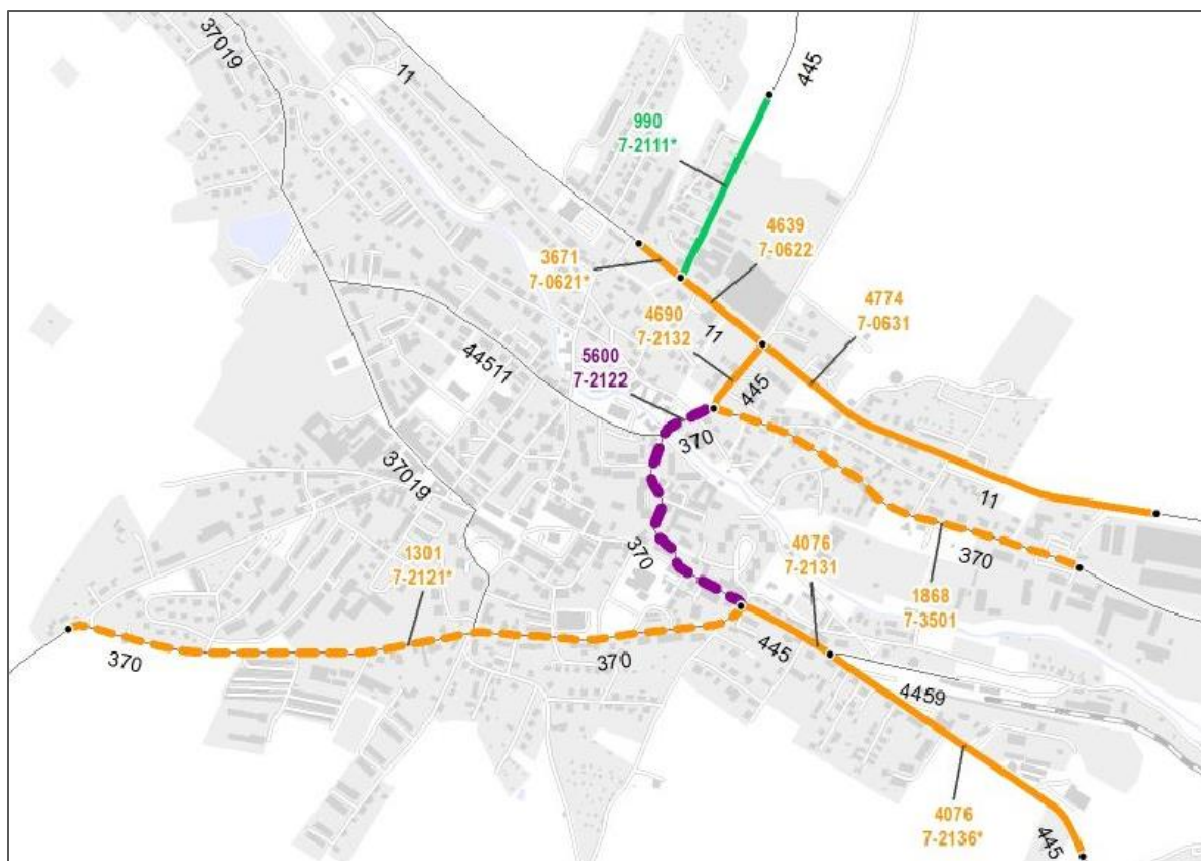
Tab. 16: Silniční infrastruktura a intenzita dopravy v Rýmařově

Označení	Silniční infrastruktura na katastru města		Intenzita dopravy 2016	
	trasa, resp. podrobnější popis	délka v km	měřený úsek	vozy za 24 h
I/11	Bruntál – Rýmařov – Šumperk	9,0	Klepáčov – Rýmařov	3 671
			Rýmařov – Malá Štáhle	3 141
II/370	Horní Město – Rýmařov – Břidličná	8,7	Horní Město – Rýmařov	1 301
			Rýmařov – Velká Štáhle	348
II/445	Huzová – Rýmařov – Malá Morávka	12,3	Dolní Moravice – Rýmařov	990
			Rýmařov – odb. Ondřejov	3 519
			odb. Ondřejov – odb. Albrechtice	1 063
II/449	Rýmařov – Uničov	4,3	odb. Ondřejov – Dlouhá Loučka	1 787
II/440	Rýmařov – Ryžoviště	0,9	odb. Albrechtice – Vajglov	643
III/37010	Stříbrné Hory – Janovice	1,7	na těchto úsecích silnic III. třídy sčítání dopravy neproběhlo	
III/37019	ulice Rýmařovská, Julia Fučíka, Sokolovská a Pivovarská	2,4		
III/44511	ulice Bartáková	0,8		
III/4459	ulice Nádražní	0,3		
III/37020	Dolní Moravice – Velká Štáhle	2,1		
III/4458	Stránské – Albrechtice u Rýmařova	0,5		
III/4456	Stránské – Jiříkov	2,3		

Zdroj: ŘSD ČR (2017): Celostátní sčítání dopravy 2016

V roce 2016 proběhlo na všech dálnicích, silnicích I. a II. třídy a vybraných úsecích silnic III. třídy Celostátní sčítání dopravy na dálniční a silniční síti ČR, které zajišťovalo ŘSD ČR. Hlavním výstupem je zjištěná **intenzita dopravy** neboli roční průměr denních intenzit (tj. kolik vozidel projede měřeným úsekem za 24 hodin). V tomto směru je nejvíce zatížená silnice I. třídy I/11 v úseku Klepáčov – Rýmařov (3 671 vozů za 24 hod., z toho 17 % těžká motorová vozidla = TMV), dále pak silnice II. třídy II/445 v úseku Rýmařov – odbočka na Ondřejov (3 519 vozů za 24 hod., z toho 14 % TMV) a znovu silnice I. třídy I/11, tentokrát však v úseku Rýmařov – Malá Štáhle (3 141 vozů za 24 hod., z toho 22 % TMV).

Sčítání dopravy proběhlo také na vybraných úsecích **silnic v intravilánu města Rýmařov**, výsledky jsou zaznamenány v obrázku 7. Nejvyšší intenzitu vykazala silnice II. třídy II/370 v úseku od křižovatky třída Hrdinů s ulicí Okružní po křižovatku ulic Okružní a 8. května; jednalo se o 5 600 vozů za 24 hod. (z toho připadalo 15 % na TMV). Hranici 4 000 vozů za 24 hod. pak překročilo ještě 5 měřených úseků (dva úseky silnice I/11 od křižovatky ulic Opavská a Rudé armády až po konec obytné zástavby při Opavské ulici a zbývajících tři úseky silnice II/445 v intravilánu města). Průměrná intenzita dopravy na všech měřených úsecích v intravilánu Rýmařova činila 3 569 vozů za 24 hod., z toho připadalo 15 % na těžká motorová vozidla, 84 % na osobní a dodávková vozidla bez přívěsů i s přívěsy a 1 % na jednostopá motorová vozidla.

Obr. 10: Intenzita dopravy na vybraných úsecích silnic v intravilánu města Rýmařov v roce 2016

Pozn.: u každého měřeného úseku jsou uvedena dvě čísla, horní značí intenzitu dopravy (tj. počet vozů za 24 hodin) a spodní značí číslo měřeného úseku

Zdroj: ŘSD ČR (2017): Celostátní sčítání dopravy 2016

Dopravní obslužnost

Podle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů se dopravní obslužností rozumí zabezpečení dopravy po všechny dny v týdnu především do škol a školských zařízení, k orgánům veřejné moci, do zaměstnání, do zdravotnických zařízení poskytujících základní zdravotní péči a k uspokojení kulturních, rekreačních a společenských potřeb, včetně dopravy zpět, přispívající k trvale udržitelnému rozvoji územního obvodu. Dopravní obslužnost je hrazena z rozpočtu Moravskoslezského kraje, obce pak přispívají podle klíče založeného na četnosti spojů. Město Rýmařov na základě smlouvy přispívá ročně 402 110 Kč. Místní doprava do škol, či za zdravotnictvím je na dobré úrovni. Problémem jsou spoje mezikrajské a mimo okres, které jezdí méně často.

Na území Moravskoslezského kraje funguje **Integrovaný dopravní systém Moravskoslezského kraje (ODIS)**, kdy město Rýmařov náleží do zóny 110 a místní část Stránské do dvou zón 110 a 111.

Autobusová doprava

Z Rýmařova je autobusové spojení zajišťováno 13 linkami, z nichž je 10 příměstských, 2 dálkové a 1 rekreační (cyklobus a skibus). Celkem se jedná o 240 spojů (počítány byly spoje v obou směrech). Na základě výběrového řízení vyhlášeného Moravskoslezským krajem zajišťuje autobusovou dopravu na Rýmařovsku společnost Transdev Morava s.r.o.

Počet linek a spojů se oproti minulým letům snížil o 4 linky, což je výsledkem kompromisu mezi požadavky a reálnými možnostmi, pravidelně je vyhodnocována vytíženost jednotlivých spojů a upravován jízdní řád. Nedostatečné spojení je zejména ve dnech pracovního volna, tento nedostatek částečně kompenzují dálkové a rekreační spoje.

V rámci spojení Rýmařova s okolními městy směřují největší počty přímých autobusových linek do okresního města Bruntál a sousedního města Břidličná (zhruba 30 spojů ve všední dny a necelých 10 spojů o víkendech). Relativně dobré spojení je zajištěno také se Šternberkem, horší s Uničovem či Šumperkem. Rýmařov s krajským městem Ostravou spojují denně jen dva nebo tři přímé spoje. Dvakrát více spojů tak jezdí do Olomouce, taktéž krajského města (avšak pro Rýmařov je v rámci územně správního členění ČR krajským městem Ostrava; nicméně občané hodnotí větší počet spojů na Olomouc pozitivně).

Tab. 17: Počty přímých autobusových spojů z Rýmařova do vybraných měst v červnu 2019

Den	Bruntál	Břidličná	Šternberk	Uničov	Šumperk	Olomouc	Ostrava
pondělí	34	30	8	4	3	6	3
sobota	8	7	6	2	2	5	2
neděle	10	8	7	0	3	7	3

Zdroj: IDOS (2019): Jízdní řády

Na území města Rýmařov je dle jízdních řádů v provozu **21 autobusových zastávek**. V centrální městské části Rýmařov se nachází autobusové nádraží se 6 nástupišti a dalších 12 zastávek (8. května křižovatka, 8. května RD, GP závod, Hornoměstská KB, Hornoměstská nemocnice, Opavská Hedva, RD dopravní závod, Sokolovská KB, STS, třída Hrdinů, Závod RD a Železniční stanice). Na místní části připadá 8 autobusových zastávek, z toho 3 v Janovicích (Dětský domov, Křižovatka Růžová a Zámek), 2 v Jamartících (Hřbitov a Restaurace) a po jedné v Edrovicích, Ondřejově a Stránském. Do místní části Harrachov autobus nezajíždí.

Železniční doprava

Železniční doprava je zajišťována prostřednictvím **železniční tratě č. 311** Valšov – Rýmařov, která je jednokolejná. Byla postavena roku 1878; původně byla plánována trať z Polska přes Rýmařov do Olomouce, tu se však vybudovat nepodařilo. Na území Rýmařova dosahuje délka trati 4,7 km a nacházejí se na ní dvě vlakové stanice, a sice Rýmařov a Jamartice.

Vlastníkem a provozovatelem trati je státní organizace Správa železniční dopravní cesty (SŽDC), dopravcem na trati je akciová společnost České dráhy (ČD). Ve všední dny je vypravováno 9 spojů, o sobotách 8 spojů a o nedělích 7 spojů.

Ve Valšově navazuje na trať č. 311 další železniční trať č. 310 Olomouc – Bruntál – Opava. Jízdní řád je přednostně orientován na Opavu, ve směru na Olomouc je spojení méně výhodné s asi hodinovou čekací dobou při přestupu. Je však nutné dodat, že toto je částečně kompenzováno autobusovou dopravou, kdy je na Olomouc, jak již bylo zmíněno, směřováno více spojů než na Ostravu.

Cyklistická doprava

Územím města Rýmařov prochází **7 značených cyklotras**, jejich povrch tvoří zčásti asfalt, dále většinou zpevněný povrch a ve dvou případech i nezpevněný povrch. Celková délka jednotlivých cyklotras se pohybuje od 15 do 39 km. Jejich obtížnost je převážně hodnocena jako střední.

Tab. 18: Charakteristika cyklotras procházejících katastrem města Rýmařov v roce 2019

Označení	Průběh cyklotrasy	Obtížnost	Délka	Povrch
511	Rýmařov – Litovel	lehká/střední	35 km	asfalt, zpevněný povrch
553	Drakov – Rýmařov	těžká	33 km	asfalt
6077	Malá Morávka – Rýmařov	střední	20 km	asfalt, zpevněný povrch
6145	Stránské – Dalov	střední	15 km	asfalt, zpevněný i nezpevněný povrch
6143	Skřítek, motorest – Skály	střední	16 km	asfalt, zpevněný i nezpevněný povrch
6261	Janovice – Rabštejn	*	15 km	asfalt, zpevněný povrch
6142	Slezská Harta – Štěrkovec	střední	39 km	asfalt, zpevněný povrch

Zdroj: CYKLOTRASY.cz (2019): Cyklotrasa č. 511 až Cyklotrasa č. 6142

Kromě značených cyklotras se v Rýmařově nachází několik spíše kratších a zatím nepropojených úseků **cyklostezek**. Nejdelší z nich má 1,2 km a vede souběžně se třídou Hrdinů od křižovatky s ulicí Na Vyhlídce po intravilán místní části Ondřejov. Dále se jedná asi o 800 m dlouhý úsek při Opavské ulici od Penny Marketu po čerpací stanici Robin Oil, na který navazuje asi 70 m dlouhý úsek propojující ulice Jesenická a Opavská u Penny Marketu. Posledním úsekem je asi 270 m dlouhá cyklostezka vedoucí paralelně s ulicí Větrná. Celková délka cyklostezek je tak prozatím necelých 2,5 km.

A.1.5 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Vodovodní síť

Vodovod města Rýmařova a jeho místních částí Edrovice, Janovic a Jamartice je pitnou vodou zásobován ze **skupinového vodovodu Bruntál**, z úpravny vody Karlov. Voda je jímána z toků Kotelný, Volárka a Moravice. Dalším zdrojem vody pro Rýmařov je prameniště Stříbrné Hory. Je situováno na severní straně silnice III/37010 Rýmařov – Dolní Libina v pramenné oblasti Novopolského potoka. Společnými vodojemy jsou Edrovice 500 m³, Rýmařov SV 2 x 600 m³ a Rýmařov – koncový 2 x 1 500 m³. Vodovod v Rýmařově a jeho místních částech Edrovice, Janovice a Janušov je v majetku města a spravuje ho VaK Bruntál a.s.

Vodovod v lokalitě Janušov (část Janovic) pro malou část zástavby má vlastní zdroj pitné vody – prameniště Růžová. Prameniště se nachází na pozemku severně zastavěné části sídla. Pozemek je zatravněn a oplocen. Vodovod v místní části Ondřejov je vybudován v délce cca 854 m a zásobuje 70 % obyvatel Ondřejova. Zdrojem vody je vrt umístěný na parcele č. 86 ve středu sídla. Vrt je oplocen. V místních částech Harrachov a Stránské není v současné době vybudován veřejný vodovod, zdrojem pitné vody jsou domovní studny.

Z bilancí potřeb pitné vody pro vodovodní systém Rýmařova nevychází potřeba výstavby nové akumulace.

Kanalizační síť, čistírna odpadních vod

V centrální části města je vybudována **soustavná jednotná a částečně oddílná kanalizace**, na kterou je dle údajů provozovatele napojeno cca 98 % obyvatel města. Převážná část kanalizace byla budována v letech 1952 až 1958 v rámci výstavby mechanicko-biologické ČOV (ČOV 8. května Rýmařov). Další úpravy stávající sítě byly provedeny v letech 1993 až 1996 v rámci rekonstrukce ČOV. Od té doby byla kanalizace dobudována v okrajových částech – v Edrovicích, Janovicích a Janušově (rekonstrukce v letech 2002 až 2003). Celková délka kanalizace přesahuje 13 000 m.

Centrální **mechanicko-biologická čistírna odpadních vod** byla po rekonstrukci uvedena do trvalého provozu v roce 1997. Je situována na východním okraji města na levém břehu Podolského potoka. Kapacita ČOV je 14 000 ekvivalentních obyvatel.

Místní části Harrachov, Jamartice, Ondřejov a Stránské nemají v současné době vybudovanou žádnou kanalizaci, ani čistírnu odpadních vod. Likvidace odpadních vod z jednotlivých objektů je zajištěna v septicích či žumpách a v domovních ČOV.

Nadále je třeba pokračovat v aktualizaci zpracovaného pasportu splaškové i dešťové kanalizace, doplnit technologie měření průtoků nevyčištěných vod přes odlehčovací komoru v areálu ČOV, zpracovat a postupně realizovat plán oprav a obnovy kanalizační sítě, systematicky odstraňovat nátoky balastních vod a dešťových vod do splaškové kanalizace, u městských částí, kde není kanalizace, pokračovat v podpoře výstavby domovních ČOV, při výstavbě a budování zpevněných ploch preferovat vsakovací drenážní systémy a řešit akumulaci dešťových vod ze střešních ploch a jejich případné využití pro zalévání zeleně ve městě.

Zásobování elektrickou energií

Nadřazená **soustava velmi vysokého napětí (VVN)** je v Rýmařově zastoupena jednoduchým vedením napěťové hladiny 110 kV – VVN 597 Břidličná – Zábřeh na Moravě, které prochází jižní částí území, mezi Rýmařovem a Ondřejovem.

Distribuční **soustava vysokého napětí (VN)** je ve městě Rýmařov včetně místních částí Edrovice, Harrachov, Jamartice, Janovice a Ondřejov zásobována elektrickou energií z distribuční soustavy 22 kV, odbočkami z hlavních zásobovacích vedení VN 103 TS 110/22 kV Břidličná – Rýmařov a VN 283 mezi TS 110/22 kV Břidličná a Zábřeh na Moravě. Místní část Stránské je zásobována elektrickou energií odbočkou z linky VN 276 propojující TS 110/22 kV Břidličná s rozvodnou 22 kV v Uničově. Z uvedených linek je v Rýmařově napojeno 55 distribučních trafostanic.

Rozvodná **síť nízkého napětí (NN)** je v městské centrální části provedena zemními kabely AYKY různých dimenzí. V okrajových částech Rýmařova a ostatních místních částech je síť NN venkovního provedení, s vodiči v hlavních trasách na betonových podpěrných bodech. V některých okrajových částech je síť NN provedena vodiči nižších dimenzí na dřevěných nebo dřevěných patkovaných sloupech. Tato technicky nevyhovující síť je postupně rekonstruována.

Z rozvodné sítě NN je zásobováno elektrickou energií 3 315 domácností, včetně vybavenosti a objektů druhého bydlení (chaty a chalupy). Elektrická energie je využívána především pro osvětlení, pohon drobných spotřebičů a částečně pro vaření. Elektrická energie pro vytápění je v Rýmařově využita v cca 75 rodinných domech a 2 bytových domech ve správě Bytermu. Výkonem stávajících trafostanic je potřebný příkon pro odběratele pokryt s dostatečnou rezervou.

Zásobování plynem

Město Rýmařov je napojeno na soustavu dálkových plynovodů odbočkou z plynovodu, který prochází jihovýchodní částí území Rýmařova. Ze sítě vysokotlakých plynovodů je na území Rýmařova napojeno 7 regulačních stanic, z nichž 2 (Hornoměstská a Rudé armády) zajišťují dodávku plynu do místní plynovodní sítě.

Místní plynovodní síť byla vybudována v letech 1967 až 1968 jako nízkotlaká, je z ní napojena většina odběratelů na území Rýmařova a částečně na území Edrovice. Místní plynovodní síť na území Rýmařova dosahuje délky 18 km a je z ní napojeno asi 2 410 odběratelů. Zemní plyn je využíván převážně pro centrální výrobu tepla společností Teplo Rýmařov, s.r.o., pro vaření v domácnostech, k vytápění a přípravě teplé užitkové vody v bytových domech z domovních kotelen (asi 780 bytů) a k individuálnímu vytápění v bytových a rodinných domech (asi 690 bytů).

Zásobování teplem

Město Rýmařov leží v předhůří Hrubého Jeseníku, tj. v oblasti nízkých venkovních teplot s intenzivními větry; počet dnů topného období tak dosahuje 250 až 260.

Centralizované zásobování teplem (CZT) zajišťuje firma Teplo Rýmařov s.r.o., kotelna na ulici Okružní s celkovým výkonem 17,1 MW v horké vodě. Na tuto kotelnu je napojena horkovodní soustava centralizovaného zásobování teplem, která prostřednictvím 6 výměňkových stanic zajišťuje dodávku tepla pro 941 bytů na sídlištích Hornoměstská a Příkopy (tj. asi 45 % bytů v bytových domech), dále pak Větrná, Dukelská a Revoluční a část vybavenosti v centru města (ZŠ, MŠ, obchody). **Decentralizované zásobování teplem** je zastoupeno samostatnými kotelny pro některé podnikatelské aktivity, blokovými a domovními kotelny pro část bytových domů a komunální sféru a lokálním vytápění rodinných domů.

Nakládání s odpady

Město má funkční systém sběru a nakládání se zbytkovým odpadem i dále využitelnými částmi komunálního odpadu. Má dva funkční sběrné dvory, zavedený systém mobilního sběru objemného a nebezpečného odpadu a dostatečnou síť kontejnerových hnízd.

Základním problémem, který nastane v roce 2024, je ukončení skládkování (povinnost a termín zatím stanoveny zákonem). Vzhledem k celostátní nepřipravenosti výstavby spaloven nebo jiných zařízení na likvidaci odpadu je možné předpokládat, že termín bude posunut. Základním prvkem pro další využití a zpracování odpadů je jeho separace. V případě maximální možné míry třídění na tuhý komunální odpad, objemný odpad, dřevo a stavební suť lze snížit či alespoň nezvyšovat finanční náročnost celého sektoru nakládání s odpady ve městě.

Mezi problémy k řešení stále patří nedostatečná osvěta (v podílu i kvalitě separovaného odpadu jsou rezervy, na území města stále vznikají černé skládky), nedořešený systém sběru a nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem.

A.1.6 OBČANSKÁ VYBAVENOST

Školství a vzdělávání

Oblast školství a vzdělávání je ve městě Rýmařov zabezpečována na několika úrovních – předškolní vzdělávání, základní a střední školství.

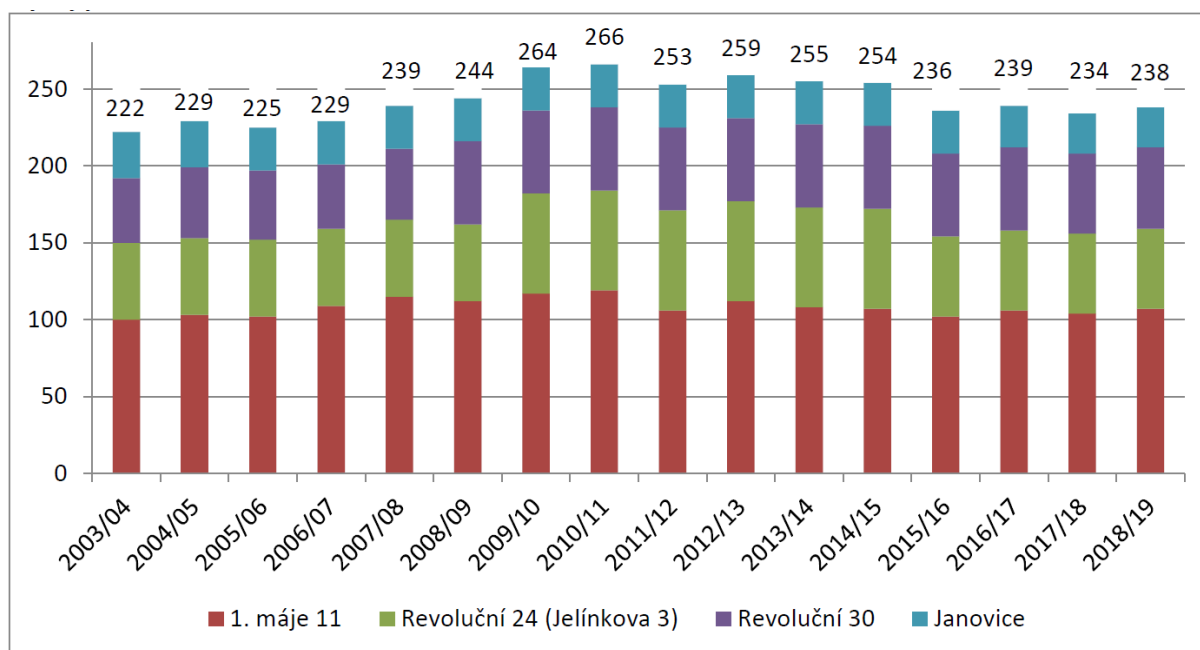
Mateřské školy

Ve městě Rýmařov funguje **Mateřská škola Rýmařov, Jelínkova 3, příspěvková organizace**. Ta vznikla dne 1. 1. 2016 jako právní subjekt sloučením čtyř (do té doby samostatných) příspěvkových organizací. Sídlo ředitelství je na pracovišti Jelínkova 3, nachází se v blízkosti centra města a je dobře přístupné jak pro zaměstnance, tak i pro veřejnost. V jiné části města, u budovy školní jídelny prvního stupně základní školy, se nachází odloučené pracoviště 1. máje 11. V další části města při příjezdu od Bruntálu stojí pavilonové odloučené pracoviště Revoluční 30. Nejdále se nachází odloučené pracoviště v místní části Janovice, jedná se o jednotřídní pracoviště Zámecký park 6. Mateřská škola Rýmařov se tak v současnosti skládá ze 4 pracovišť, z nichž 2 pracoviště mají svou vlastní kuchyň. Odloučené pracoviště Revoluční 30 a Janovice (Zámecký park 6) mají pouze výdejnu stravy, která se dováží z vývařovny na pracovišti 1. máje 11.

Zřizovatelem MŠ Rýmařov je město Rýmařov. Mateřská škola jako celek má 9 tříd, které jsou převážně heterogenní, s celkovou kapacitou 244 dětí. Největší je pracoviště 1. máje, kde se nachází 4 třídy o kapacitě 112 dětí. Následují dvě rovnocenně velká pracoviště – Jelínkova (2 třídy, kapacita 52 dětí) a Revoluční (2 třídy, kapacita 54 dětí). Nejmenší je pracoviště Janovice, které tvoří 1 třída o kapacitě 26 dětí. Ve školním roce 2018/2019 navštěvovalo MŠ Rýmařov 238 dětí.

Pracoviště 1. máje 11 se nachází téměř v centru města, v blízkosti budovy ZŠ pro první stupeň, sídliště Pivovarská a sídliště Větrná. Dostupné je však i přírodní prostředí (blízký les a louky). K budově mateřské školy patří rozlehlá zahrada s množstvím herních prvků.

Pracoviště Jelínkova 3 vzniklo přebudováním z dobové vily z 20. let 20. století. Rekonstrukce celé budovy, včetně vlastní vývařovny a půdního prostoru proběhla v letech 2008 a 2009. Budova se nachází v oblasti klidové zóny, obklopená parkem. K mateřské škole patří zahrada o rozloze asi 2 450 m². V roce 2015 se podařilo realizovat zahradu v přírodním stylu.

Obr. 11: Vývoj počtu dětí v jednotlivých budovách MŠ Rýmařov, Jelínkova 1, příspěvková organizace ve školních letech 2003/2004 až 2018/2019

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2019): Zpráva o činnosti příspěvkových organizací města za rok 2018

Pracoviště Revoluční 30 je pavilónového typu a bylo postaveno v roce 1977. Nachází se nedaleko frekventované komunikace I/11. Velmi často bývá škola nazývána školkou „U hasičů“, kteří mají své sídlo proti mateřské škole. Za oběma pavilony mateřské školy je velká zahrada s pískovnou a dřevěným mobiliářem ve stylu přírodní zahrady (rekonstrukce proběhla v roce 2015).

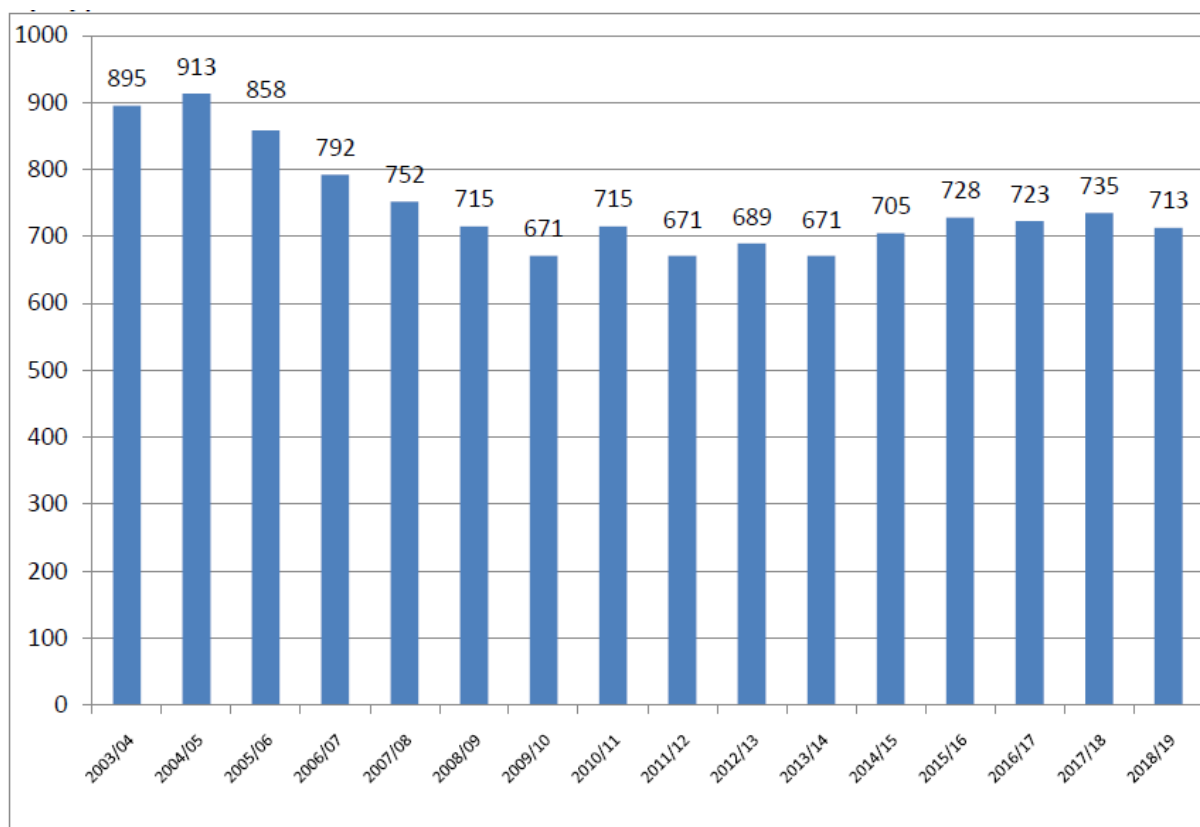
Pracoviště Janovice je tvořeno budovou, která v minulosti sloužila k bydlení pro služebnictvo na janovickém zámku. Jako mateřská škola slouží od roku 1945. Před budovou MŠ se nachází účelně vybavené nové multifunkční hřiště, které vybudovala v roce 2013 na svém pozemku společnost Lesy ČR (hřiště je přístupné i široké veřejnosti).

Na podzim 2019 proběhly stavební úpravy prostředního pavilónu při MŠ Revoluční 30, za účelem zřízení dětské skupiny. Zahájení provozu dětské skupiny proběhlo v listopadu 2019. Dětská skupina slouží pro děti od dvou let, s celkovou kapacitou 16 dětí. Provozovatelem je Diakonie ČCE - středisko v Rýmařově. Do budoucna je předpoklad navýšení na 24 dětí.

Základní školy

Ve městě Rýmařov funguje **Základní škola Rýmařov, Jelínkova 1, okres Bruntál**. Dne 1. 9. 2005 došlo ke spojení dvou do té doby samostatných základních škol (ZŠ 1. máje 32 a ZŠ Jelínkova 1); od té doby tvoří jedinou instituci tohoto typu ve městě. Zřizovatelem ZŠ Rýmařov je město Rýmařov. Základní škola je plně organizovaná, uskutečňuje vzdělávání podle školského zákona v budovách Národní 15 (1. a 2. ročník, školní družina a výdejna stravy), 1. máje 32 (3. až 5. ročník, školní družina a školní jídelna) a Jelínkova 1 (6. až 9. ročník, ředitelství školy, účetní a výchovný poradce). Kapacita základní školy je 1 410 žáků, ve školním roce 2018/2019 ji navštěvovalo 713 žáků (tj. 50,6 %).

V materiální oblasti je škola velmi dobře vybavena. V učebnách jsou k dispozici interaktivní tabule, kvalitní nábytek, učebny mají výbornou estetickou úroveň. Prostorové podmínky jsou odpovídající, plně dostačující. Škola disponuje následujícími odbornými učebnami: cizí jazyky (včetně digitální jazykové laboratoře), fyzika, hudební výchova, chemie, informatika (tři učebny), tělocvična (dvě velké a jedna malá), venkovní sportoviště s atletickým oválem, výtvarná výchova. Učitelé mají k dispozici následující odborné kabinety: biologie, cizí jazyky, dějepis, fyzika, hudební výchova, chemie, informatika, tělesná výchova, zeměpis.

Obr. 12: Vývoj počtu žáků ZŠ Rýmařov, Jelínkova 1, příspěvková organizace ve školních letech 2003/2004 až 2018/2019

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2019): Zpráva o činnosti příspěvkových organizací města za rok 2018

V Rýmařově ještě funguje **Základní škola, Rýmařov, Školní náměstí 1, příspěvková organizace** (též ZŠ praktická). Jedná se o základní školu, kde jsou vyučováni žáci s lehkým mentálním postižením. Současně jsou v jedné třídě (případně formou individuální integrace), vyučováni i žáci ZŠ speciální se středně těžkým až těžkým mentálním postižením, žáci s kombinovanými vadami a autisté. Škola je úplná s prvním až devátým ročníkem. Kapacita školy činí 110 žáků a jejím zřizovatelem je Moravskoslezský kraj.

Střední a vysoké školy

Střední školství v Rýmařově zastupuje **Gymnázium a Střední odborná škola, Rýmařov, příspěvková organizace**. Sídlí na ulici Sokolovská 34 a zřizovatelem je Moravskoslezský kraj. Právě zásahem zřizovatele došlo dne 1. 7. 2013 ke sloučení dvou tradičních rýmařovských vzdělávacích institucí – gymnázia a střední školy. Obě části školy zůstaly i nadále ve svých budovách, společně využívají tělocvičnu, školní jídelnu a domov mládeže. Další změna nastala dne 1. 9. 2018, kdy po vzájemné dohodě se Soukromou střední odbornou školou PRIMA s.r.o. byla převedena činnost této školy pod Gymnázium a SOŠ, Rýmařov, p.o.

Ve školním roce 2017/2018 navštěvovalo školu 279 žáků ve 12 třídách, z toho na gymnázium připadalo 179 žáků v 8 třídách a na střední odborné učiliště 100 žáků ve 4 třídách. Domov mládeže evidoval 28 ubytovaných a školní jídelna 221 strážníků (z toho 28 celodenních). Nové obory školy vzniklé začleněním Soukromé SOŠ PRIMA vytvořily celkem 5 tříd s celkovým počtem 98 žáků.

Ve školním roce 2019/2020 realizovala škola vzdělání ve třech maturitních a dvou učebních oborech. Jednalo se o maturitní obory Gymnázium (osmileté), Gymnázium (čtyřleté) a Masér sportovní a rekondiční, dále pak o tříleté učební obory Opravář zemědělských strojů a Kuchař-číšník.

Institute nabízející **vysokoškolské vzdělávání se v Rýmařově nenachází**. Studenti nejčastěji dojíždějí zejména do Olomouce (Univerzita Palackého v Olomouci), ale také do Ostravy, Opavy, Brna a Prahy.

Zájmové vzdělávání

Klíčovou institucí v oblasti zájmového vzdělávání ve městě je **Středisko volného času Rýmařov**. SVČ Rýmařov je příspěvkovou organizací města Rýmařov, zřízeno bylo ke dni 1. 10. 1996 a sídlí na ulici Okružní. Hlavní činností SVČ je sice poskytování zájmového vzdělávání, ale zároveň představuje centrum kulturního a společenského dění ve městě (zabezpečuje plnění osvětových úkolů zaměřených na rozvoj kultury ve městě a regionu, usiluje o rozvíjení kulturních potřeb a zájmů jednotlivých věkových a sociálních skupin obyvatelstva, spolků, zájmových sdružení, společenských organizací a jednotlivců). SVČ má čtyři oddělení: 1) tělovýchova a turistika, přírodověda a technika, 2) estetika a společenské vědy, 3) programové oddělení a 4) taneční oddělení. Učebny, klubovny, sály a víceúčelová místnost SVČ jsou po stránce prostorové dostačující kapacitě účastníků. Každá učebna, klubovna, sál a víceúčelová místnost jsou kvalitně vybaveny učebními pomůckami a materiálem.

V roce 2018 pracovalo při SVČ Rýmařov 56 zájmových útvarů s počtem 823 členů, z toho 27 dětí, 497 žáků a studentů a 299 ostatních členů (dospělí, senioři, rodiče s dětmi). Zájmové útvary jsou ustanoveny v průměru od čtyř do patnácti dětí, mládeže, dospělých či seniorů. Zaměření zájmových útvarů je velmi různorodé, např. kondiční cvičení, kulturistika, kroužek pro maminky s dětmi „Sluníčko“, stolní tenis, lukostřelba, keramicko-výtvarný kroužek, informatika, italština, kopaná, paličkování atd. V roce 2019 dokončilo město přestavbu objektu na ulici Julia Sedláka 18 (budova bývalého soudu), kde byly zřízeny prostory pro provozování zájmových kroužků v oblasti zámečnické dílny, chovatelství, robotiky, jazykové učebny, šicí dílny, vaření a další. Společně s volnočasovými aktivitami bude v objektu provozována i městská knihovna (přesunuta s budovy na Sokolovské ulici).

Ve školním roce 2017/2018 organizovalo SVČ celkem 124 nejrozličnějších akcí, kterých se zúčastnilo 3 207 účastníků. Meziroční pokles je způsoben především skutečností, že SK Jiskra Rýmařov převzal realizaci všech volnočasových útvarů zaměřených na kopanou, SVČ tedy ubyla příležitostná zájmová činnost s tím související. Vliv na počet účastníků má také skutečnost, že SVČ některé potenciálně ztrátové akce samo nepořádá, a tedy jejich účastníky nevykazuje, ale pronajímá prostory pořadatelům (divadelní představení, koncerty atd.) a podílí se na akci pouze jako poskytovatel souvisejících služeb (zvuk, osvětlení, požární dozor, šatna atd.).

Tab. 19: Vývoj počtu členů Střediska volného času a účastníků akcí v letech 2013 až 2018

Návštěvnost / Prodejnost	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet členů SVČ	865	964	997	931	832	823
Počet účastníků příležitostné zájmové činnosti *	9 067	9 559	7 233	6 358	6 641	3 207

Pozn.: * = akce za školní rok 2012/2013 zahrnuty pod rok 2013 atd.

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2019): Zpráva o činnosti příspěvkových organizací města za rok 2018

Základní umělecké vzdělávání poskytuje ve městě **Základní umělecká škola, Rýmařov, Čapkova 6, příspěvková organizace**. Jedná se o příspěvkovou organizaci Moravskoslezského kraje. Škola využívá budovy na ulicích Čapkova a Divadelní (třetí budovou ZUŠ je pracoviště v Břidličné). Výuka probíhá v hudebním oboru (157 žáků v roce 2017/2018), literárně dramatickém oboru (66 žáků), výtvarném oboru (115 žáků) a tanečním oboru (59 žáků). Ve školním roce 2017/2018 se ve škole vzdělávalo celkem 381 žáků. Celková kapacita školy činí 440 žáků.

Zdravotnictví

Nejvýznamnějším zdravotnickým zařízením v Rýmařově je **Podhorská nemocnice a.s.**, areál se nachází v západní části města mezi ulicemi Hornoměstská a Nerudova. Nemocnice je členem skupiny AGEL. Poskytuje zdravotní péči na pracovištích v Bruntále a Rýmařově pro spádovou oblast Bruntálska, Rýmařovska a Vrbenska, tedy pro asi 65 000 obyvatel. V zimních měsících tento počet stoupá o další klienty z Jeseníku. Pracoviště v Rýmařově jsou zaměřena na rehabilitaci a komplexní péči o seniory, konkrétně se jedná o oddělení ošetrovatelské péče, lůžkové rehabilitace a sociálních lůžek,

komplement odborných ambulancí, laboratoř a rentgen. Akutní péče je zajištěna na pracovišti Bruntál. Kapacita pracoviště Rýmařov je asi 150 lůžek. V roce 2017 zaměstnávala celá Podhorská nemocnice 223 osob, z toho 188 zdravotních pracovníků. V nemocnici jako celku je v současné době zajištěna zdravotní péče téměř ve všech oborech.

Dále je v Rýmařově **Dům zdraví (bývalá poliklinika)** na Pivovarské ulici, kde jsou ambulance praktických lékařů, lékařů pro děti a dorost, stomatologů, kožní, oční lékař, ortoped a ORL. Zdravotní péče je v Rýmařově zajištěna a poskytována ve většině oborů. Rizikem však je odchod zkušených lékařů do důchodu. Uvedená hrozba je největší u praktických lékařů a hlavně stomatologů. Ohrožen je též obor pro děti a dorost. V centru města leží **dvě lékárny** – Avion na náměstí Míru a BENU na Radniční ulici.

Pro dostupnost záchranné služby je stanoven dojezdový limit 20 minut. Přímo v Rýmařově má sídlo **rychlá zdravotní i lékařská služba**, a tak je dostupnost uvedených služeb plně zajištěna. Nejbližší oddělení pohotovostní služby a akutní péče je v Bruntále a Krnově.

Město Rýmařov realizovalo na konci roku 2019 částečnou přestavbu nevyužitého objektu Bartákova 21, kde byly zřízeny prostory pro zubní ordinaci, dentální hygienu a další služby občanům.

Sociální služby

V Rýmařově působí několik poskytovatelů sociálních služeb. Nejvýznamnější je **Diakonie ČCE – středisko v Rýmařově** se sídlem na třídě Hrdinů, která byla založena v roce 1993. V roce 2019 poskytovala již 6 typů registrovaných sociálních služeb: pečovatelskou službu, osobní asistenci, týdenní stacionář, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem a sociálně terapeutickou dílnu. Sedmou poskytovanou službou je ošetrovatelská péče, která je zajišťována ve vlastním domácím prostředí a je registrována jako nestátní zdravotnické zařízení. Kromě těchto služeb provozuje Diakonie ČCE také tři domy s pečovatelskou službou a (nejen) jejich uživatelům nabízí kavárničku pro seniory, suchou pedikúru, masáže, muzikoterapii, ergoterapii atd. Diakonie ČCE zaměstnává 54 osob, spolupracuje s 10 dobrovolníky a pomáhá 896 klientům.

Pečovatelská služba Diakonie ČCE je určena seniorům a lidem se zdravotním postižením v jejich přirozeném sociálním prostředí. Zajišťuje ji 15 pracovníků, v roce 2018 byla poskytnuta 231 uživatelům v regionu (dovoz obědů, zajištění nákupu a léků, úklid domácnosti atd.). Osobní asistence je terénní služba pro osoby s mentálním a zdravotním postižením v jejich domácím prostředí, zajišťují ji 4 pracovníci, v roce 2018 byla poskytnuta 11 uživatelům. Sociálně terapeutická dílna „Buřinka“ funguje od roku 2010. Jedná se o službu sociální prevence pro osoby s mentálním či kombinovaným postižením, zajišťuje ji 10 pracovníků a v roce 2018 ji využilo 30 uživatelů. Ošetrovatelská služba je odbornou zdravotní péčí, poskytovanou lidem po hospitalizaci, dlouhodobě a chronicky nemocným, lidem v terminálním stadiu života. Vykonává ji 8 kvalifikovaných pracovníků a v roce 2018 byla poskytnuta 627 pacientům.

Služby týdenní stacionář, domov pro seniory a domov se zvláštním režimem jsou poskytovány Diakonií ČCE v rámci **Domova odpočinku ve stáří**, který se nachází v sousední obci Dolní Moravice (je určen i pro občany Rýmařova). Kapacita domova pro seniory činí 23 osob, domov se zvláštním režimem 11 osob a týdenního stacionáře 7 osob. Kapacita je však nedostatečná, stále jsou evidováni neuspokojení žadatelé o umístění.

V neposlední řadě zajišťuje Diakonie ČCE pečovatelskou službu i ve třech **domech s pečovatelskou službou** (DSP) v Rýmařově, a to na třídě Hrdinů a ulicích Revoluční a Lidická (v posledním případě se jedná o chráněné byty). Všechny tři objekty spravuje město Rýmařov, Diakonie ČCE v nich zajišťuje služby na základě smluv uzavřených s jejich obyvateli. Celková kapacita v těchto zařízeních je 66 bytů. Kapacita je pro občany dostačující, problémem je chybějící bezbariérovost na DPS třída Hrdinů (z tohoto důvodu jsou tyto byty nedostatečně obsazovány).

Další organizací působí v oblasti sociálních služeb na Rýmařovsku je **Slezská diakonie**. Ta má registrovány 4 služby: sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, azylový dům pro muže, poradna

rané péče a poradna pro osoby ohrožené domácím násilím. V Rýmařově provozuje **azylový dům Bethel**, jehož účelem je poskytovat na přechodnou dobu ubytování a individuální podporu mužům, kteří ztratili bydlení. Pracovníci služby podporují uživatele tak, aby se vrátili zpět k běžnému způsobu života. V Rýmařově se nachází na ulici 8. května a má kapacitu 14 lůžek.

Sociální služby poskytuje také **Podhorská nemocnice a.s.**, konkrétně se jedná o sociální hospitalizaci o kapacitě 12 lůžek (kapacita však není dostačující). **Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o.p.s.** provozuje v Rýmařově poradnu pro osoby se zdravotním postižením, a to na Revoluční ulici.

V místní části Janovice na ulici Rýmařovská funguje **Dětský domov Janovice u Rýmařova, příspěvková organizace**. Jeho zřizovatelem je Moravskoslezský kraj. Dětský domov existuje již od 50. let 20. století, do roku 1995 spadal pod rýmařovskou nemocnici. Jedná se o zdravotnické zařízení s kapacitou 21 míst pro děti zpravidla do 3 let. V roce 2018 bylo do zařízení přijato 24 dětí z důvodů sociálních a zdravotních, propuštěno bylo 25 dětí (z toho 19 dětí zpět do vlastní rodiny). Od roku 2009 při dětském domově funguje 24 hodin denně zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, tj. ocitly se v krizové situaci, která vyžaduje okamžité řešení.

Mezi nejvíce chybějící sociální služby v Rýmařově patří pobytové služby zaměřené na osoby s mentálním postižením, osoby s psychotickými poruchami (např. schizofrenici). Čekací lhůty pro umístění těchto občanů jsou velmi dlouhé a kapacita zařízení mimo území města je nedostatečná. S ohledem na to, že se jedná o občany, kteří většinou nejsou schopni žít bez pomoci jiné osoby, stává se tato skutečnost velkým problémem.

Obecně jsou problémem velmi dlouhé čekací lhůty v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem. V případě Rýmařova se situace zlepšila po vybudování nového zařízení chráněného bydlení s vysokou mírou podpory **Sagapo** (pobočka bruntálské příspěvkové organizace) na ulici Revoluční. Zařízení slouží občanům s mentálním postižením, provozovatelem je Moravskoslezský kraj.

Pro poslední rozloučení při pohřbech je nejčastěji využíván kostel Československé církve husitské. Smuteční síň na hřbitově má velmi omezenou kapacitu.

Kultura

Významnou institucí v oblasti kultury je **Městská knihovna Rýmařov**, která byla zřízena jakožto příspěvková organizace města Rýmařov ke dni 1. 7. 1996. a její historie je však mnohem starší, jednalo se ale o jinou právní formu. Hlavní činností knihovny je budování a zpřístupňování univerzálního knihovního fondu, v němž jsou zastoupeny dokumenty odborné, populárně naučné a krásné literatury, periodika a další dokumenty a informační prameny. V dubnu 2018 měla knihovna ve svém fondu 28 117 svazků knih, 59 titulů novin a časopisů a mluvené slovo na CD. Od prosince 2019 působí knihovna na ulici Julia Sedláka.

Počet čtenářů se dlouhodobě pohybuje kolem 1 000 osob, z toho dvě třetiny připadají na dospělé a zbývající jedna třetina na děti (tj. čtenáři do 15 let). V roce 2018 bylo realizováno 35 332 výpůjček, z toho 26 395 knih, 8 829 časopisů a 108 nosičů mluveného slova. Knihovna je otevřena v pondělí, úterý, čtvrtek a pátek.

Tab. 20: Vývoj počtu čtenářů, výpůjček a uživatelů veřejného internetu Městské knihovny Rýmařov v letech 2013 až 2018

Návštěvnost knihovny	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet čtenářů	1 007	1 028	1 016	962	1 053	961
<i>dospělí čtenáři</i>	661	698	724	682	715	611
<i>čtenáři do 15 let</i>	346	330	292	280	338	350
Počet výpůjček	41 296	45 086	50 504	45 771	39 930	35 332
Počet uživatelů veřejného internetu	4 241	4 125	4 473	3 826	3 076	1 875

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2019): Zpráva o činnosti příspěvkových organizací města za rok 2018

Knihovna také pořádá, přednášky, besedy, výstavy a jiné vzdělávací i mimoškolní kulturní aktivity včetně odborných kurzů, školení a seminářů. Jedná se například o výstavy a jiné akce v **Galerii U stromu poznání**, která se nachází v přízemí budovy knihovny. Dále pak knihovna nabízí přístup k veřejnému internetu. Počet uživatelů internetu v posledních letech klesá, což je dáno zavedením veřejného internetu v informačním centru na náměstí Míru a postupně se zvyšujícím počtem domácností s připojením k internetu.

Další důležitou kulturní institucí je **Městské muzeum Rýmařov, příspěvková organizace** sídlící na náměstí Míru. Muzeum bylo založeno už v roce 1901 a obnoveno na přelomu let 1991 a 1992, ke dni 1. 3. 2003 se pak stalo příspěvkovou organizací města Rýmařov. Muzeum je otevřeno od úterý do neděle. Jeho hlavní činnost je vytváření sbírek z předmětů historických, uměleckých a umělecko-řemeslných, grafických (tištěných i psaných) a fotografických dokladů, zejména s výpovědní hodnotou o historii a současnosti města a regionu. Předmětem sběratelské činnosti jsou také přírodniny se vztahem k regionu Hrubého a Nízkeho Jeseníku. Součástí muzea je též **Galerie Octopus** a **Galerie Pranýř**, které prezentují převážně soudobé české umění, podporují začínající umělce a regionální autory.

Návštěvnost muzea v jednotlivých letech kolísá dle počtu a tematického zaměření výstav. V letech 2013 až 2018 navštívilo muzeum ročně 2 000 až 4 000 osob, asi polovina z nich v rámci bezplatného vstupu. Čtvrtinu návštěvníků tvoří hromadné výpravy.

Muzeum také provozuje městské **informační centrum** na náměstí Míru, kde poskytuje informace o kulturních, turistických a rekreačních možnostech regionu a služby spojené s cestovním ruchem. Středisko v letech 2017 a 2018 navštívilo kolem 30 000 osob ročně. Informační centrum umožňuje také přístup na internet. Ten byl pořízen z dotace SROP a po dobu udržitelnosti projektu byl poskytován veřejnosti bezplatně, od roku 2011 byl přístup zpoplatněn.

Tab. 21: Vývoj počtu návštěvníků Městského muzea Rýmařov v letech 2013 až 2018

Návštěvnost muzea	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Městské muzeum	2 207	2 601	3 142	4 140	3 424	3 099
<i>dospělí</i>	289	296	346	499	411	467
<i>děti, studenti a důchodci</i>	269	335	295	517	398	366
<i>hromadné výpravy</i>	803	710	806	1 276	830	792
<i>vernisáže, ostatní neplaticí</i>	846	1 260	1 695	1 848	1 785	1 474
Informační centrum	11 176	14 273	16 337	23 630	27 449	32 621
Veřejný internet	174	141	328	755	1 142	2 663
Zámek Janovice (vč. kulturních akcí)	.	3 291	1 903	2 498	4 034	3 952
Kaple V Lipkách (vč. koncertů)	1 310	1 476	2 213	1 111	1 096	1 109
Dějiny textilnictví na Rýmařovsku	.	.	1 166	196	349	276

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2019): Zpráva o činnosti příspěvkových organizací města za rok 2018

Z dalších aktivit muzeum zpřístupňuje sezónně **zámek Janovice**, který je od roku 2019 pod správou Národního památkového ústavu, a to vždy v období červen až září. Ve spolupráci s organizacemi města a okolních obcí zajišťuje výstavu v prostorách zámku a kulturní program. V souladu s tím využívá dostupných dotačních možností pro zajištění průvodcovské činnosti i filmových a divadelních představení. Zámek (včetně kulturních akcí) ročně navštíví kolem 4 000 osob.

Od roku 2012 byla na základě dohody s Římskokatolickou farností Rýmařov pro veřejnost otevřena **kaple V Lipkách**. Zaměstnanci muzea zajišťují komentovanou prohlídku v českém a anglickém jazyce vždy od května do září. Ročně ji navštíví kolem 1 000 osob. V roce 2015 zřídilo muzeum v rámci projektu „Krása, která zahluje“ v budově firmy HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s.r.o. na Opavské ulici **expozici dějin textilnictví v regionu**, která je přístupná vždy od května do září. Ročně ji navštíví několik stovek osob.

Na zajištění kultury ve městě se podílí také **Středisko volného času Rýmařov**. Organizuje koncerty, přednášky, besedy a divadelní představení, provozuje též **městské kino**. Promítání v rekonstruované budově SVČ bylo zahájeno v srpnu 2013 (fungování kina v původní budově bylo ukončeno v roce 2008). Kino umožňuje prezentaci filmových děl na digitálních nosičích. Celková kapacita kina je 110 míst, z toho 2 místa jsou určena pro osoby se zdravotním postižením (místnost má bezbariérový přístup). Kino promítá české i zahraniční filmy pro dětské i dospělé diváky, a to jak ve 2D, tak ve 3D. Kromě těchto filmových představení se rýmařovské kino zapojilo do projektu kino přenosů a realizuje živé přenosy i záznamy baletních a operních představení. V roce 2018 navštívilo 203 filmových představení celkem 6 032 návštěvníků, tj. průměrně téměř 30 návštěvníků na jedno představení.

Tab. 22: Vývoj návštěvnosti kina a prodejnosti Rýmařovského horizontu v letech 2013 až 2018

Návštěvnost / Prodejnost	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Návštěvnost městského kina	2 954	5 104	5 264	6 687	5 423	6 032
Prodejnost Rýmařovského horizontu	27 659	26 616	26 994	25 737	24 388	23 702

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2019): Zpráva o činnosti příspěvkových organizací města za rok 2018

Městský úřad Rýmařov od července 2019 vydává a šíří periodický tisk, a to měsíčník regionu Rýmařovska s názvem **Rýmařovský horizont** (do konce roku 2018 čtrnáctideník). Redakce je součástí odboru školství a kultury a sídlí na radnici na náměstí Míru. Prodejnost zpravodaje se pozvolna snižuje. Náklad jednoho čísla činí 1 200 až 1 300 ks, prodá se kolem 1 000 ks. Celkový roční náklad v roce 2018 činil 28 250 ks, prodalo se 23 702 ks (tj. 83,9 %). Zpravodaj poprvé vyšel v roce 1999 a je evidován pod číslem E 11017 v Databázi periodického tisku pro veřejnost, kterou spravuje Ministerstvo kultury ČR.

Na Divadelní ulici stojí budova městského divadla, respektive budova bývalého kina. V roce 2017 založili občané města Rýmařova spolek **Městské divadlo Rýmařov**. Jejich cílem byl boj za záchranu této budovy s plánem opravy. Sál nabízí kapacitu 364 míst a aktuálně se v něm konají jedna až dvě kulturní akce měsíčně.

Na ulici Mlýnská je v provozu soukromá **Galerie Marie Kodovské**, a to v domě, ve kterém v letech 1946 až 1992 žila a tvořila významná art brut malířka a básnička Marie Kodovská (1912–1992). Prohlídka je možná od května do září v úterý, čtvrtek a sobotu, mimo sezónu pouze po telefonickém objednání.

Mezi další **významné osobnosti** spojené s Rýmařovem patří fotograf a zakladatel první české měšťanské školy v Rýmařově Jaroslav Němec (1906–2004), na jehož počest pořádá SVČ celostátní soutěž v černobílé fotografii Černobílé valéry – „O cenu Jaroslava Němce“. V Rýmařově se též narodili barokní malíř Jan Kryštof Handke (1694–1774), který dokončil nástěnné malby kaple V Lipkách, dále objevitel třívrstvé barevné fotografie Karel Schinzel (1886–1951), malíř a sochař Herbert Dlouhý (*1942), houslový virtuos Antonín Pergler (*1952) či právnička a politička Hana Kordová Marvanová (*1962). Na ZŠ v Rýmařově působil jako učitel v 60. letech fotograf Jindřich Štreit (*1946). Ve městě pak dlouhé roky žil a působil Mons. ThDr. František Vaňák (1916–1991), který byl mimo jiné arcibiskupem olomouckým a metropolitou moravským. Nejmladším rodákem na internetu je dle serveru iROZHLAS.cz fotbalista Tomáš Ujfalusi (*1978).

Kulturu ve městě nerozvíjejí pouze instituce, nýbrž také řada **spolků a sdružení**. Následující tabulka obsahuje seznam těch, které se zabývají nejen kulturou, ale též vzděláváním či aktivitami v sociální oblasti. Náplň některých spolků se pohybuje na rozmezí kultury a sportu (*ty primárně sportovní jsou popsány v další podkapitole*).

Tab. 23: Seznam registrovaných spolků a sdružení* ve městě Rýmařov v roce 2018

	Název	Sídlo
1	Agentura Nížký Jeseník, občanské sdružení	Sokolovská 1252/23
2	"Českomoravský klub samojedů o.s."	Nerudova 496/3
3	Český kynologický svaz ZKO Rýmařov – 443	Julia Fučíka 12/3
4	Český rybářský svaz, z. s., místní organizace Rýmařov	Podolská 1336/1

	Název	Sídlo
5	ČESKÝ SVAZ CHOVATELŮ, Základní organizace Rýmařov	Jelínkova 4
6	Český svaz včelařů, z.s., základní organizace Rýmařov	náměstí Míru 230/1
7	ELI, občanské sdružení	Julia Fučíka 104/87
8	Junák - český skaut, středisko Rýmařov, z. s.	Větrná 910/22
9	KČT, odbor Rýmařov	Pivovarská 937/6
10	Městské divadlo Rýmařov z.s.	Palackého 1058/25
11	Moravskoslezské sdružení - ZS JOKER Rýmařov	Větrná 1172/28
12	Myslivecká společnost KAMENÁČ	Rýmařov
13	Myslivecké sdružení Rýmařov - Dolní Moravice, z.s.	Bartáková 1257/46
14	Myslivecké sdružení Rýmařov, z.s.	Opavská 203/16
15	Myslivecké sdružení Stará Ves	Opavská 111/42
16	Myslivecké sdružení Stránské - les	Rýmařov
17	Myslivecký spolek Ondřejov u Rýmařova	Ondřejov 97
18	Myslivecký spolek Pod Špičákem Horní Město	Okružní 950/31
19	Občanské sdružení FACILITY-STS	Na Mokřinách 126/1
20	Občanské sdružení Palackého ulice	Palackého 655/22
21	"Občanské sdružení" Svět Marie Kodovské	MLýnská 370/21
22	PRADIVADLO o.s.	Opavská 236/9
23	Radioklub Rýmařov, pobočný spolek	Panská 294/3
24	Sdružení rodičů a přátel při Středisku volného času Rýmařov	Okružní 1059/10
25	Sdružení rodičů a přátel školy při Gymnáziu v Rýmařově	Sokolovská 466/34
26	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Janovice	Opavská 285/136
27	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Rýmařov	Palackého 1178/11
28	SPMP ČR pobočný spolek Rýmařov	Okružní 1059/10
29	Spolek cestovního ruchu Rýmařovska	náměstí Míru 230/1
30	Spolek OCTOPUS, z.s.	náměstí Míru 219/6
31	Spolek pro Mezinárodní partnerské vztahy města Rýmařova, z. s.	náměstí Míru 219/6
32	Spolek přátel ZUŠ Rýmařov	Čapkova 440/6
33	Spolek Víkendáci	Bednářská 152/6
34	Svaz tělesně postižených v České republice, o.s., místní organizace	Revoluční 1007/30A
35	Zahrádkáři Rýmařov, z.s.	Dukelská 969/1

Pozn.: * = neobsahuje primárně sportovní organizace

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2018)

Mezi **významné akce** pořádané v Rýmařově patří jednou za dva roky Den města, který se koná vždy v červnu v liché roky na náměstí Míru. Jedná se o vystoupení žáků školy, atrakce pro děti, hudební vystoupení či taneční zábavu. Naopak v září v sudé roky se v areálu Flemmichovy zahrady uskutečňují Dřevařské, lesnické a myslivecké dny, na nichž se prezentuje dřevozpracující průmysl, zahradní technika, myslivecká sdružení a nabízí řemeslné výrobky a myslivecké speciality. I v tomto případě událost doprovází vystoupení žáků škol, soutěže pro děti a dospělé, hudební vystoupení a taneční zábava.

Mezi další pravidelné akce patří Den zdraví a sociálních služeb, zaměřený, jak název napovídá, na prezentaci zdravotnických a sociálních služeb, zdravé výživy a prevence chorob. Lze zmínit rovněž hudební festivaly zaměřené na mladší publikum (Rýmařovská skatastrofa, Prestigefest, Majáles, Krosna dědka Pradědka), které do města přináší hudební žánry indie, folk a ska. Dobrovolní hasiči pak v areálu Flemmichovy zahrady každoročně pořádají hasičskou soutěž nazvanou Memoriál Jana Suka.

Sport a volnočasové aktivity

Město Rýmařov má příznivé podmínky pro provozování sportovních a pohybových aktivit v přirozeném přírodním prostředí. Sportovní infrastruktura se ve městě historicky budovala na základě vznikajících požadavků sportovních klubů, které následně sportoviště využívaly.

Sportovní aktivity ve městě od raného dětství podporují především MŠ a ZŠ, široké spektrum sportovních a jiných pohybových aktivit zajišťuje rovněž SVČ (badminton, florbal, horolezecký kroužek, kondiční cvičení, kulturistika, lední hokej, lukostřelba, lyžařský kroužek, sebeobrana, šachový kroužek, volejbal, jóga, klub kondičního cvičení, cvičení pro zpevnění postavy a široké spektrum pohybových aktivit na bázi tance).

V občanských sdruženích je ve sportu organizováno značné množství občanů. Další širokou skupinu občanů, kteří se věnují pravidelně nebo příležitostně pohybovým aktivitám na rekreační úrovni, představuje neorganizovaný sport. Tato činnost je částečně vykonávána pod odborným vedením, formou sportovních služeb komerčního charakteru, převažují však spontánní sportovní aktivity provozované individuálně. V širokém spektru aktivit dominují turistika, cyklistika (cykloturistika), moderní formy kondičního cvičení, klasické a alpské lyžování.

Tab. 24: Seznam registrovaných sportovních organizací ve městě Rýmařov v roce 2018

	Název	Sídlo	Zaměření
1	SK Badec Ryo, z.s.	Hraniční 44/4	badminton
2	T.J. Švýcárna	tř. Hrdinů 574/28	orientační sport
3	Sportovní klub Medvědi Rýmařov	Rýmařov	hokej
4	Basketbalová a florbalová asociace amatérů Oldies	Dukelská 968/2	basketbal, florbal
5	JEZDECKÝ KLUB TARAS	Příkopy 1161/7	jezdectví
6	WELLNESS Rýmařov, spolek pro zdraví a dobrou	J. Fučíka 108/16	wellness
7	FC JAMARTICE	Jamartice 13	fotbal
8	Občanské sdružení Sebeobrana Rýmařov	Marxova 976/13	sebeobrana
9	HC Rýmařov – o.s.	Ondřejov 98	hokej
10	Sportovní klub Slovan Rýmařov o.s.	Sokolovská 437/32	hokej
11	NAUTILUS, klub rekreačního potápění, z.s.	Okružní 931/43	potápění
12	JUST FOR FUN agility Rýmařov	Jesenická 109/13	agility
13	SK Torpédo Rýmařov o.s.	Husova 23/12	tanec
14	AUTO-MOTO-HOBBY-SPORT-RÝMAŘOV	nám. Míru 198/23	motorismus
15	TJ Horal Rýmařov, z.s.	U Rybníka 556/5	horolezectví
16	SK Studio Sport a Zdraví Rýmařov z.s.	Žižkova 761/31	aerobik
17	Ski klub RD Rýmařov, z.s.	Okružní 1308/49	lyžování
18	Spolek Hockey Club Grizzlies	Bednářská 152/6	hokej
19	KK Jiskra Rýmařov, z.s.	Bartáková 845/18	kuželky
20	AK běžci z Rya Rýmařov, z.s.	8. května 1304	běh
21	ŠO Jiskra Rýmařov, z.s.	Husova 1292/15	šachy
22	Volejbal Rýmařov, z.s.	Opavská 401/16	volejbal
23	HC SVČ Rýmařov, z.s.	U Potoka 91/31	hokej
24	SPV Jiskra Rýmařov, z.s.	Jesenická 1112/23	všeobecné
25	SK Jiskra Rýmařov, z.s.	8. května 949/42	fotbal, tenis
26	Klub OLD CAR CROSS Rýmařov	Rýmařov	auto moto
27	AUTOMOTO KLUB SPORT V AČR	Lidická 1022/35	auto moto
28	RYMAX MOTOKROS KLUB V AČR	Bartáková 1249	auto moto

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2018): Program podpory tělovýchovy a sportu ve městě

Základ sportovní infrastruktury ve městě tvoří **areál fotbalového stadionu** na ulici 8. května. Nacházejí se v něm tři hřiště – č. 1 tráva, umělé zavlažování (101 m x 61 m), č. 2 tráva, umělé zavlažování (96 m x 57 m) a č. 3 umělá tráva, umělé osvětlení (85 m x 35 m). Hlavní zastřešená tribuna (č. 6) nabízí 250 míst k sezení a 150 míst na stání, nezastřešené prostory pro diváky (č. 7) dalších 650 míst k sezení a 700 míst na stání. Celková kapacita stadionu tak činí 1 750 míst. Kromě výše popsaného se v areálu nachází hlavní budova (č. 4) se šatnami a klubovnou/ubytovnou, střídačky mužstev (č. 5), časomíra (č. 8), volejbalový antukový kurt (č. 9), víceúčelové asfaltové hřiště (č. 10), občerstvení s přístřeškem (č. 11), WC (č. 12), parkoviště (č. 13) a tenisové kurty (č. 14).

V roce 2012 proběhla v areálu fotbalového stadionu rekonstrukce. Hřiště č. 3 získalo umělou travu III. generace a bylo oploceno. Vybudováno bylo rovněž betonové potrubí odvádějící dešťové vody z otevřeného příkopu a rovněž čistící šachta včetně vyústění do Podolského potoka, sloupy osvětlení a chodníky. V letech 2017 a 2018 proběhla oprava oplocení celého fotbalového stadionu oddělujícího fotbalová hřiště od tenisových kurtů. Kurty byly rovněž v roce 2017 rekonstruovány včetně antuky.

Obr. 13: Plánek areálu fotbalového stadionu na ulici 8. května

Zdroj: SK Jiskra Rýmařov (2019): Plánek stadiónu

Na ulici Úvoz leží **zimní stadion**. Mimo veřejné bruslení a využití umělé plochy pro tréninky a zápasy hokejových družstev mládeže a Rýmařovské hokejové ligy je možné si ledovou plochu individuálně pronajmout. Zimní stadion zahajuje provoz v listopadu či prosinci v závislosti na počasí a ukončuje provoz v únoru.

Na západě města se rozkládá při Sokolovské ulici **areál Flemmichovy zahrady** (též **Sportovní areál Flemda** nebo **Zahrada Hedvy**). Jedná se o přírodní areál, který slouží jako zázemí pro každodenní rekreační, sportovní a herní aktivity obyvatel města i pro příležitostné kulturní a společenské programy s celoměstským, regionálním i nadregionálním významem. Pro školy sportovní kluby i veřejnost zde byl k bezplatnému užívání vybudován sportovní areál, kde je k dispozici hřiště na plážový volejbal, víceúčelové hřiště s umělým povrchem na tenis, fotbal, nohejbal, basketbal atd. Hřiště jsou oplocená a uzamčená, klíče mají zástupci základní a střední školy a sportovních klubů. Veřejnost má možnost si klíče zapůjčit v informačním centru na náměstí Míru.

Areál byl v letech 2010 a 2011 rekonstruován. Bylo vybudováno parkoviště a příjezdová komunikace, stejně tak inženýrské sítě (vodovod, elektrické vedení, dešťová kanalizace, přeložka plynu a veřejné osvětlení). Bylo vybudováno zázemí pro lyžařský oddíl (včetně technického vybavení se zasněžovacím systémem), pro skateboard a in-line bruslení byly zřízeny zpevněné asfaltové plochy. Podél cestní sítě areálu bylo umístěno celkem 18 cvičebních prvků. V nejvyšší části areálu byl zbudován dřevěný altán, který slouží současně i jako přístřešek jedné ze zastávek na trase fit-stezky.

V roce 2015 bylo v prostoru vedle budovy střední školy na ulici Julia Sedláka vybudováno **boulder centrum**. Dominantou prostoru jsou tři třímetrové laminátové lezecké kameny, které doplňují přístupový chodník, plocha vysypaná kačírky, sestava přírodních kamenů, lavičky a zeleň.

Součástí modernizace budovy SVČ Rýmařov na Okružní ulici bylo v roce 2013 rovněž vybudování **horolezecké stěny a boulderu** v přistavěné části budovy. Horolezecká stěna je vysoká 8 m, její obvod činí 15 m, boulder má rozměr 3,5 m x 5,8 m, obojí je vyrobeno z laminátu s pískovaným povrchem. Na stěně je asi 600 chytů v rámci asi 35 lezeckých stěn. Roční návštěvnost se v posledních letech pohybuje mezi 600 a 700 osobami.

Tab. 25: Vývoj návštěvnosti horolezecké stěny SVČ v letech 2013 až 2018

Návštěvnost / Prodejnost	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Návštěvnost horolezecké stěny	560	1 286	752	641	699	610

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2019): Zpráva o činnosti příspěvkových organizací města za rok 2018

Město je také vlastníkem tělocvičen, které využívá a spravuje ZŠ Rýmařov. **Vnější sportovní areál u budovy ZŠ na ulici 1. máje** tvoří atletický stadion a multifunkční hřiště. Sportovní hřiště zahrnuje ovál s tartanovým povrchem nalajnovaným na běh (50 m, 60 m a 150 m), uvnitř s umělým trávníkem, který je určený ke hrám (malá kopaná, volejbal, nohejbal atd.). Hřiště je vybaveno sportovními sítěmi a sloupky pro volejbal (nohejbal), brankami na malou kopanou, doskočištěm skoku do výšky a do dálky. Modernizace proběhla v roce 2013, v roce 2016 byly v budově tělocvičny opraveny podlahové krytiny a vyměněno osvětlení. V roce 2017 bylo v areálu dostavěno hřiště pro plážový volejbal, multifunkční hřiště s umělým povrchem, dráha pro běh, prostor pro vrh koulí, hod kriketovým míčkem. Byly též dobudovány zpevněné plochy a pořízen mobiliář (lavičky a odpadkové koše).

V **budově ZŠ na Jelínkově ulici** byla v roce 2009 provedena kompletní modernizace interiéru tělocvičny a ve dvoře objektu bylo vybudováno víceúčelové venkovní hřiště pro fotbal a tenis a kruhové výseče pro vrh koulí. Na podlahu tělocvičny byl instalován odpružený umělý sportovní povrch nalajnovaný na volejbal, nohejbal, badminton a tréninkovou košíkovou. Vybavení prostor bylo doplněno o ribstoly, koše na košíkovou, kruhy a hrazdu.

V roce 2009 byl na asfaltové ploše vedle sběrného dvora na Palackého ulici dokončen **skatepark**. Překážky splňují potřebné bezpečnostní i výrobní normy, jejich velikost a celkové rozměry jsou dány standardem vyjádřeným nároky profesionálních jezdců. Vzhledem k tomu, že areál není zastřešen, jsou překážky vyrobeny z ocelové konstrukce a kotveny speciálním systémem pro snížení hlučnosti.

Vytvořený profil parku umožňuje sportování skateboardistům a začínajícím jezdcům na bruslích, ale uspokojí i in-line bruslaře a jezdce BMX.

Na ulici Bartákova se nachází **kuželna**, která byla v roce 2015 zateplena (zateplen obvodový plášť i strop včetně výměny výplní otvorů a podhledu nad automaty pro stavění kuželek). V roce 2019 zrealizovalo město Rýmařov kompletní výměnu automatických stavěčů, včetně položení nových drah i rozběžiště s příslušenstvím.

K Hotelu Slunce na ulici Jesenická náleží **aquacentrum**, které nabízí whirlpool vanu, finskou saunu, horkou páru, perličkovou koupel, plavecký bazén i dětské brouzdaliště. V létě mohou návštěvníci využít sluneční terasu s lehátky. Další možnosti koupání nabízí **Edrovický rybník** s travnatou pláží a pozvolným vstupem do vody či **krytý plavecký bazén** v sousední městě **Břidličná**, který disponuje dráhami o délce 25 m.

Město Rýmařov postupně buduje multifunkční hřiště, sportoviště i hřiště pro různé věkové kategorie dětí. Jedná se zejména o **hřiště a sportoviště** na ulicích Dukelská, Příkopy, Jungmanova, Pivovarská, 1. máje, Větrná, Sokolovská, u zimního stadionu a v místních částech Janušov, Janovice, Ondřejov, Jamartice a Stránské. Údržbu a opravy uvedených hřišť provádí město prostřednictvím své organizace Městské služby Rýmařov, pravidelné zákonné revize pak realizují příslušné odborné firmy.

Další služby

Ve městě se nachází několik **obchodů s potravinami, resp. se smíšeným zbožím**. Základní síť tvoří supermarkety Lidl (Okružní ulice) a Penny Market (Opavská ulice), spotřební družstvo COOP (též Rýmařovanka, Bartákova ulice) a maloobchodní síť Hruška (Jungmanova, 1. máje, Julia Fučíka v místní části Edrovice, Růžová v místní části Janovice).

V Rýmařově se také nachází mnoho **restaurací, hospod, barů a kaváren**. Nejznámější podniky představují Restaurace a Pivovar Hotelu Excelent (Pivovarská ulice), Restaurace Hotelu Praděd (náměstí Svobody), Restaurace Hotelu Slunce včetně Pivovaru Morous (Jesenická ulice) či Restaurace Na Růžku (ulice Rudé armády). Na náměstí Míru jsou pak v provozu dvě pizzerie (Pizzerie Papa John a Prima Pizzerie).

Na území města Rýmařov fungují dvě pobočky **České pošty**. První pobočka se nachází na náměstí Míru (PSČ 795 01), je otevřená od pondělí do pátku v čase 8:00 až 12:00 a 13:00 až 17:00 hod., v sobotu v čase 8:00 až 10:00 hod. Mezi její doplňkové služby patří Czech POINT, prodej dálničních známek či kopírovací služby. Druhá pobočka je situována v místní části Janovice na ulici Opavská (PSČ 793 42), je otevřená od pondělí do pátku v čase 8:30 až 10:00 a 14:30 až 16:00 hod.

V Rýmařově mají svou pobočku dvě **banky**, a to Česká spořitelna (náměstí Míru) a Komerční banka (Sokolovská ulice). Obě banky mají na pobočkách také bankomaty. Pouze **bankomaty** mají v Rýmařově ČSOB (Opavská ulice, v rámci Penny Marketu) a MONETA Money Bank (náměstí Míru).

Motoristům slouží v Rýmařově dvě **čerpací stanice**. První stanice je Robin Oil na Opavské ulici, která je otevřená denně a nonstop. Další stanici provozuje společnost Uhelné sklady MITOS, s.r.o., a to na Žižkově ulici (bývalý areál ČSAD, která je v provozu denně od 6:00 do 20:00 hod. Součástí obou čerpacích stanic je také LPG.

A.1.7 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Geografická charakteristika

Území města Rýmařov spadá podle geomorfologického členění do Krkonoško-jesenické subprovincie, konkrétně pak do **geomorfologického celku Nízký Jeseník a podcelku Bruntálská vrchovina** (pouze severozápadní část katastrálního území Janušov náleží do celku Hrubý Jeseník). V případě ještě nižších jednotek, kterými jsou geomorfologické okrsky, se jedná o Moravickou vrchovinu, Břidličenskou

pahorkatinu a Rešovskou vrchovinu. Pro Nízky Jeseník jsou z geomorfologického hlediska charakteristické široce zaoblené hřbety s plošinami na rozvodích. Z geologického hlediska jsou vázány na sedimenty devonu – spodního karbonu.

Centrum Rýmařova leží v **nadmořské výšce 590 m n. m.** Nejvyšším bodem je východní úpatí kopce Hříbovec ve výšce asi 830 m n. m. Naopak nejnižším bodem niva řeky Oslavy při opouštění katastru Rýmařova (jihozápadně od místní části Ondřejov) při silnici II. třídy II/449 ve výšce asi 395 m n. m. Zástavba se nachází v poměrně značné nadmořské výšce od zhruba 550 m n. m. (Jamartice) po zhruba 650 m n. m. (Janušov).

Klimatické podmínky jsou do značné míry předurčeny nadmořskou výškou a orografickými poměry. Území Rýmařova patří ke **klimatické oblasti chladné CH7**. Z hlediska intenzity srážek se projevují důsledky srážkového stínu vlastních Jeseníků. Počet letních dnů je tak 10 až 30, zatímco mrazových dnů 140 až 160. Průměrná teplota v lednu činí -3 až -4 °C, zatímco v červenci 15 až 16 °C. Počet dnů se sněhovou pokrývkou je 100 až 120, srážkový úhrn ve vegetačním období 500 až 600 mm a v zimním období 350 až 400 mm.

Na území města Rýmařova se nenacházejí žádná výhradní ložiska, dobývací prostory, prognózní zdroje ani chráněná ložisková území nerostných surovin. Nachází se zde však řada **poddolovaných území**, která jsou pozůstatkem hornické činnosti v minulosti. Poddolovaná území zaujímají plochu asi 165 ha. Sesuvná území se zde nevyskytují.

Území města Rýmařov spadá **do dvou povodí** – povodí Moravy a povodí Odry. Rozvodnice těchto povodí prochází Edrovicemi, Rýmařovem, Ondřejovem a částí Stránské. Územím, spadajícím do povodí Odry, protékají dva větší vodní toky – Moravice a její pravostranný přítok **Podolský potok**. Právě Podolský potok je hlavním vodním tokem na území města, protéká středem zastavěné části Janušova, Edrovic, Janovic, Rýmařova a Jamartic od západu na východ. Podolský potok má stanovenou záplavové území a je vymezena jeho aktivní zóna. Horní úsek toku po most v Rýmařově na ulici Revoluční mají ve správě státní Lesy ČR, níže pak spravuje tok Povodí Odry. V území, spadajícím do povodí Moravy, je nejvýznamnějším vodním tokem Oslava.

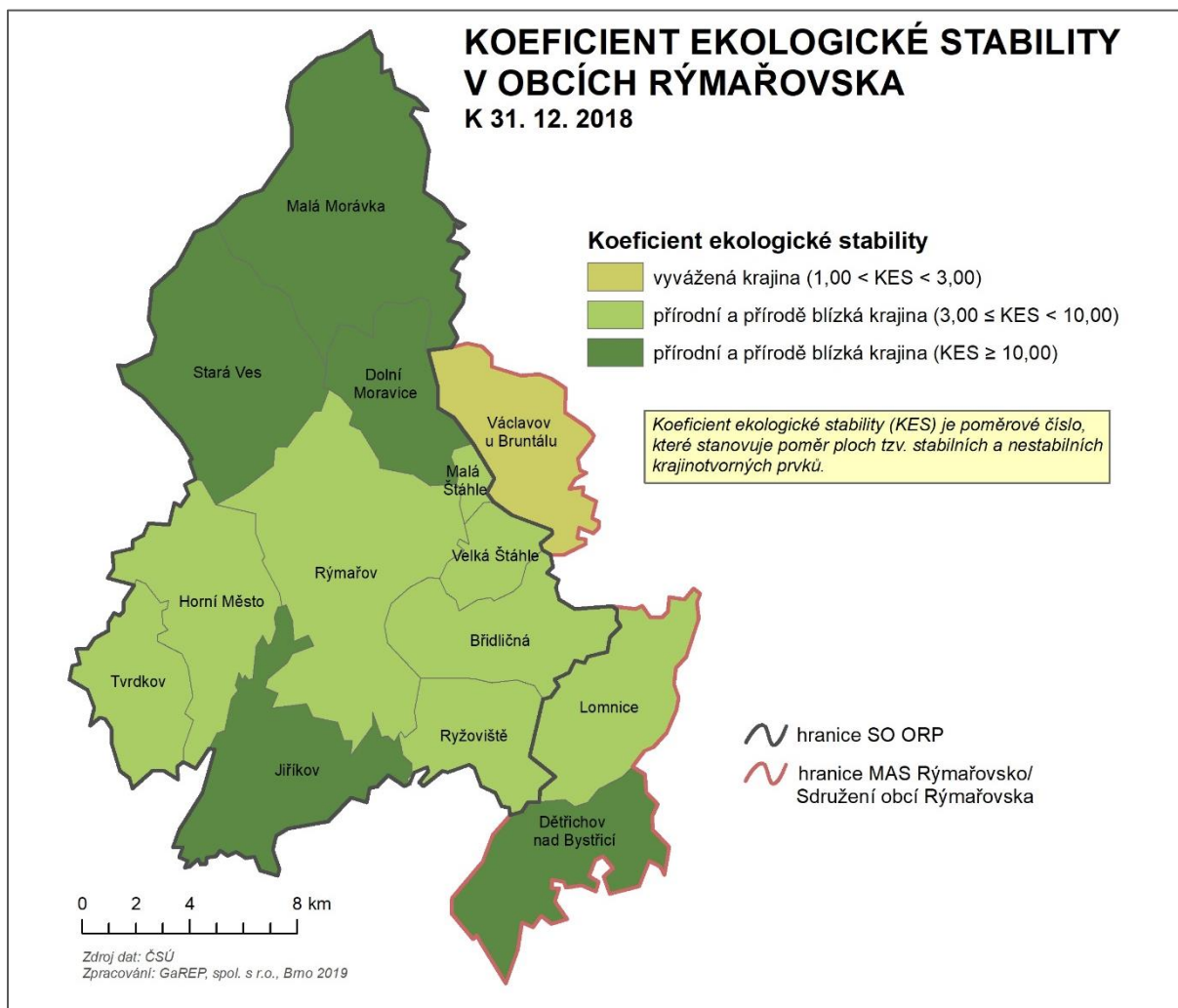
V Rýmařově se nachází několik **vodních ploch**. Největší z nich je víceúčelová vodní nádrž v Rýmařově pod městskou ČOV (zvaná též Podolský rybník). Původně se počítalo s jejím začleněním do systému likvidace odpadních vod, dnes je rybník využíván k chovu ryb. Je ve vlastnictví města Rýmařov a ve správě Rybářského svazu. Za zmínku pak ještě stojí víceúčelová vodní nádrž na Novopolském potoce v Edrovicích (zvaná též Edrovický rybník), která je využívána ke koupání, a víceúčelové vodní nádrže na Mýdlovém (Mudlovém) potoce.

Tab. 26: Land use (využití krajiny/země/půdy) na katastru města Rýmařov k 31. 12. 2018

Druhy pozemků	Plocha (ha)	Podíl (%)
Celková výměra	6 072,79	100,0
Zemědělská půda	3 573,73	58,8
orná půda	566,03	9,3
zahrada	65,74	1,1
trvalý travní porost	2 941,96	48,4
Nezemědělská půda	2 499,06	41,2
lesní pozemek	1 937,65	31,9
vodní plocha	48,00	0,8
zastavěná plocha a nádvoří	96,12	1,6
ostatní plocha	417,29	6,9

Zdroj: ČSÚ (2019): Veřejná databáze, Území, sídelní struktura

Celková plocha území města Rýmařova činí 6 072,79 ha. V poměru 60 % ku 40 % je rozdělena na zemědělskou a nezemědělskou půdu. Největší část zemědělské půdy zaujímají trvalé travní porosty, které tvoří téměř polovinu z celkové rozlohy města. Necelá desetina připadá na ornou půdu a zhruba 1 % na zahrady. Chmelnice, vinice ani ovocné sady se v Rýmařově nevyskytují. Převážnou část nezemědělské půdy tvoří lesní pozemky, na něž připadá necelá třetina rozlohy města. Okolo 1 % se pohybují vodní plochy a okolo 1,5 % zastavěné plochy. Zbytek připadá na ostatní plochy. Při srovnání s jinými městy a regiony jsou v Rýmařově nadprůměrně zastoupeny trvalé travní porosty a lesy, naopak podprůměrně orná půda.

Obr. 14: Koeficient ekologické stability v obcích Rýmařovska k 31. 12. 2018

Zdroj: ČSÚ

Koeficient ekologické stability (KES) udává poměr stabilních a nestabilních krajinných prvků. Klíčová je hodnota 1,0 – vyšší hodnoty znamenají převahu stabilních prvků (např. lesy či trvalé travní porosty), nižší hodnoty naopak převahu nestabilních prvků (např. orná půda či zastavěné plochy). Velmi pozitivní skutečností je fakt, že KES všech obcí Rýmařovska přesahuje hodnotu 1,0. Nejnížší hodnotu vykázala obec Václavov u Bruntálu (2,7), i tak se jedná o vyváženou krajinu. Všechny zbývající obce a města patří do kategorie přírodní a přírodě blízké krajiny. Samotné město Rýmařov vykázalo hodnotu 4,6. Vůbec nejvyšších hodnot dosáhly obce na severu a jihu Rýmařovska, kdy pět z nich překročilo i hodnotu 10,0 (z toho dvě dokonce i hodnotu 30,0 – Malá Morávka a Stará Ves).

Stav životního prostředí

Po roce 1948 došlo k dramatickému zásahu do krajiny, kdy původní pestrá, mozaikovitá krajina s přirozenými toky, mokřady, remízky a mezemi byla přeměněna na **krajinu zemědělskou a průmyslovou**. Byly zceleny zemědělské pozemky a odstraněny drobné krajinotvorné a pro biodiverzitu nezbytné prvky. Na zcelených zemědělských pozemcích bylo následně nejprve provedeno jejich zornění a poté byly převedeny na trvalé travní porosty využívané zejména k chovu hospodářských zvířat. Ani tento, nyní téměř jediný způsob využívání zemědělské krajiny, však nevede ke zvýšení biodiverzity. Jedná se totiž o plochy s převládajícími jednoděložnými rostlinami, které tak postrádají dřívější druhovou pestrost horských a podhorských luk.

V rámci tzv. náhradních rekultivací došlo k devastaci zejména malých vodních toků na meliorační kanály, k odvodnění pozemků systematickou drenáží a tím ke zničení pramenných oblastí s důsledkem ztráty přirozených funkcí u většiny drobných toků, ke snížení retenční schopnosti a zvýšení nevýrovnanosti průtoků. Dále proběhly technokratické a necitlivé úpravy významných vodních toků.

V neposlední řadě byla zhoršena průchodnost a fragmentace krajiny pro volně žijící živočichy výstavbou dopravních cest, a zejména zvýšením intenzity dopravy. Nadále pokračuje snižování výměry zemědělského půdního fondu, přitom žádoucí by bylo využití lokalit brownfieldů.

Důsledkem těchto změn je pak významný **pokles biodiverzity**, porušení rovnováhy v krajině a možnosti přežití původních živočichů a rostlin. Došlo tak podstatnému úbytku dříve běžných druhů, a to jak rostlin (nepřirozená skladba lučních společenstev, úbytek mokřadních stanovišť), hmyzu (přímá souvislost s rozmanitostí rostlin), ptáků, obojživelníků, drobné zvěře atd. Z volné krajiny a toků tak prakticky zcela vymizela řada druhů motýlů, brouků, dříve běžných savců a ptáků. Naopak dochází k nevládnutelné expanzi některých původních druhů, kterým systém hospodaření v takto deformované krajině vyhovuje (např. prase divoké) a především expanzi zavlečených invazních druhů živočichů a rostlin (např. psík mývalovitý, plzák španělský, křídlatka či bolševník).

Bohatstvím města Rýmařova zůstávají i nadále **lesy**, které zaujímají velkou část okolí města. Přímo na území města se rozkládají lesní pozemky zejména na jihu (na území místních částí Ondřejov a Stránské) a západně od Edrovic a Janovic. Lesy jsou většinou ve vlastnictví státního podniku Lesy ČR, ale též ve vlastnictví jednotlivých obcí a měst (především města Rýmařov), církví a fyzických osob. Základním problémem lesnictví na Rýmařovsku se stal rozsah kalamity způsobené přemnožením kůrovců ve smrkových porostech všech vlastníků. Nárůst těžeb způsobených kalamitou je enormní (asi 3x až 5x více oproti normální výši ročních těžeb). S tím souvisí i velký nárůst holin, které bude do budoucna třeba zalesnit, a dále pak nutná změna druhové skladby dřevin. Stav lesních porostů v majetku města je nedobrý a je nutno zlepšit způsob hospodaření, který je doposud realizován nájemcem lesa, a to především v oblasti včasného a správného zasahování proti kůrovci, evidenci vytěženého dříví a jeho prodeje. Za posledních 15 let se rozsah lesních pozemků v majetku města zvýšil ze 450 ha na 500 ha. Zalesněním vhodných pozemků se opětlepší retenční schopnost krajiny při zadržování vody.

Co se týká **znečištění životního prostředí**, tak na čistotu ovzduší ve městě Rýmařov má největší negativní vliv doprava a místní malé a střední zdroje znečištění. Situaci významně zlepšila plynofikace většiny území vč. centrální kotelny. Možnosti omezení negativních vlivů dopravy jsou na úrovni obcí obecně poměrně malé. Kvalita vody v Podolském potoce je celkově hodnocena III. třídou jakosti, negativně je ovlivněna zejména vyšším obsahem fosforu a bakteriálním znečištěním, svědčícím o omezené účinnosti stávajícího odkanalizování území.

Zeleň ve městě

V minulých letech byla postupně zpracovávána Odborem životního prostředí MěÚ Rýmařov evidence městské zeleně, tzv. **pasport zeleně**, který je nyní z podstatné části hotový. Evidované stromy byly zároveň dendrologicky posouzeny, byl nastaven pravidelný systém kontrol. V rámci zpracování pasportu byla také navržena potřebná pěstební opatření. Řada provozně nebezpečných dřevin je

kácena, jiné jsou zajištěny ořezem či vazbou. V návaznosti na větší rozsah kácení, probíhá i následná výsadba nových dřevin a keřů. Dále byly realizovány četné projekty revitalizace zeleně (hřbitov, sídliště Jungmanova, plocha před budovou městského úřadu naproti Komerční bance, sídliště Dukelská, park Hedvy, horní a dolní park u budovy bývalé Jednoty, ulice Bartákova).

Do budoucna je však nutné řešit dědictví nekoncepční výsadby, zejména na sídlištích, kde jsou problémy jak s nevhodně vysazenými druhy (nejčastěji smrk a bříza), tak s jejich nevhodným umístěním (provozní bezpečnost, poškozování staveb, stínění). Pasport zeleně není stále kompletní, chybí dokončit evidenci dřevin z různých zbytkových ploch a evidenci mladších výsadeb. Pasport zeleně je využíván převážně příslušnými pracovníky, do budoucna se zvažuje jeho zpřístupnění pro veřejnost.

Jako nedostatečnou lze označit následnou péči o vysazené dřeviny. Špatná je též věková skladba dřevin, zejména v parcích, které jsou zároveň přehuštěné (chybí jedinci různého stáří). Výrazně negativní vliv má na stav městské zeleně kůrovec a měnící se klima (nedostatek srážek). Jako nedostatečná se jeví výsadba keřů a péče o ně (nevhodný řez), stejně tak obnova travnatých ploch. Jistou nevýhodou je také značné množství drobných travnatých ploch, které se tak obtížně udržují.

Ochrana životního prostředí

Severozápadní část města Rýmařov (tj. převážná část katastrálních území Janušov a Janovice u Rýmařova a část katastrálního území Rýmařov) leží ve velkoplošném zvláště chráněném území – **Chráněné krajinné oblasti Jeseníky** (CHKO Jeseníky), která byla vyhlášena již v roce 1969. Reliéf oblasti má charakter členité hornatiny s hluboce zaříznutými údolími. Geologicky je území tvořeno převážně kyselými horninami s nízkým obsahem živin (ruly, svory, fylity). Potencionální vegetaci představují květnaté a kyselé horské bučiny, ve vyšších polohách přirozené smrčiny, alpská společenstva a vrchoviště. Kleč je zde nepůvodní dřevinou. Klimaticky patří CHKO k nejchladnějším oblastem v ČR. Na území CHKO se dále nachází rašeliniště a prameny, vzácné druhy rostlin a živočichů, lidová architektura, štolky a různá podzemí. Důležitými prvky jsou také osobitý krajinný ráz a nejrozmanitější mineralogické lokality. Celková rozloha CHKO Jeseníky činí 740 km², svou výměrou se tak řadí k největším CHKO v České republice.

Dále se na území města Rýmařov nachází dvě maloplošná zvláště chráněná území. Prvním z nich je **Přírodní rezervace Niva Moravice** (PR Niva Moravice), která byla vyhlášena v roce 1998 a má celkovou rozlohu 41,98 ha. Kromě rýmařovské místní části Jamartice zasahuje i na území obcí Dolní Moravice a Malá Štáhle. Jedná se o přirozené meandrující tok Moravice a okolní mokřadní louky a lesíky, které jsou významným útočištěm hnízdících i tažných ptáků. Z chráněných druhů se zde vyskytuje ledňáček říční, včelojed lesní, ostříž lesní, dudek chocholatý a další. V řece žije mihule potoční a vranka pruhoploutvá, ve stojatých tůních čolek horský. Druhým chráněným územím v této kategorii je **Přírodní rezervace Růžová** (PR Růžová), která byla vyhlášena v roce 2002 a má celkovou rozlohu 24,81 ha. Rozkládá se v místní části Janovice, konkrétně na katastrálním území Janušov. Jedná se o mokřady na březích Růžového potoka, které jsou útočištěm řady ohrožených živočichů. Z obojživelníků zde žije například čolek horský, z ptáků chřástal polní.

Hranice CHKO Jeseníky je v Rýmařově totožná s hranicí **Ptačí oblasti Jeseníky**. Předmětem ochrany ptačí oblasti jsou populace jeřábka lesního a chřástala polního a jejich biotopy. Jihozápadní část území města Rýmařov (převážná část katastrálních území Ondřejov u Rýmařova a Stránské a část katastrálních území Rýmařov a Edrovice) je součástí **Přírodního parku Sovinecko**. Ten byl vyhlášen v roce 1994 a zaujímá celkovou rozlohu kolem 200 km². Důvodem založení byla ochrana krajinného rázu a lesních komplexů s dochovanou strukturou a dřevinnou skladbou blízkou původním porostům, na kterou je vázána řada zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Území parku je rozčleněno hlubokými údolími s prudkými zalesněnými svahy. Dodnes se v něm nacházejí stopy po dolování železné rudy, zlata a dalších kovů. V parku hnízdí 129 druhů ptáků.

Na území města leží ještě dvě evropsky významné lokality, které společně s Ptačí oblastí Jeseníky spadají do soustavy Natura 2000. První z nich je **Evropsky významná lokalita Moravice** (EVL Moravice),

kteřá se nachází na jihovýchodním okraji místní části Jamartice. Důvodem vyhlášení je zejména přirozený meandrující tok řeky Moravice, mimo jiné významná lokalita vydry říční. Druhou je pak **Evropsky významná lokalita Sovinec** (EVL Sovinec), která zasahuje na jižní okraj území města Rýmařov (části katastrálních území Ondřejov u Rýmařova, Rýmařov a Stránské). Jedná se o poměrně pestrou mozaiku různých biotopů, převládají květnaté bučiny.

V neposlední řadě se na území města Rýmařov nachází 8 registrovaných významných krajinných prvků (VKP) a 6 památných stromů (ve čtyřech případech lípy malolisté či velkolisté a po jednom případě buk lesní a douglaska tisolistá).

A.1.8 SPRÁVA MĚSTA

Město Rýmařov leží v Moravskoslezském kraji. Je **obcí s rozšířenou působností** (ORP), tj. obcí III. typu. V jeho správním obvodu se nachází, kromě samotného Rýmařova, dalších 10 obcí a měst (Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město, Jiříkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Ryžoviště, Stará Ves, Tvrdkov a Velká Štáhle). K 1. lednu 2019 žilo ve správním obvodu ORP Rýmařov 15 338 obyvatel.

Samospráva města, městský úřad

Ve volebním období 2018 až 2022 má **městské zastupitelstvo** 21 členů. V listopadu 2018 byla zvolena sedmičlenná **rada města**, kterou tvoří uvolněný starosta, uvolněný místostarosta a 5 neuvolněných radních.

Zastupitelstvo města zřídilo jako své poradní orgány **finanční výbor a kontrolní výbor**. V Rýmařově také fungují dva **osadní výbory**, a to v Ondřejově a ve Stránském. Zbývající místní části osadní výbory zřízeny nemají.

Rada města zřídila ve výše zmíněném volebním období **9 komisí**, a sice: hospodářskou komisi, komisi životního prostředí a regionálního rozvoje, komisi pro výchovu, vzdělávání a sport, komisi vnitřních věcí, komisi sociálních věcí a zdravotnictví, komisi kultury, cestovního ruchu a mezinárodních vztahů, bytovou komisi, komisi pro občanské záležitosti a komisi doprav a silničního hospodářství. Mezi **zvláštní orgány města** patří povodňová komise, přestupková komise, komise sociálně-právní ochrany dětí a komise pro prevenci kriminality a sociálně patologické jevy.

Městský úřad Rýmařov sídlí ve třech budovách. Na radnici na náměstí Míru 1 má své kanceláře vedení města, útvar tajemníka, odbor vnitřních věcí, odbor finanční a odbor školství a kultury. V budově na ulici 8. května 48 sídlí odbor sociálních věcí, odbor živnostenský úřad, odbor dopravy a silničního hospodářství a městská policie. A v budově na náměstí Svobody 5 se nachází odbor stavební úřad, odbor životního prostředí a odbor regionálního rozvoje. Úřední hodiny jsou v pondělí a ve středu v čase 8:00 až 11:30 a 12:30 až 17:00 hod.

Odbor stavební úřad vykonává funkci **stavebního úřadu** pro území obcí Rýmařov, Malá Morávka, Dolní Moravice, Malá Štáhle, Stará Ves, Horní Město, Tvrdkov a Jiříkov. Odbor živnostenský úřad vykonává funkci **živnostenského úřadu** pro území obcí Rýmařov, Břidličná, Horní Město, Dobřečov, Dolní Moravice, Jiříkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Tvrdkov, Ryžoviště, Stará Ves, Velká Štáhle včetně všech jejich částí. Součástí odboru vnitřních věcí je také agenda **matričního úřadu**, do jehož správního obvodu spadají obce Dolní Moravice, Jiříkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov a Stará Ves.

Město Rýmařov spadá pod **Finanční úřad** pro Moravskoslezský kraj, Územní pracoviště v Bruntále. Přímě ve městě se nachází kontaktní pracoviště **Úřadu práce České republiky** – krajské pobočky v Ostravě – v budově na třídě Hrdinů jsou vykonávány agendy zprostředkování zaměstnání a státní sociální podpora, v budově na ulici 8. května pak agendy hmotná nouze, sociální služby a příspěvek na péči a dávky pro osoby se zdravotním postižením.

Řízení rozvoje města

Město Rýmařov má územní plán z prosince 2012, který určuje prostorové a funkční využití prostoru a je základním dokumentem pro rozvoj města. Nové územní potřeby řeší formou změn územního plánu (v roce 2019 se připravuje změna č. 2). K usměrňování rozvoje ve vybraných částech města využívá regulační plány (z roku 2015 pro centrální městské zóny) či územní studie (z 2014 pro lokalitu Na Stráni). Podklad pro koordinaci územně plánovací činnosti v regionu je Územní studie krajiny správního obvodu obce s rozšířenou působností Rýmařov z roku 2018.

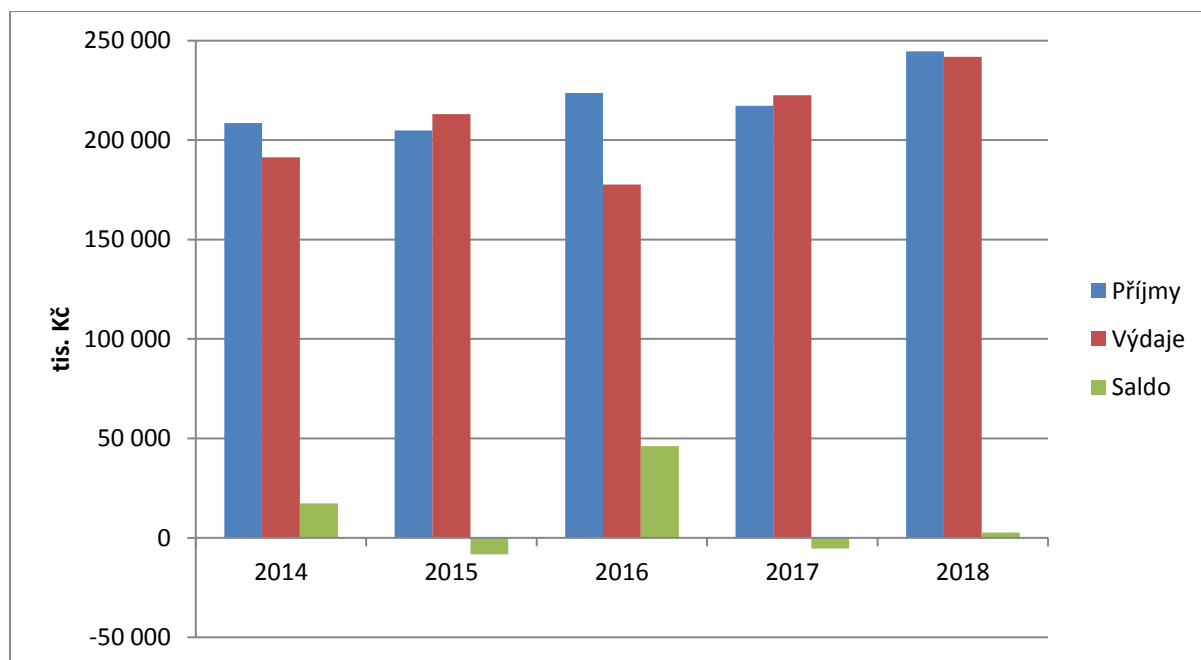
Pro projektové řízení s cílem získat dotační zdroje město využívá tzv. integrovaný dokument. Dlouhodobě probíhá plánování v sociální oblasti, kdy má město zpracovaný III. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Rýmařova na období 2019–2023. Dokument řeší problematiku v kontextu celého Rýmařovska. Další tematickou koncepcí je Program podpory tělovýchovy a sportu ve městě (z roku 2018). Město disponuje i pasportem technické infrastruktury.

Podrobnosti ke koncepcím jsou uvedeny v kap. A.2.2 Vazby na koncepcce.

Hospodaření a majetek města

Základním plánem pro hospodaření města představuje rozpočet, který je každoročně schvalován zastupitelstvem města Rýmařov a který odráží základní priority rozvoje města. Město Rýmařov pravidelně tvoří i rozpočtový výhled na následující čtyři roky. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů, dlouhodobě plánovaných záměrů, přijatých závazků a odhadu finančních zdrojů. Jedná se o pomocný nástroj pro střednědobé plánování rozvoje města.

Ve městě Rýmařov se v posledních 5 letech střídaly roky s přebytkovými, deficitními a vyrovnanými rozpočty. Celkově v letech 2014–2018 dosáhl Rýmařov přebytků více než 52 milionů korun, který byl použit převážně na úhradu dlouhodobě půjčených prostředků a tvorbu rezerv na běžném účtu. Nejvyšší schodek lze zaznamenat v roce 2015 (více než 8 milionů). Výrazný přebytek se naopak povedl hned v roce následujícím (více než 46 milionů). Deficit byl krytý zejména z rezerv na běžném účtu a dlouhodobě přijatými půjčenými prostředky.

Obr. 15: Vývoj rozpočtu města Rýmařov v letech 2014–2018

Zdroj: portál monitor.statnipokladna.cz, zpracování GaREP

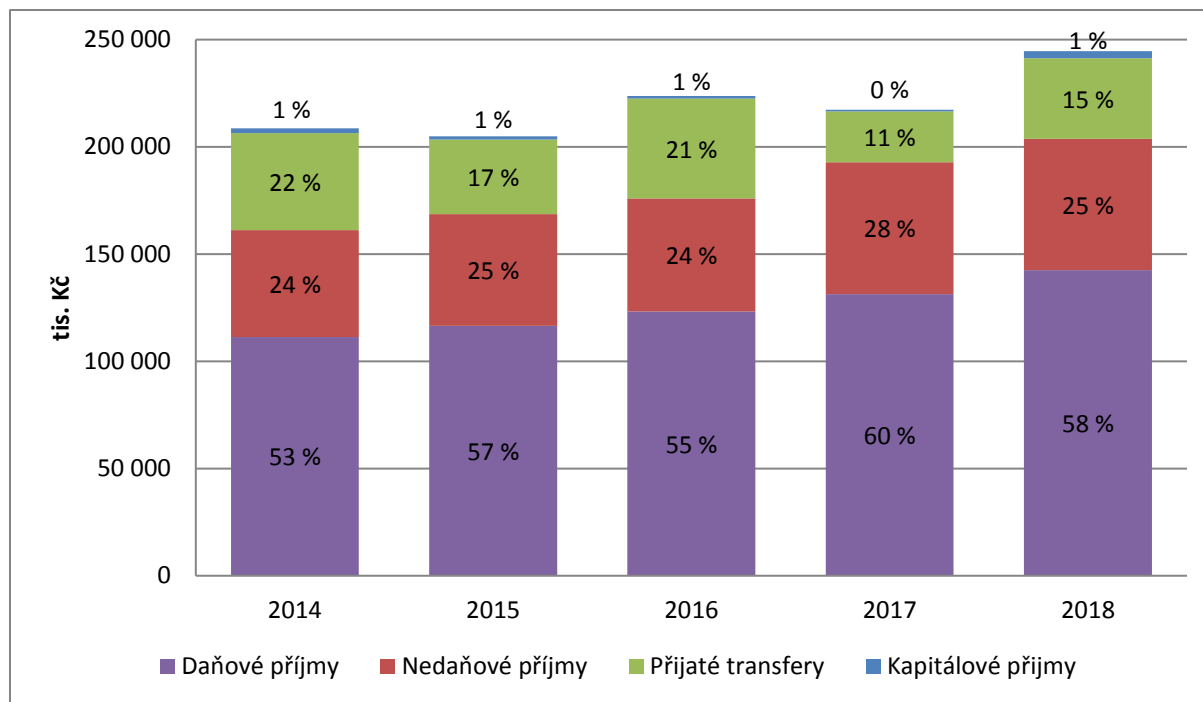
Mezi organizace, které jsou pravidelně navázány na rozpočet, patří zejména rozpočtové, příspěvkové a jiné organizace města. V Rýmařově se jedná zejména o mateřskou a základní školu, středisko volného času, muzeum, knihovnu, městské služby, správu bytového a nebytového fondu a dodavatele tepla a teplé vody. Menší podíl vlastní město i v dalších společnostech.

Tab. 27: Seznam všech rozpočtových, příspěvkových, zřizovaných, řízených a jiných organizací, které jsou zřízeny městem Rýmařov nebo jsou jakkoli pravidelně navázány na rozpočet

IČO	Název účetní jednotky	Vliv na řízení a ovládání	
62352733	MŠ Rýmařov, Jelínkova 3, p.o.	100,00 %	ovládaná osoba
00852635	ZŠ Rýmařov, Jelínkova 1, okres Bruntál	100,00 %	ovládaná osoba
65471385	SVČ Rýmařov, okres Bruntál	100,00 %	ovládaná osoba
75037947	Městské muzeum Rýmařov	100,00 %	ovládaná osoba
63731380	Městská knihovna Rýmařov	100,00 %	ovládaná osoba
45234671	BYTERM Rýmařov	100,00 %	ovládaná osoba
25387855	Teplo Rýmařov s.r.o.	100,00 %	ovládaná osoba
60320613	Městské služby Rýmařov, s.r.o.	100,00 %	ovládaná osoba
47674156	Spojené lesy s.r.o.	33,33 %	podstatný vliv
47675861	VaK Bruntál a.s.	20,00 %	podstatný vliv
63024276	Sdružení obcí Rýmařovska	7,15 %	nevýznamný vliv
26836122	RÝMAŘOVSKO, o.p.s.	2,33 %	nevýznamný vliv
69594074	Euroregion Praděd	0,01 %	nevýznamný vliv
63113074	Svaz měst a obcí České republiky	0,04 %	nevýznamný vliv
71162950	Honební společenstvo Rýmařov	14,81 %	nevýznamný vliv
71172637	Honební společenstvo Rýmařov - Strálek	0,97 %	nevýznamný vliv
27772900	SVJ Sokolovská č.p. 2 a 1252, Rýmařov	91,22 %	ovládaná osoba
25845152	Sovinecko, o.p.s. "v likvidaci"	50,00 %	konkurz

Zdroj: Městský úřad Rýmařov (2018): Seznam organizací

Daňové příjmy města v absolutní výši postupně rostou. Pozitivní vývoj je dán především novým rozpočtovým určením daní a pozitivním vývojem ekonomiky České republiky, který zvýšil příjmy ze sdílených daní. Kapitálové příjmy související s prodejem majetku jsou v posledních 5 letech téměř nulové. Nejvyšší hodnoty dosáhly v roce 2018 (3,2 milionu) naopak nejnižší byly ve sledovaném období v roce 2017 (0,8 milionu). Nedaňové příjmy tvořené zejména místními poplatky stanovené vyhláškou, poplatky za pronájem majetku města a úroky byly po sledované období stabilní a pohybovaly se okolo hranice 50–60 milionů ročně. Největší výkyvy lze pozorovat u přijatých transferů, které souvisí s úspěšností získávání nenárokových investičních dotací. Nejvyšší byly v roce 2016 (46,6 milionu), kdy tvořily 21 % rozpočtu, naopak nejmenší v roce 2017, kdy byly (13,4 milionu; 11 % rozpočtu).

Obr. 16: Struktura rozpočtových příjmů města Rýmařov v letech 2014–2018

Zdroj: portál monitor.statnipokladna.cz, zpracování GaREP

Běžné výdaje související s běžným chodem města postupně rostly. Od 136,7 milionu Kč v roce 2014 až k 160,0 milionu Kč v roce 2018. Kapitálové výdaje tvořené zejména investičními akcemi byly nejvyšší v roce 2018, kdy činily téměř 82 milionů (34 % rozpočtu), což souviselo s většími investičními akcemi. Naopak nejnižší hodnoty dosáhly v roce 2016 (necelých 35 milionů; 20 % rozpočtu).

Od roku 2014 bylo nejvíce investičních akcí zrealizováno v tematické oblasti technické infrastruktury a investic do městského majetku (13 projektů, 65,1 milionů, bez investičních akcí Byterm) následované investicemi do škol a zdravotnických zařízení (9 projektů, 41,1 milionu). V roce 2019 nejvíce projektů probíhalo také v tematické oblasti technické infrastruktury a investic do majetku (celkem 4 projekty za 31,5 milionu). Do budoucna jsou projekty plánovány zejména v oblasti technické infrastruktury a investic do majetku (5 projektů), volného času, kultury, sportu a turistiky (4 projekty) a cyklistické dopravy (4 projekty).

Tab. 28: Počet investičních a neinvestičních projektů města Rýmařov a vynaložené náklady od roku 2014 (v tis. Kč) dle integrovaného dokumentu města Rýmařov k 19. 9. 2019

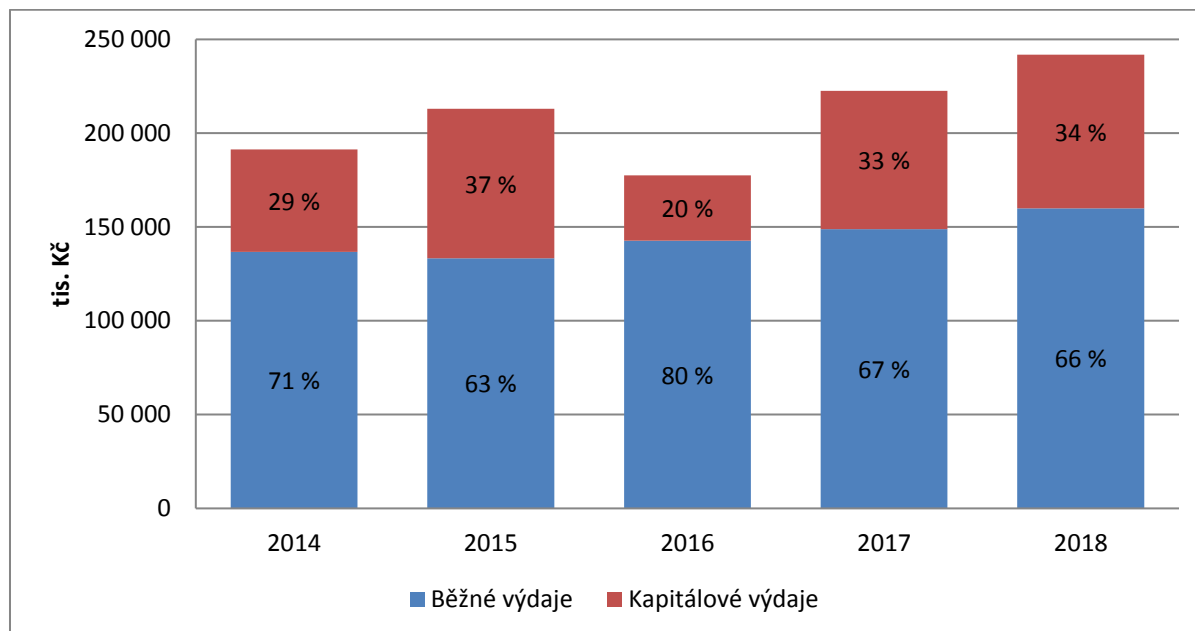
Tematická oblast dle integrovaného dokumentu	Zrealizované akce		Akce v realizaci	
	Počet projektů	Náklady	Počet projektů	Znamé náklady
Volný čas	2	5 603	–	–
Školy, zdravotnická zařízení	9	41 096	1	4 315
Životní prostředí	7	13 304	–	–
Nakládání s odpady	2	7 240	–	–
Cyklistická doprava	–	–	1	7 860
Bydlení	1	13 831	1	18 610
Technická infrastruktura, městský majetek	13	65 111	4	31 553
Celkem	34	146 185	7	62 338

Pozn.: V integrovaném dokumentu nejsou projekty organizací města, tj. zejména Bytermu

Zdroj: <http://www.rymarov.cz/id/>

Dluhová služba spočívající v zaplacených úrocích a splátkách půjček byla nejvyšší v roce 2015 (necelých 53 milionů). V ostatních sledovaných letech byla výrazně nižší. Pohybovala se v rozmezí od 5,3 milionu v roce 2017 po 11,8 milionu v roce 2014.

Srovnáme-li každoročně se opakující běžné příjmy a běžné výdaje zbývalo v letech 2014 až 2018 cca 40–60 milionů korun ročně na investiční výdaje, na spolufinancování získaných dotací nebo na splácení svých závazků bez toho, aby si město muselo brát další půjčku nebo prodávat svůj majetek. Situace se stále zlepšuje, v roce 2014 tento ukazatel činil 37 milionů, v roce 2018 už téměř 58 milionů.

Obr. 17: Struktura výdajů města Rýmařov v letech 2014–2018

Zdroj: portál monitor.statnipokladna.cz, zpracování GaREP

Účelové členění výdajů napovídá o tematických oblastech, na které město každoročně vynakládá finanční prostředky. Dlouhodobě nejvýznamnější položkou jsou výdaje na samosprávu a státní správu (chod celého úřadu – v případě státní správy v přenesené působnosti jsou výdaje kryty příspěvkem státu) a rozvoj bydlení a bytové hospodářství (výdaje na bydlení jsou plně financovány z nájemného vybraného společností Byterm). V období 2014–2018 se významně zvýšil podíl výdajů v oblasti školství, naopak se snížil v oblasti dopravy.

Tab. 29: Podíl výdajů dle účelového členění na celkových výdajích v % za roky 2014–2018

*	Tematická oblast	2014	2015	2016	2017	2018
Σ 1	Zemědělství a lesní hospodářství	0,1 %	0,1 %	0,3 %	0,0 %	0,0 %
Σ 2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	24,2 %	22,3 %	18,3 %	14,7 %	15,8 %
Σ 21	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	0,1 %	0,2 %	0,2 %	0,5 %	0,4 %
Σ 22	Doprava	23,0 %	19,4 %	12,8 %	13,7 %	11,9 %
Σ 23	Vodní hospodářství	1,2 %	2,7 %	5,3 %	0,5 %	3,5 %
Σ 3	Služby pro obyvatelstvo	44,2 %	52,1 %	50,6 %	51,9 %	54,8 %
Σ 31–32	Vzdělání a školské služby	5,9 %	13,6 %	9,7 %	11,1 %	17,1 %
Σ 33	Kultura, církev	4,0 %	2,7 %	4,8 %	0,5 %	4,5 %
Σ 34	Sport a zájmová činnost	4,9 %	2,7 %	2,8 %	2,0 %	1,9 %
Σ 35	Zdravotnictví	0,5 %	0,7 %	0,3 %	0,7 %	0,4 %
Σ 361	Rozvoj bydlení a bytové hospodářství	16,4 %	21,2 %	19,3 %	22,5 %	18,7 %
Σ 363–9	Komunální služby a územní rozvoj	4,1 %	2,3 %	6,9 %	9,7 %	5,9 %
Σ 37	Ochrana životního prostředí	7,8 %	8,4 %	6,8 %	5,4 %	6,3 %
Σ 4	Sociální věci a politika zaměstnanosti	1,2 %	1,1 %	1,5 %	1,2 %	1,2 %

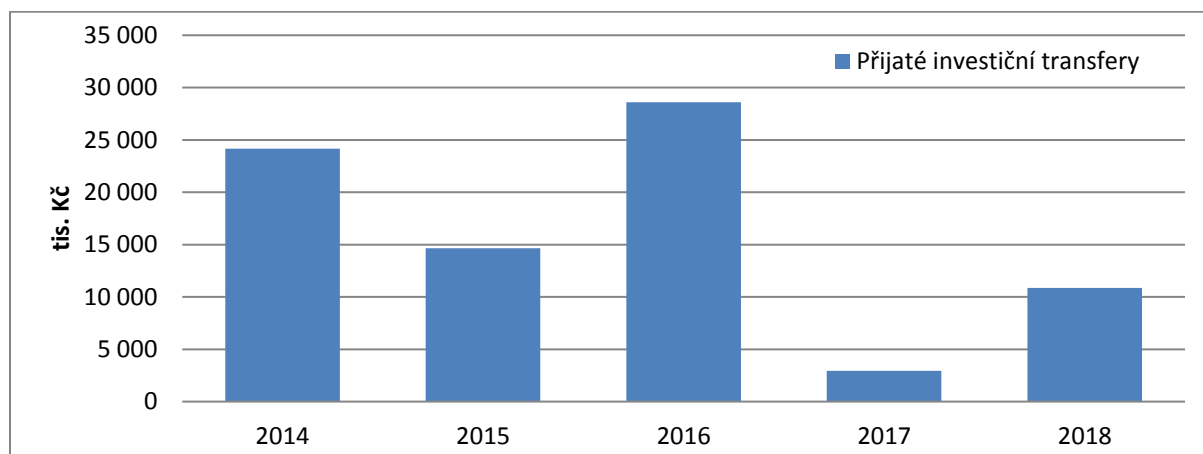
*	Tematická oblast	2014	2015	2016	2017	2018
Σ 5	Obrana a bezpečnost	1,4 %	0,8 %	1,0 %	1,4 %	2,6 %
Σ 6	Všeobecná veřejná správa a služby	28,8 %	23,5 %	28,2 %	24,2 %	25,6 %
Σ 61	Územní samospráva, státní správa	22,3 %	18,1 %	22,2 %	18,7 %	19,8 %
Σ 63–64	Jiné finanční výdaje (bez rezervy)	6,5 %	5,4 %	6,0 %	5,5 %	5,8 %
Σ 1–6	Výdaje celkem (v tis. Kč)	191 230	213 051	177 530	222 620	241 936

* Skupina (1 číslice), oddíl (2 číslice), pododdíl (3 číslice)

Zdroj: Závěrečné účty města Rýmařov 2014–2018

Úspěšnost při získávání nenárokových dotací na investiční akce byla nejvyšší v roce 2016, kdy se povedlo získat více než 28,5 milionů korun. Naopak nejmenší byly přijaté investiční transfery hned v následujícím roce 2017, kdy činily necelé 3 miliony.

Mezi nejvýznamnější projekty, na které byla získána dotace, patří rekonstrukce autobusového nádraží a parkoviště před SVČ (výše dotace necelých 21 milionů), která byla dokončena v roce 2015. Na přestavbu objektu Julia Sedláka 18 na volnočasové aktivity a knihovnu byla získána dotace celkem 12,2 mil. Kč. Významná byla i investice do zajištění bezbariérovosti ZŠ Jelínkova a 1. máje (dotace 5,9 mil. Kč). Na rekonstrukce garáží Palackého na hasičskou zbrojnici realizovanou v letech 2018–2019 byla získána dotace 4,5 milionu a na odpadové centrum Rýmařov, jehož II. etapa byla realizována v letech 2014–2015, dotace 4,4 milionu. S pomocí dotací z programů Ministerstva zemědělství byly vybudovány vodní nádrže (většinou dotace do 4 mil. Kč).

Obr. 18: Čerpání přijatých investičních transferů města Rýmařov v letech 2014–2018

Zdroj: portál monitor.statnipokladna.cz, zpracování GaREP

Bezpečnost

Na bezpečnost ve městě dohlíží **Policie České republiky**, konkrétně Obvodní oddělení Rýmařov, které spadá pod Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje. Služebna se nachází na ulici Julia Sedláka. Útvar zajišťuje ochranu veřejného pořádku, přijímá oznámení od veřejnosti a provádí šetření k přestupkům a trestným činům spáchaným v místě jejich působnosti. Působnost obvodního oddělení je vymezena územím obcí Rýmařov, Horní Město, Tvrdkov, Stará Ves, Dolní Moravice, Malá Štáhle, Malá Morávka, Jiříkov (pouze území Valšův Důl) a Dětrichov nad Bystřicí.

Počet **trestných činů** spáchaných na území působnosti rýmařovského obvodního oddělení Policie ČR mírně klesá. V roce 2013 ještě překročil hranici 400 činů, v letech 2014 až 2015 se pohyboval v kategorii 200 až 300 činů a od roku 2016 se pohybuje v kategorii 200 až 300 činů. Tomu odpovídá také vývoj indexu kriminality, tedy počtu trestných činů na 10 000 obyvatel.

Tab. 30: Vývoj kriminality na území působnosti Obvodního oddělení Rýmařov Policie ČR v letech 2013 až 2018

Rok	Počet trestných činů	Index kriminality = počet trestných činů na 10 000 obyvatel
2013	440	254,5
2014	398	230,2
2015	316	182,7
2016	279	161,3
2017	201	116,2
2018	264	152,7

Zdroj: Otevřená společnost, o.p.s. (2019): Mapa kriminality

Město Rýmařov má zřízeno také **městskou policii**, která sídlí na ulici 8. května v budově městského úřadu. Činnost městské policie je koncipována jako veřejně prospěšná, jejímž prostřednictvím obec zajišťuje klid a pořádek na svém katastrálním území. Město Rýmařov má zřízeno celkem 8 veřejnoprávních smluv, a to s obcemi Horní Město, Tvrdkov, Jiříkov, Dolní Moravice, Břidličná, Malá Morávka, Stará Ves a Malá Štáhle o zajišťování výkonu působnosti podle zákona o obecní policii. Městská policie Rýmařov proto na základě těchto smluv vyjíždí i do katastrálních území těchto obcí – vždy na požadavek představitelů těchto obcí. Její činnost zajišťují dva strážníci ve směnném provozu.

Na Revoluční ulici sídlí také **Hasičská stanice Rýmařov**, která spadá pod Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje (Územní odbor Bruntál). Tato profesionální jednotka slouží v počtu čtyř příslušníků. V Rýmařově též působí **jednotka sboru dobrovolných hasičů**, jedná se o jednotku požární ochrany druhého stupně, což znamená, že jednotka zabezpečuje výjezd do 5 minut od vyhlášení poplachu události. Jednotku tvoří 12 příslušníků a od roku 2019 sídlí v budově na ulici Palackého. Další jednotka sboru dobrovolných hasičů je v místní části Janovice.

Vnější vztahy a vazby města

Město Rýmařov je od roku 1993 členem **Sdružení obcí Rýmařovska** (v roce 2002 bylo transformováno na svazek obcí stejného názvu). Předmětem činnosti je zejména (1) koordinace jednotlivých potřeb obcí v oblasti regionu; (2) společné vystupování a jednání ve vztahu ke státním fondům, orgánům státní správy, územní samosprávě, ministerstvům, podnikatelským a neziskovým subjektům, ostatním mezinárodním fondům a programům a případně dalším orgánům, institucím a subjektům a (3) společný postup při řešení úkolů v oblastech odpadového hospodářství, školství, dopravní obslužnosti, životního prostředí, informatiky a propagace, cestovního ruchu a využití volného času a případně v dalších oblastech, na kterých se shodne valná hromada svazku.

V roce 2004 se město Rýmařov stalo také členem nově založené **Místní akční skupiny Rýmařovsko** (MAS Rýmařovsko, též RÝMAŘOVSKO, o.p.s.). MAS funguje na principu spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru, resp. naplňuje cíle strategie MAS, která byla vytvořena metodou komunitně vedeného místního rozvoje (Community-Led Local Development, zkratka CLLD) za pomoci financí z evropských strukturálních fondů a dalších dotačních titulů. Obecně se snaží rozvíjet mikroregion Rýmařovska a organizovat a podporovat kulturní, sportovní a společenské akce. Zabývá se též zlepšením kvality života ve venkovském (rurálním) prostoru.

Území působnosti mají Sdružení obcí Rýmařovska i MAS Rýmařovsko totožné – Břidličná, Dětrichov nad Bystřicí, Dolní Moravice, Horní Město, Jiříkov, Lomnice, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov, Ryžoviště, Stará Ves, Tvrdkov. Velká Štáhle a Václavov u Bruntálu. Jedná se celkem o 14 obcí, tj. celý správní obvod ORP Rýmařov (11 obcí) a 3 obce ze správního obvodu ORP Bruntál (Dětrichov nad Bystřicí, Lomnice a Václavov u Bruntálu).

Dále je město Rýmařov od konce 90. let členem **Euroregionu Praděd**, tj. dobrovolného sdružení českých a polských samospráv, spolků a svazků měst a obcí, které se nacházejí na území okresů Bruntál a Jeseník v České republice a na území Opolského Slezska (vojvodství Opole) v Polsku. Cílem je podpora spolupráce příhraničních regionů.

Město Rýmařov je rovněž členem **Svazu měst a obcí České republiky**.

Další formou vnějších vazeb jsou **partnerská města**, těch má Rýmařov celkem šest. Už v roce 1996 bylo uzavřeno partnerství s německým městem Schotten, které leží ve spolkové zemi Hesensko asi 50 km severovýchodně od Frankfurtu nad Mohanem. V roce 1997 pak bylo uzavřeno partnerství s polským městem Ozimek, které se rozkládá východně od Opole v Dolním Slezsku, a v roce 1999 s francouzským městem Crosne ležícím nedaleko Paříže. Čtvrtým partnerským městem v pořadí se staly v roce 2002 slovenské Krompachy (asi 20 km východně od Spišské Nové Vsi). Následujících více než 10 let nebylo uzavřeno žádné další partnerství. Teprve až v roce 2014 se jednalo o německé město Zeil am Main ve spolkové zemi Bavorsko asi 70 km severozápadně od Norimberku. K založení tohoto partnerství vedlo více než 40 let trvající přátelství mezi občany Rýmařova a Sudetskými Němci z města Zeil am Main a tudíž společné dějiny. Zatím posledním partnerským městem se v roce 2016 stal slovenský Rajec, který se nachází 20 km jižně od Žiliny. Obě města měla totiž zájem realizovat společné česko-slovenské projekty, které by mohly být spolufinancovány prostřednictvím operačního programu Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika.

Kromě partnerských měst má Rýmařov ještě 3 **spřátelená města**, a to město Maybole z jihozápadního Skotska, město Belœil z belgického Valonska a město Arco ze severní Itálie. Tato forma spolupráce není tak oficiální, odehrává se zejména na poli kulturních, sportovních a společenských aktivit.

A.2 VÝCHODISKA PRO NÁVRHOVOU ČÁST

A.2.1 ZHODNOCENÍ PŘEDCHOZÍHO ROZVOJE MĚSTA V OBDOBÍ 2014–2018

Pro reálné nastavení strategického plánu je užitečné zhodnocení průběhu realizace rozvojových aktivit v předchozím období. Pro projektové řízení s cílem získat dotační zdroje město využívá tzv. integrovaný dokument.

Údržba a opravy komunikací probíhají každoročně. Postupně jsou dle stavu rekonstruovány veřejné prostory. Byla zrekonstruována ulice Hornoměstská, komunikace a veřejné plochy na ulici Jungmanova, Školní náměstí. V roce 2014 byla dokončena rekonstrukce náměstí Míru. V letech 2014–2015 proběhla rekonstrukce autobusového nádraží. Byly obměněny autobusové zastávky. Byly vybudovány cyklostezky a chodníky do Ondřejova a do Janovic.

Probíhala řada činnosti v oblasti životního prostředí. Byla zrekonstruována vodní nádrž Harrachov a byla obnovena vodní nádrž na ulici Okružní. Byl dobudován mokřad Jamartice II. Uskutečnila se I. etapa revitalizace Mudlového potoka. V oblasti odpadového hospodářství se zlepšuje systém třídění odpadu, bylo vybudováno překladiště komunálního odpadu a zqualitněna kompostárna.

Město investovalo do pasportů různé infrastruktury, aby mohlo lépe řídit její obnovu. Město budovalo technickou infrastrukturu rodinné domy v Edrovicích. V letech 2015–2018 proběhla oprava kanalizační sítě a byla také zrekonstruována čistírna odpadních vod. Postupně byla také rozšiřována kanalizační síť.

Dále také průběžně město investuje do budov ve svém vlastnictví. V případě škol proběhly např. rekonstrukce vývařovny MŠ na ulici 1. máje a kuchyně a jídelny, či byly zrekonstruovány sportoviště škol. Byla zajištěna bezbariérovost ZŠ. Byly vybudovány dvě školní zahrady v přírodním stylu a v roce 2019 se dokončují dvě další. Budovy škol byly průběžně zateplovány a modernizovány. Byla opravena střecha radnice. Byla dostavěna požární zbrojnice pro sbor dobrovolných hasičů. Byly zrekonstruovány domy č. 1, 3, 5, 7 na ulici Radniční. Prostřednictvím organizace Byterm město průběžně investuje do oprav a energetických úspor svého bytového fondu.

Součástí nového komunitního plánu sociálních služeb je i vyhodnocení plánu za období 2013–2019. Podařilo se zachovat služby odborného poradenství a sociálně terapeutickou dílnu, navýšit počty pracovníků v přímé péči a zlepšit kvalitu a vybavenost pobytových zařízení sociálních služeb. Byly zrekonstruovány prostory pro poskytování Sociální služby Podhorská.

A.2.2 VAZBY NA KONCEPCE

Strategický plán rozvoje města Rýmařova je v návrhové části věcně provázán s dalšími koncepčními dokumenty. Můžeme rozlišit vnitřní vazby na tematické koncepce města Rýmařova a vnější vazby na dokumenty s širší působností.

Vnitřní vazby

Klíčovým materiálem je **územní plán** z dubna 2008 (účinný od 17. 5. 2008). Od 24. 1. 2013 je účinná jeho změna č. 1. Od roku 2016 probíhá zpracování změny č. 2. Město má také zpracovaný Regulační plán centrální městské zóny Rýmařov (červen 2015) a Územní studii Rýmařov – Na Stráni (srpen 2014)

Největší rozsah navržených ploch je soustředěn do části města s městským charakterem (do Rýmařova a Edrovic). V Janovicích je navržen zejména rozvoj rekreace a občanského vybavení orientovaného na rozvoj cestovního ruchu, v Janušově se předpokládá rozvoj nízkopodlažní obytné zástavby, Ondřejov, Jamartice a Stránské jsou pak samostatnými částmi města venkovského charakteru (v případě Stránského s výraznou rekreační funkcí), kde se předpokládá omezený rozvoj smíšené obytné zástavby,

převážně v rámci zastavěného území. Největší zastavitelné plochy pro výstavbu jsou v části Rýmařov severně a jižně od páteřních komunikací.

Pro rozvoj průmyslové výroby jsou navrženy výrobní zóny Rýmařov – Východ, třída Hrdinů, Opavská a Ondřejov, navrženo je rozšíření výrobní zóny Školní v Janovicích, rozšíření výrobní zóny 8. května, pro rozvoj drobné výroby rozšíření výrobní zóny Okružní či plochy na jižní straně ulici Opavské. K vymístění je navržen areál skladů severně od ulice Opavské.

Nejvýznamnějším záměrem v oblasti rekreace je návrh vybudování Novopolské vodní nádrže obklopené rekreačními plochami. Územní plán respektuje řadu přírodních hodnot na území města (CHKO, ptačí oblast, EVL a další).

Z tematických koncepcí má město k dispozici **III. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Rýmařova na období 2019–2023** (2019). Proces komunitního plánování sociálních služeb usiluje o vytvoření a zkvalitňování systému sociálních služeb na místní úrovni a o efektivní vynaložení finančních prostředků. Dokument řeší problematiku v kontextu celého Rýmařovska.

Vize komunitního plánování sociálních služeb zní následovně: Nabídka sociálních služeb ve městě Rýmařov bude dostatečně velká, aby uspokojila potřeby všech stávajících i potencionálních klientů. Sociální služby budou přístupné pro všechny potřebné, budou vycházet z jejich individuálních potřeb. Sociální služby budou zachovávat lidskou důstojnost klientů, budou posilovat sociální začleňování, podporovat rozvoj samostatnosti, budou klienty motivovat k činnostem, které budou přispívat k zvládnutí, či vyřešení jejich nepříznivé sociální situace. Rozvoj služeb bude podporován procesem komunitního plánování, založeným na spolupráci uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů služeb.

Plán konkretizuje budoucí činnosti v podobě souborů opatření zaměřených na dvě cílové skupiny:

Pracovní skupina senioři a zdravotně postižení

- Zachování pečovatelské služby
- Poskytování ambulantní služby sociálně terapeutické dílny
- Poskytování pobytové služby – týdenní stacionář
- Poskytování osobní asistence
- Poskytování pobytové služby – domov odpočinku ve stáří Dolní Moravice
- Zachování pobytové služby – Sociální služba Podhorská
- Zachování a rozvoj odborného poradenství pro osoby se zdravotním postižením a seniory.
- Zachování aktivizačního Centra Kouzelná buňka

Pracovní skupina Děti, mládež, rodina a osoby se zvláštními potřebami

- Zřízení nového Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež
- Udržitelnost pobytové služby – Azylový dům pro muže
- Udržitelnost sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi v nepříznivé sociální situaci
- Udržení a zkvalitnění sociální služby rané péče
- Zachování a rozvoj sítě sociálních služeb pro osoby v krizových situacích – odborné sociální poradenství
- Udržení a zkvalitnění sociální práce s rodinou

Program podpory tělovýchovy a sportu ve městě (2018) obsahuje zhodnocení sportovních aktivit a zejména stavu a rozvojových záměrů v oblasti sportovní infrastruktury. Dlouhodobými prioritními oblastmi jsou:

- podpora práce s dětmi a mládeží, podpora a rozvoj sportovních talentů,
- zajištění účasti reprezentantů města na krajských a celostátních soutěžích,
- vyhlásování úspěšných reprezentantů města,

- podpora mimořádných sportovních akcí na základě individuálních žádostí,
- podpora sportu pro širokou veřejnost jako prevence sociálně patologických jevů.

Tyto priority se odrážejí v nastavení každoročně vyhlašovaných programů tělovýchovy a sportu, kterými jsou:

- Program I. Podpora soustavné a pravidelné sportovní činnosti dětí a mládeže,
- Program II. Podpora činnosti sportovních oddílů,
- Program III. Pořádání významných sportovních akcí,
- Program IV. Ocenění úspěchu na sportovní akci.

Programy podpory zájmových aktivit město slouží k podpoře veřejně prospěšných činností subjektů, které ve svých stanovách mají jako jednu z hlavních činností provozování kulturních a zájmových aktivit občanů a organizací kulturních a společenských akcí. Vyhlášeny jsou následující programy:

- Program I – Celoroční činnost
- Program II – Kulturní nebo zájmová akce
- Program III – Talent, reprezentace
- Program IV - Ocenění úspěchu na soutěži

Vnější vazby

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2020 (aktualizace 2012) přímo město Rýmařov či region Rýmařovska nezmiňuje. Nicméně obsahuje specifický strategický cíl „4.3 Mít kvalitní vnitřní i vnější dopravní propojení kraje včetně napojení na Transevropské síť (TEN-T)“, v němž stojí, že je nezbytností především zlepšení dostupnosti ostravské průmyslové aglomerace ze západní části kraje, tedy z Opavska, Krnovska a Bruntálska. Kromě silnic II. a III. třídy, které jsou ve vlastnictví kraje, se musí jednat i o modernizaci či výstavby některých silnic I. třídy, tvořící páteřní silniční síť v západovýchodním a severojižním směru.

Dokument se dále věnuje i Jeseníkům. V rámci globálního cíle 4 zmiňuje nutnost zlepšení stavu životního prostředí. To je blíže specifikováno ve specifickém strategickém cíli „4.5 Podporovat druhovou rozmanitost, ekologicky stabilní krajinu včetně postindustriálního a udržitelného zemědělství“. Dokument zmiňuje, že v tomto cíli bude uplatňován princip integrovaného plánování a realizace záměrů v oblasti ochrany přírodního prostředí, a to formou realizace krajinných integrovaných plánů rozvoje Jeseníky a Beskydy. V souvislosti s Jeseníky je ještě zmiňován vznik geoparku.

Koordinaci změn v krajině regionu Rýmařovska řeší **Územní studie krajiny správního obvodu obce s rozšířenou působností Rýmařov (prosinec 2018)**. Jde o územně plánovací podklad pro stanovení koncepce uspořádání krajiny v územních plánech, případně pro následné řešení regulačních plánů a pro koordinaci řešení záměrů v krajině. Většina území Rýmařova je zařazena do zemědělské velkovýrobní krajiny. Studie identifikuje cenné přírodní i kulturně-historické krajinné prvky. Doporučení se vztahují k uchování historických, kulturních, estetických hodnot, které nejsou řešeny v legislativě (např. v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči). Konkrétně jde o vyhlášení krajinných památkových zón či ochranu zachovalé plužiny. Ve studii jsou rámcová doporučení pro zemědělské i lesnické hospodaření. Ve vztahu k Rýmařovu jsou ve studii navrženy komunikace či stezky pro lepší propojení krajiny mezi jednotlivými místními částmi. Studie konstatuje, že plochy pro individuální bydlení v územním plánu města Rýmařova neodpovídají reálné potřebě bytů a že představují značný zásah do krajiny. Jako problémové místo s povrchovým odtokem je identifikováno mimo jiné území nad sportovním areálem v blízkosti rybníku Edrovice, v případě ohrožení rozlivy je v Rýmařově uveden Podolský potok po silniční most I/370. Zjištěno bylo i pět míst s ohrožením při přívalových deštích. Studie obsahuje v řadě oblastí nejen obecné podněty, ale i doporučení přímo pro Rýmařov. Ta jsou v symbióze s koncepcí územního plánu. V závěru je celé území SO ORP rozděleno do krajinných okrsků. Zde jsou potom soustředěna jednotlivá doporučení. Tato část je praktickým podkladem pro návrhovou část strategického plánu města Rýmařova.

Z hlediska rozvoje města v širším kontextu a spolupráce s okolními obcemi a se subjekty v nich působícími je významná **Integrovaná strategie území Rýmařovsko** (červenec 2014), tj. strategie komunitně vedeného místního rozvoje realizovaná Místní akční skupinou Rýmařovsko. Strategie je sice zpracována pro období 2014–2020 (s možností realizace projektů do roku 2023), ale pro další programové období EU 2021–2028 lze očekávat zachování hlavní kostry a spíše dílčí aktualizace.

Dlouhodobá vize rozvoje území MAS Rýmařovsko byla stanovena následovně: Území MAS Rýmařovsko bude turisticky známý a atraktivní region s dobrou dopravní dostupností a obslužností, využívající řady výjimečných atraktivit, krásné a zachované přírody, region nabízející kvalitní služby a rozvíjející potenciál malých a středních podnikatelů nejen v oblasti zemědělství, region vhodný pro rodinný život s dostatečnou nabídkou pracovních příležitostí a kvalitním zázemím pro volný čas a potřeby obyvatel.

Hlavními cíli a opatřeními integrované strategie jsou:

- Zlepšení občanské vybavenosti a infrastruktury (opatření Obnova a rozvoj základních služeb v obcích, Obnova a rozvoj dopravní, technické a informační infrastruktury, Bezpečnost, Podpora volnočasových aktivit)
- Kvalitnější péče o životní prostředí (opatření Nakládání s odpady, Revitalizace a výsadba zeleně v obcích, Revitalizace krajiny, Lesnictví a lesnická infrastruktura, Energetické úspory a OZE, Péče o CHKO Jeseníky, Péče o vodní zdroje)
- Podpora podnikání, zemědělství a potravinářství, regionální značka Jeseníky (opatření Podpora oživení řemesel, živností, MSP, Podpora spolupráce a tržních příležitostí řemeslníků a firem, Podpora tradiční zemědělské výroby a bioprodukce výrobků Jeseníky, Certifikace výrobků Jeseníky regionální produkt)
- Podpora rozvoje cestovního ruchu (opatření Podpora rozvoje cykloturistiky, Podpora vzniku a rozšiřování ubytovacích kapacit, Rozšiřování zázemí pro turistiku)
- Ochrana kulturního dědictví (opatření Opravy a rekonstrukce památek místního významu, Revitalizace kulturních památek regionálního významu, Vytváření nových venkovských muzeí, expozic a galerií)
- Vzdělávání a zaměstnanost (opatření Podpora dalšího profesního vzdělávání v regionu, Podpora vzdělávání – rekvalifikace v regionu, Sociální oblast a inkluze, Zvyšování příležitostí)
- Posilování partnerství a spolupráce (opatření Zvýšení informovanosti o regionu MAS mezi veřejností, Rozvoj meziregionální a mezinárodní spolupráce).

A.2.3 SROVNÁNÍ S VYBRANÝMI MĚSTY V REGIONU

Za účelem zasazení situace ve městě Rýmařov do širšího kontextu byla provedena **komparace s obdobně populačně velkými městy**, která mají navíc obdobnou správní funkci a leží v blízkosti Rýmařova, takže na ně působí podobné vnější vlivy (ekonomická situace, dopravní dostupnost atd.). Jestliže měl na začátku roku 2019 Rýmařov 8 247 obyvatel, pak Bruntál 16 408 obyvatel, Litovel 9 810 obyvatel, Šternberk 13 495 obyvatel, Uničov 11 396 obyvatel, Vítkov 5 725 obyvatel a Vrbno pod Pradědem 5 040 obyvatel. Všechna uvedená města jsou navíc obcemi s rozšířenou působností; výjimku tvoří pouze Vrbno pod Pradědem, které je alespoň obcí s pověřeným obecním úřadem. Bruntál je navíc okresní město, a to populačně dvakrát větší, do srovnání byl ale zařazen kvůli velmi úzkým vazbám s Rýmařovem. Všechna zvolená města leží od Rýmařova maximálně do 40 km vzdušnou čarou. Porovnávají se až na několik málo případů pouze relativní hodnoty (typicky % nebo ‰), aby byl odstraněn vliv rozdílné populační velikosti.

Následující tabulka zřetelně ukazuje, že **problematika vyliďňování města** se netýká jen Rýmařova, ale také všech ostatních měst v regionu. Všechna města bez výjimky totiž zaznamenala za posledních deset let pokles počtu obyvatel a tím pádem i zápornou hodnotu hrubé míry celkového přírůstku. Pro Rýmařov může být pozitivní, že se v rámci poklesu počtu obyvatel pohybuje v průměru – nižší pokles zaznamenaly Litovel či Šternberk (leží blíže Olomouci, a proto se lidé méně stěhují pryč), naopak vyšší

pokles evidovaly Vítkov či Vrbno pod Pradědem (periferní poloha, horší ekonomická situace). Druhým pozitivním aspektem je skutečnost, že Rýmařov měl jako jediné město pozitivní hodnotu hrubé míry přirozeného přírůstku (tj. více obyvatel se narodilo, než zemřelo); jedná se však o desetiletý průměr a z podrobnějších hodnot v analytické části je patrné, že v posledních letech tomu tak již není.

Odliv, resp. snižování počtu obyvatel má ve všech městech **negativní vliv na věkovou strukturu obyvatelstva** – všechna města mají index stáří vyšší než 100 (tj. žije v nich více seniorů, než dětí) a hranice průměrného věku již překročila 41 let. V tomto směru vykazuje Rýmařov spíše mírně nadprůměrné (tedy více negativní) hodnoty oproti jiným porovnávaným městům).

Tab. 31: Srovnání města Rýmařov s vybranými městy v oblasti vývoje počtu obyvatel a jejich věku

Města	Změna počtu obyvatel 2018/2008*100	Hrubá míra (‰) za roky 2009 až 2018			Index stáří k 31. 12. 2018	Průměrný věk v letech k 31. 12. 2018
		přirozeného přírůstku	migračního salda	celkového přírůstku		
Rýmařov	94,3	11,7	-110,0	-98,4	163,2	44,0
Bruntál	94,4	-9,0	-17,8	-26,8	115,8	41,7
Litovel	97,5	-0,7	-22,7	-23,4	139,5	43,3
Šternberk	97,5	-4,3	-21,9	-26,2	133,2	42,9
Uničov	94,2	-15,7	-40,0	-55,7	152,0	43,8
Vítkov	93,0	-37,2	-29,3	-66,5	135,8	43,4
Vrbno p. P.	87,2	-36,2	-84,8	-121,1	196,1	45,4

Zdroj: ČSÚ (2019): Databáze demografických údajů za obce ČR + Veřejná databáze, Obyvatelstvo

Nepříznivá ekonomická situace v regionu se projevuje také **nepříznivou sociální situací**. Ta je ve srovnání zastoupena zaprvé podílem sociálně vyloučených obyvatel (údaj pochází ze zatím poslední velké analýzy z roku 2014), kdy jednoznačně nepříznivá situace panovala v Bruntále (desetina obyvatelstva) a Vítkově (5 % obyvatelstva). V ostatních městech je tento problém zanedbatelný, mírně negativně ještě vybočuje Vrbno pod Pradědem (2 % obyvatelstva). Druhým zvoleným ukazatelem je podíl osob starších 15 let v exekuci. Nejhorší stav byl opět zaznamenán v Bruntále, ale hned na druhém místě se nachází Rýmařov. Obdobně nepříznivé hodnoty evidovaly ještě Vítkov a Vrbno pod Pradědem.

Další čtyři porovnávané údaje vycházejí ze sčítání lidu z roku 2011. V první řadě se týkají **vzdělanosti populace**. Ta je i vzhledem k průmyslovému charakteru města nižší a slabší hodnoty (tedy méně obyvatel alespoň s maturitou, respektive méně VŠ vzdělaných) vykazaly jen Vítkov a Vrbno pod Pradědem. Právě vyšší vzdělanost obyvatel je však důležitá k dalšímu rozvoji města, většinou s sebou totiž přináší atraktivnější a stabilnější pracovní místa, angažovanější občany atd. Zejména v případě Litovle, Šternberku a Uničova je tato situace usnadněna snadnější dostupností do Olomouce s množstvím středních škol a univerzitou.

Další ukazatele se zabývají **národnostním složením**, resp. **náboženským vyznáním**. Všechna zkoumaná města jsou národnostně homogenní, tj. součet české, moravské a slezské národnosti činil více než 90 % a mezi jednotlivými městy se výrazněji nelišil (nejvýznamnější menšinu navíc tvoří Slováci). Podíl věřících (hlásících se i nehlásících se k církvi) byl mnohem rozkolísanější, pohyboval se mezi 15 % a 22 %. Ke spíše nižšímu podílu věřících v Rýmařově nejspíš opět přispěla jeho průmyslová minulost a sociokulturní rysy dosídleného obyvatelstva po druhé světové válce.

Tab. 32: Srovnání města Rýmařov s vybranými městy v sociální oblasti a v rámci SLDB 2011

Města	Podíl sociálně vyloučených obyvatel (%) 2014	Podíl osob (%) ve věku 15 let a více v exekuci 2017	Sčítání lidu 26. 3. 2011, podíl obyvatel (%)			
			SŠ a VŠ vzdělání dohromady	pouze VŠ vzdělání	česká, moravská a slezská národnost	věřící hlásící se i nehlásící se k církvi
Rýmařov	0,2	13,9	37,2	9,3	92,1	18,7
Bruntál	9,8	18,8	41,8	11,5	92,2	16,1
Litovel	0,0	6,8	42,6	11,2	94,8	21,6
Šternberk	0,5	8,9	43,8	12,4	95,2	18,8
Uničov	0,5	7,9	41,4	10,1	94,1	19,3
Vítkov	4,7	11,7	35,3	9,0	92,0	20,6
Vrbno p. P.	1,6	12,4	33,9	7,0	91,8	15,6

Zdroj: ČSÚ (2013): Sčítání lidu, domů a bytů 2011 + Otevřená společnost, o.p.s. (2019): Mapa exekucí

Třetí tabulka se v rámci komparace zabývá spíše **ekonomickými charakteristikami**, dominantně podobou **trhu práce**. Základním porovnávaným ukazatelem je podíl nezaměstnaných osob – v tomto případě se Rýmařov nachází přesně uprostřed analyzovaných měst, kdy vyšší nezaměstnanost vykazují odlehlejší města (Bruntál, Vítkov a Vrbno pod Pradědem), zatímco nižší nezaměstnanost pak opět trojice měst s lepší polohou vzhledem k Olomouci (Litovel, Šternberk a Uničov). Pozice v rámci míry dlouhodobé nezaměstnanosti (tj. lidé bez zaměstnání déle než 1 rok) je obdobná. Podíl všech uchazečů na jedno volné pracovní místo je ve většině měst nízký a srovnatelný, vyšší hodnotu evidoval Vítkov a již poměrně alarmující hodnotu pak Vrbno pod Pradědem.

Ze sčítání lidu 2011 pak byla využita i informace o podílu zaměstnaných v terciéru, tedy ve službách, kdy se obecně služby berou za nejvíce progresivní sektor ekonomiky. Jedná se však o zobecnění, při podrobnějším pohledu lze určitě najít průmyslová odvětví s vysokou progresivitou (např. přesné strojírenství, elektrotechnika či farmacie) a naopak odvětví služeb s nízkou progresivitou (např. stravovací a ubytovací služby). V Rýmařově byl evidován poměrně nízký podíl pracujících ve službách, což lze dát opět do souvislosti s průmyslovým charakterem města. Poslední ukazatel v této tabulce pracuje s podniky fyzických osob (stručně podnikatelé) na 1 000 obyvatel, kdy Rýmařov vykázal nejvyšší hodnotu. Vyšší hodnotu lze obecně chápat jako pozitivní, protože naznačuje dynamické ekonomické prostředí. Nicméně v počtu pracovních míst, která připadají na 1 000 obyvatel, obsadil Rýmařov nejhorší pozici. Dokonce i ve městech Vítkov a Vrbno pod Pradědem, která nevykazovala příznivé ekonomické statistiky, byl tento poměr příznivější.

Tab. 33: Srovnání města Rýmařov s vybranými městy v ekonomické oblasti k 31. 12. 2018

Města	Podíl nezaměstnaných osob (%)	Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (%)	Podíl všech uchazečů na 1 VPM	Podíl zaměstnaných v terciéru (% dle SLDB 2011)	Podniky fyzických osob na 1 000 obyvatel ve věku 15 až 64 let (%)	Počet pracovních míst na 1 000 obyvatel
Rýmařov	4,2	1,2	1,8	49,4	156,7	345,5
Bruntál	5,8	1,6	1,5	59,2	119,2	582,0
Litovel	1,6	0,2	1,8	51,1	135,8	538,8
Šternberk	3,1	0,6	2,5	62,8	147,0	520,5
Uničov	3,3	0,8	0,6	47,1	108,9	654,7
Vítkov	6,5	2,7	4,5	64,7	112,5	417,1
Vrbno p. P.	6,1	1,5	11,2	49,4	140,5	404,8

Pozn.: VPM = volná pracovní místa

Zdroj: MPSV ČR (2019): Integrovaný portál MPSV, Statistiky nezaměstnanosti + ČSÚ (2013): Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Atraktivitu města lze také sledovat prostřednictvím **intenzity bytové výstavby**, tedy kolik bytů bylo v posledních letech vzhledem k počtu obyvatel postaveno. V atraktivnějších obcích pro život se staví a přibývají obyvatelé, v těch neatraktivnějších je tomu přesně naopak. V tomto aspektu patří Rýmařov k mírnému podprůměru. Nejvíce bytů bylo za posledních 10 let postaveno opět v trojici měst s výhodnou polohou vzhledem k Olomouci (Litovel, Šternberk a Uničov), intenzitou bytové výstavby však byl Rýmařov překonán i Vítkovem (nicméně vlastní dost nájemních bytů pro uspokojení potřeby).

Atraktivitu města pro návštěvníky lze měřit cestovním ruchem, resp. **statistikami z oblasti ubytovacích kapacit**. V rámci hromadných ubytovacích zařízení (min. 5 pokojů a 10 lůžek) evidoval nejvyšší úspěšnost Vítkov – nejvíce hostů v absolutním i relativním vyjádření (ovlivněno patrně třemi kempy a školícím zařízením). Vysokých hodnot dosáhlo vzhledem ke své populační velikosti také Vrbno pod Pradědem, kterému napomáhá jeho poloha v rámci Jeseníků. Rýmařovu patří v rámci přepočtu hostů na obyvatele města třetí příčka, opět ovlivněná polohou v podhůří Jeseníků.

Tab. 34: Srovnání města Rýmařov s vybranými městy v ostatních oblastech

Města	Intenzita bytové výstavby 2009 až 2018 (%)	Počet hostů v HUZ v roce 2018	Počet hostů na 100 obyvatel 2018	Koeficient ekologické stability k 31. 12. 2018	Index kriminality za obvodní oddělení PČR za rok 2018
Rýmařov	8,4	5 624	68,2	4,6	152,7
Bruntál	5,8	8 919	54,4	1,9	178,5
Litovel	18,2	5 872	59,9	0,5	91,2
Šternberk	29,9	6 552	48,6	2,9	96,2
Uničov	19,0	4 217	36,4	0,2	87,0
Vítkov	10,6	12 397	216,5	0,9	153,5
Vrbno p. P.	4,4	5 475	108,6	15,1	140,9

Pozn.: HUZ = hromadná ubytovací zařízení (min. 5 pokojů a 10 lůžek)

Zdroj: Otevřená společnost, o.p.s. (2019): Mapa kriminality + ČSÚ (2019): Veřejná databáze, Cestovní ruch + ČSÚ (2019): Bytová výstavba, stavební povolení a stavební zakázky – časové řady

Otázku životního prostředí řeší ukazatel s názvem **koeficient ekologické stability**. V tomto případě se města člení do tří kategorií – v první kategorii jasně dominují stabilní plochy (zejména lesy) nad těmi nestabilními (zejména zemědělská půda), a to hlavně díky své poloze v Jeseníkách (Vrbno pod Pradědem a Rýmařov); ve druhé kategorii stále ještě převažují stabilní plochy nad nestabilními (Bruntál a Šternberk) a ve třetí kategorii již rozloha nestabilních ploch převažuje nad těmi stabilními (Litovel, Uničov a Vítkov).

Posledním porovnávaným ukazatelem je **index kriminality**, který vyjadřuje počet trestných činů na 10 000 obyvatel. Je však nutné poznamenat, že se jedná o data za celá obvodní oddělení, tedy i za obce v zázemí analyzovaných měst a ne pouze za města samotná. V tomto aspektu patří Rýmařov mezi města s vyšší kriminalitou (dále Bruntál, Vítkov a Vrbno pod Pradědem).

Obecně lze konstatovat, že **pozice Rýmařova je mezi srovnávanými městy spíše průměrná**. V případě ekonomických charakteristik a ukazatelů týkajících se vývoje obyvatelstva dominuje mezi úspěšnými trojicí měst s výhodnou polohou vzhledem k Olomouci (Litovel, Uničov a Šternberk). Pozice Rýmařova však není tak špatná, jelikož ještě horší hodnoty vykazují zejména Vítkov a Vrbno pod Pradědem. Dobrého postavení Rýmařov dosahuje v případě přirozeného přírůstku obyvatelstva, podílu sociálně vyloučených obyvatel, počtu podniků fyzických osob na 1 000 obyvatel a koeficientu ekologické stability. Naopak velmi negativních hodnot Rýmařov dosahuje v případě migračního salda obyvatelstva, indexu stárí, podílu osob starších 15 let v exekuci, podílu zaměstnaných v terciéru a intenzitě bytové výstavby.

A.2.4 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MEZI OBYVATELI

Dotazníkové šetření bylo realizováno mezi **obyvateli města Rýmařov ve věku 15 let a více**. Občané mohli odpovídat prostřednictvím tištěného formuláře, který byl vložen do Rýmařovského horizontu nebo byl k dostání na podatelně městského úřadu, v informačním centru a v městské knihovně (tuto možnost zvolilo 84 obyvatel, tj. 17 %), nebo elektronickou formou na webových stránkách města či mobilním rozhlasem (tuto možnost zvolilo 403 obyvatel). Šetření bylo zahájeno dnem vydání Rýmařovského horizontu č. 8/2019 (tj. 26. července 2019) a konalo se až do 6. září 2019.

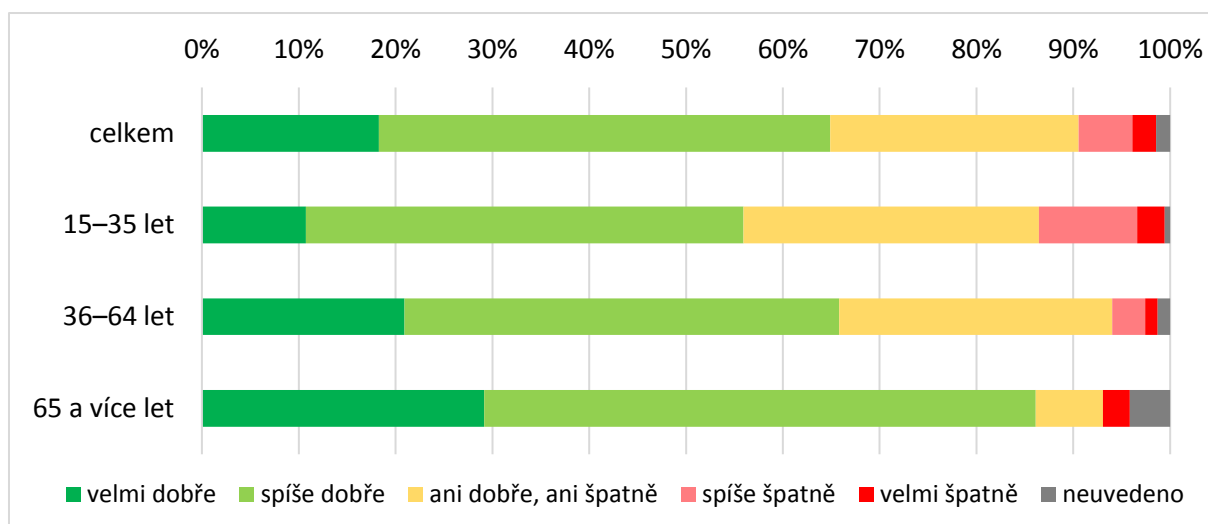
Celkem se **podarilo získat 487 vyplněných formulářů**, což představuje **téměř 7 % obyvatel města ve věku 15 let a více**. Šetření se zúčastnilo 215 mužů (44 %), 265 žen (54 %) a 7 obyvatel své pohlaví neuvedlo (2 %). Toto odpovídá struktuře obyvatel města (49 % muži a 51 % ženy). Největší počet účastníků šetření pocházel ze samotného města (místní části) Rýmařov – 399 osob (82 %), dále se jednalo o obyvatele místních částí Janovice (33 osob; 7 %), Edrovice (17 osob; 3 %), Harrachov (12 osob; 2 %), Ondřejov (7 osob), Jamartice (6 osob) a Stránské (2 osoby). Dalších 11 účastníků (2 %) šetření své bydliště neuvedlo. To na jedné straně sice odpovídá skutečnosti, že 82 % obyvatel města žije v centrální místní části Rýmařov a zbylých 18 % v místních částech, na druhé straně však zastoupení jednotlivých místních částí reprezentativní nebylo.

Při vyhodnocení dotazníkového šetření byl **kladen důraz na věkovou strukturu**. Byly vytvořeny tři kategorie **mladá generace (15 až 35 let)**, **střední generace (36 až 64 let)** a **senioři (65 let a více)**. Šetření se zúčastnilo 177 příslušníků mladé generace (36 %), 234 příslušníků střední generace (48 %) a 72 seniorů (15 %). Zbývající 4 osoby (1 %) svůj věk nesdělili. To do jisté míry odpovídá i rozložení populace ve městě, kdy mladá generace tvoří 26 % obyvatel (v dotazníku je tedy mírně nadhodnocena), střední generace 48 % obyvatel (v dotazníku je reprezentována přesně stejným podílem) a senioři 26 % obyvatel (v dotazníku jsou tedy mírně podhodnoceni). Důraz na věkovou strukturu při vyhodnocení umožňuje, aby se samospráva zaměřila například na potřeby mladé generace a její příslušníci z Rýmařova neodcházeli (město se nevyliďňovalo). Dále 207 respondentů (42 %) uvedlo, že v jejich domácnosti žije dítě mladší 18 let, zatímco v případě 276 respondentů (57 %) nikoliv. Zbývající 4 lidé (1 %) tuto informaci nesdělili.

Účastníci šetření byli také dotazováni, **kde pracují či studují**. Na tuto otázku odpovědělo 479 osob, z toho 229 osob přímo v Rýmařově (47,8 %), dalších 149 osob mimo Rýmařov (31,1 %) a zbývajících 101 osob ještě/již nepracuje ani nestuduje (21,1 %). Pracující a studující mimo Rýmařov pak byli vyzváni k uvedení obce, kde tyto činnosti vykonávají. Odpovědělo pouze 44 osob, tedy necelá třetina. Proto nejsou výsledky plně vypovídající. Nejčastěji byly zmiňovány obce Bruntál (7x), Břidličná (5x), Praha (4x), Olomouc (3x) a Brno, Ostrava, Šternberk, Šumperk, Uničov, Velká Štáhle, Vrbno pod Pradědem a německý Essen (vždy 2x). U zbývajících obcí se jednalo o jeden případ.

Posledním spíše identifikačním údajem byla informace na **volbu dopravního prostředku při vyjíždě do jiné obce** (např. do zaměstnání / do školy / k lékaři); bylo možné uvést i více druhů dopravy (a tudíž se součet podílů nerovná 100 %). Na tuto otázku odpovědělo celkem 424 osob, z toho nejvíce používá osobní automobil (308 osob; 73 %), dále pak autobus (163 osob; 38 %), vlak (47 osob; 11 %), pěší chůze (46 osob; 11 %), kolo (32 osob; 8 %) a jiný způsob (2 osoby; 0,5 %).

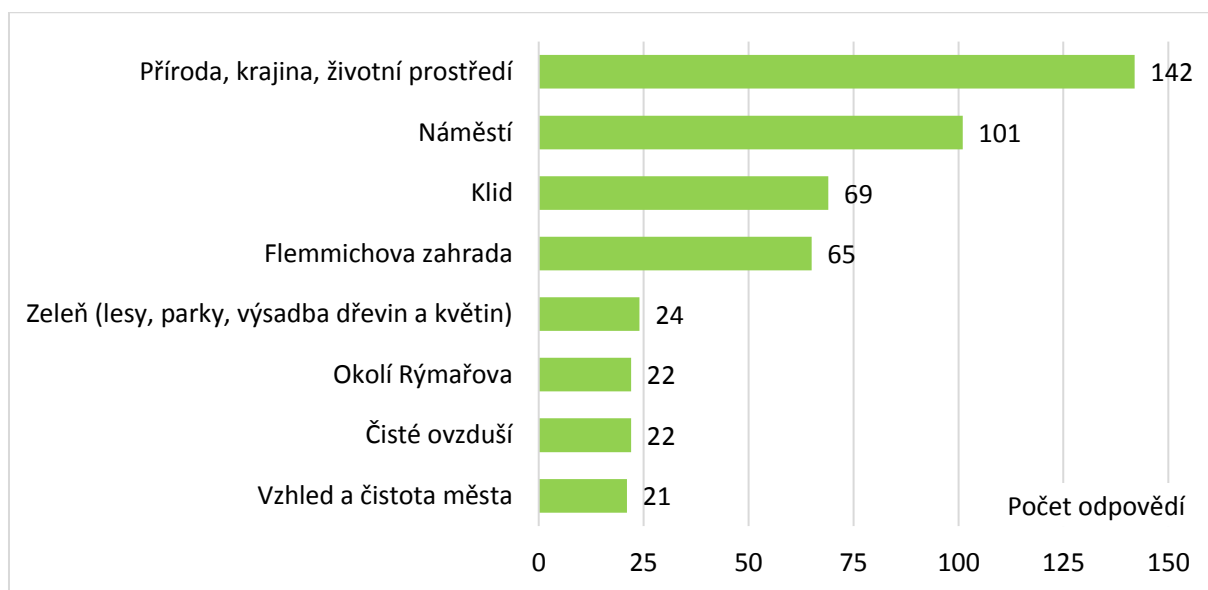
Na otázku, **jak se lidem v Rýmařově žije**, odpovědělo **kladně 64,9 %**, tedy téměř dvě třetiny obyvatel města (konkrétně 18,3 % „velmi dobře“ a 46,6 % „spíše dobře“). Dalších 25,7 % obyvatel zvolilo možnost „ani dobře, ani špatně“. Záporně se vyjádřilo 8,0 % obyvatel (konkrétně 2,5 % „velmi špatně“ a 5,5 % „spíše špatně“). V případě hodnocení podle věkových kategorií je patrné, že míra spokojenosti narůstá s věkem, respektive že nejkritičtější je mladá generace. V případě mladé generace (15 až 35 let) totiž odpovědělo kladně jen 55,9 % respondentů, u střední generace (36 až 64 let) to bylo již 65,8 % a u seniorů (65 let a více) dokonce 86,1 %.

Obr. 19: Odpovědi na otázku „Jak se Vám v Rýmařově žije?“

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

Na otázku, **co se vám v Rýmařově nejvíce líbí**, odpovědělo 424 respondentů. Jak lze vidět z grafu níže, nejvíce se obyvatelům Rýmařova líbí příroda a krajina (33 % respondentů), s čímž koresponduje také zeleň, dobrá kvalita ovzduší či blízkost Jeseníků. Náměstí a Flemmichovu zahradu považuje za přednost Rýmařova zejména střední generace obyvatel. Střední a mladá generace si velmi pochvaluje také klidné prostředí. Napříč všemi věkovými skupinami je dobře hodnocené i okolí Rýmařova.

Obr. 20: Odpovědi na otázku „Co se Vám v Rýmařově nejvíce líbí?“ (témata s více než 20 odpověďmi)

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

Vzhled a čistota města je poměrně diskutabilní téma, neboť se objevuje, jak v otázce, co se obyvatelům líbí, tak v následující otázce, která zjišťovala, **co se obyvatelům v Rýmařově nelíbí**. Odpovědělo ji 417 obyvatel. Před špatnou údržbou veřejných prostor, kde byly jmenovitě vytknuty přeplněné koše a psí exkrementy, se umístily tři nedostatky. Nejčtenější problémem byl nedostatek lékařů či zubařů a celková úroveň zdravotnictví (16 % respondentů), kde kromě kvality poskytované péče respondenti postrádali také nemocnici. Na přední pozici se umístil také problém s nedostatkem pracovních příležitostí (12 %), který má za následek odliv kvalifikované pracovní síly. V této souvislosti byly často zmiňované nedostatečné pracovní nabídky pro mladé lidi a ženy. Téma pracovních příležitostí podle průzkumu trápí zejména mladou a střední generaci, nicméně i ve vyšších věkových kategoriích (65+) se objevovaly názory, že je potřeba v Rýmařově vytvořit vhodné podmínky pro podnikání a tím zamezit

vyliďování. Třetím nejčastějším problémem byli samotní lidé (10 %) – alkoholici a vandalové, kteří se lokalizují zejména kolem nádraží, a kteří způsobují nepořádek (např. nejčastěji bylo zmiňováno konkrétně rozbité sklo). Respondentům se také nelíbí vzhled některých domů. V této souvislosti byl nejčastěji zmínován konkrétně nedostavěný objekt na Husově ulici. Za neestetické a technicky nevyhovující je považováno také vlakové nádraží. Střední generaci pak trápí také špatný technický stav komunikací a chodníků, a špatná dopravní dostupnost a obslužnost, kde byly zmiňovány zejména chybějící autobusové spoje. Zejména mladé generaci se pak nelíbí malé množství kulturních akcí a chybějící pohostinství. Konkrétně byly nejčastěji uvedeny hospody, bary, restaurace či kavárny, kde by se dalo i kvalitně najíst. Naopak seniory trápí kromě nedostatků lékařů, nevychovaných lidí, špatné údržby veřejného prostranství a škaredých domů také nedostatečná zimní údržba komunikací a chodníků.

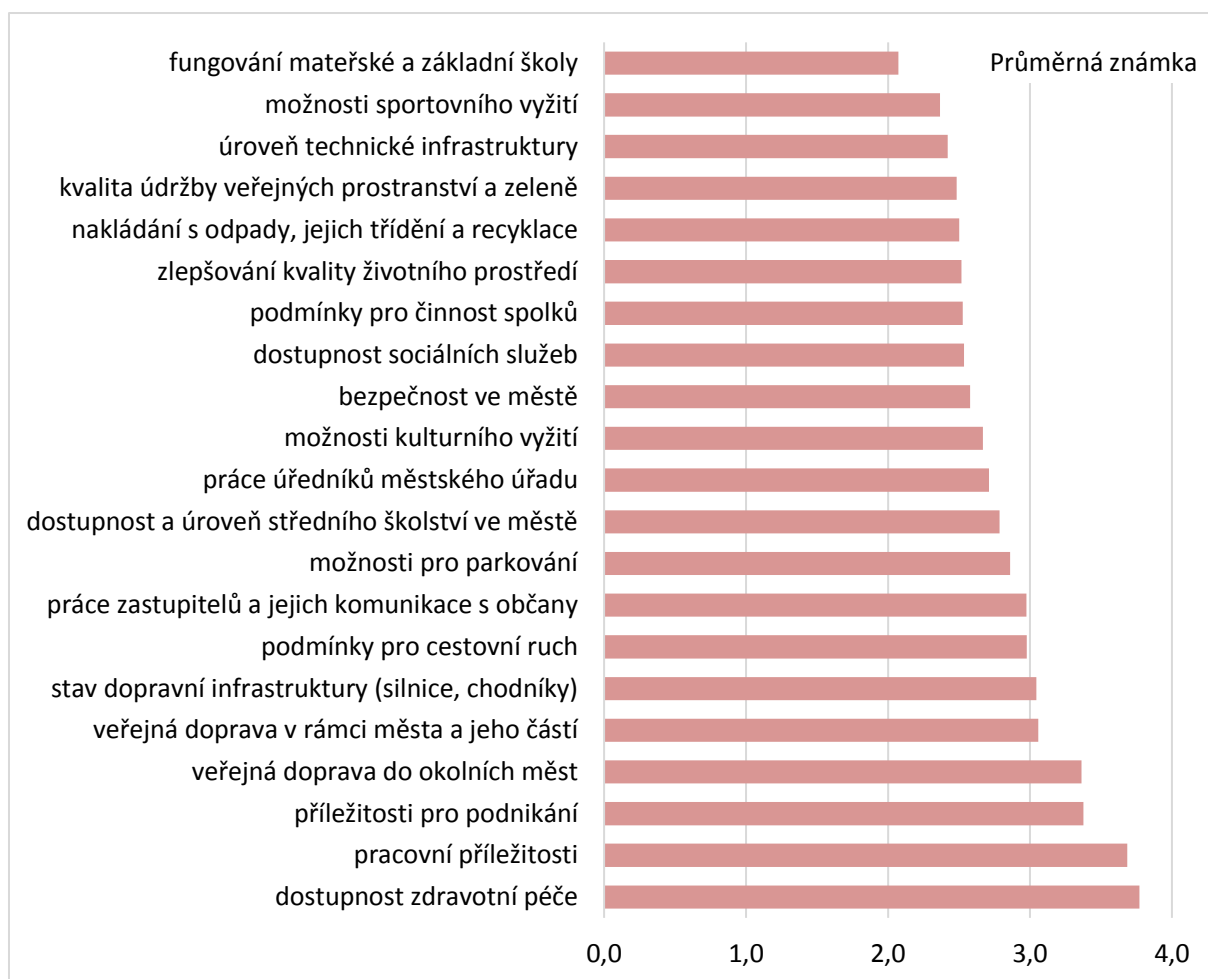

Obr. 21: Odpovědi na otázku „Co se Vám v Rýmařově nejvíce nelíbí?“ (témata s více než 20 odpověďmi)

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

V rámci čtvrté otázky byli respondenti vyzváni ke **zhodnocení prostředí a služeb ve městě**, kdy jim bylo nabídnuto celkem 21 oblastí života ve městě. Známkování probíhalo jako ve škole, kdy „1“ znamená nejlepší hodnocení a „5“ nejhorší hodnocení, případně se respondenti mohli zdržet možnosti „nedokážu posoudit“. V obrázku 18 jsou hodnocené oblasti řazené od těch s nejlepším průměrným hodnocením po ty s nejhorším průměrným hodnocením.

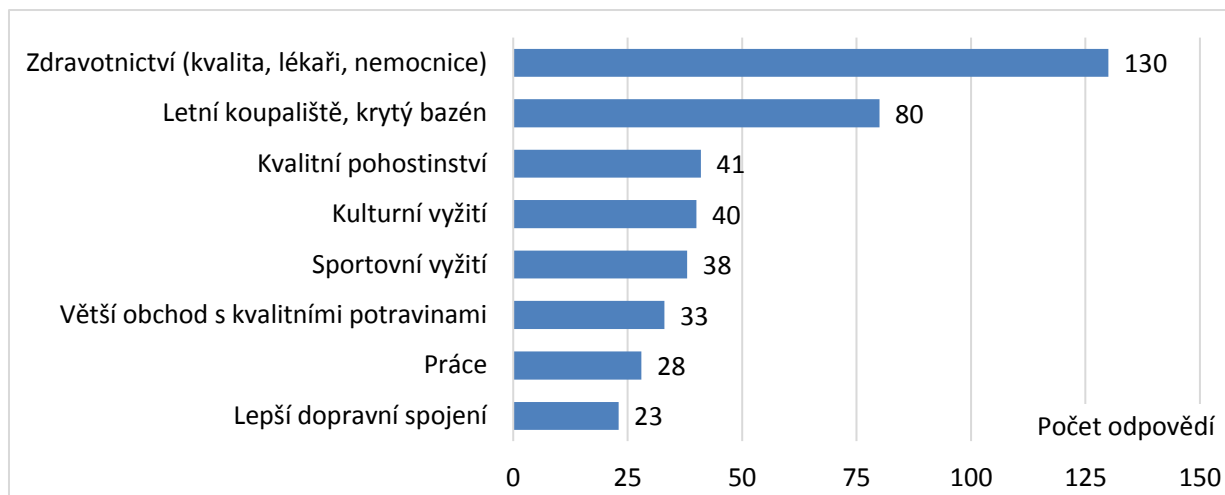
Nejlépe tedy obyvatelé města hodnotí fungování mateřské a základní školy (známka 2,07), možnosti sportovního vyžití (2,37), úroveň technické infrastruktury (2,42) a kvalitu údržby veřejných prostranství a zeleně (2,48). Naopak nejhoršího hodnocení dosáhly dostupnost zdravotní péče (známka 3,77), pracovní příležitosti (3,69), příležitosti pro podnikání (3,38) a veřejná doprava do okolních měst (3,36). Hodnocení příslušníků jednotlivých věkových kategorií se příliš nelišilo (maximálně o 0,34). Neliší se u nich ani prvních 5 nejlépe a prvních 5 nejhůře hodnocených oblastí.

Obr. 22: Hodnocení prostředí a služeb ve městě – průměrné známky (vypočteno ze známek 1 až 5 jako ve škole, seřazeno od nejlepší průměrné známky po nejhorší průměrnou známku)

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

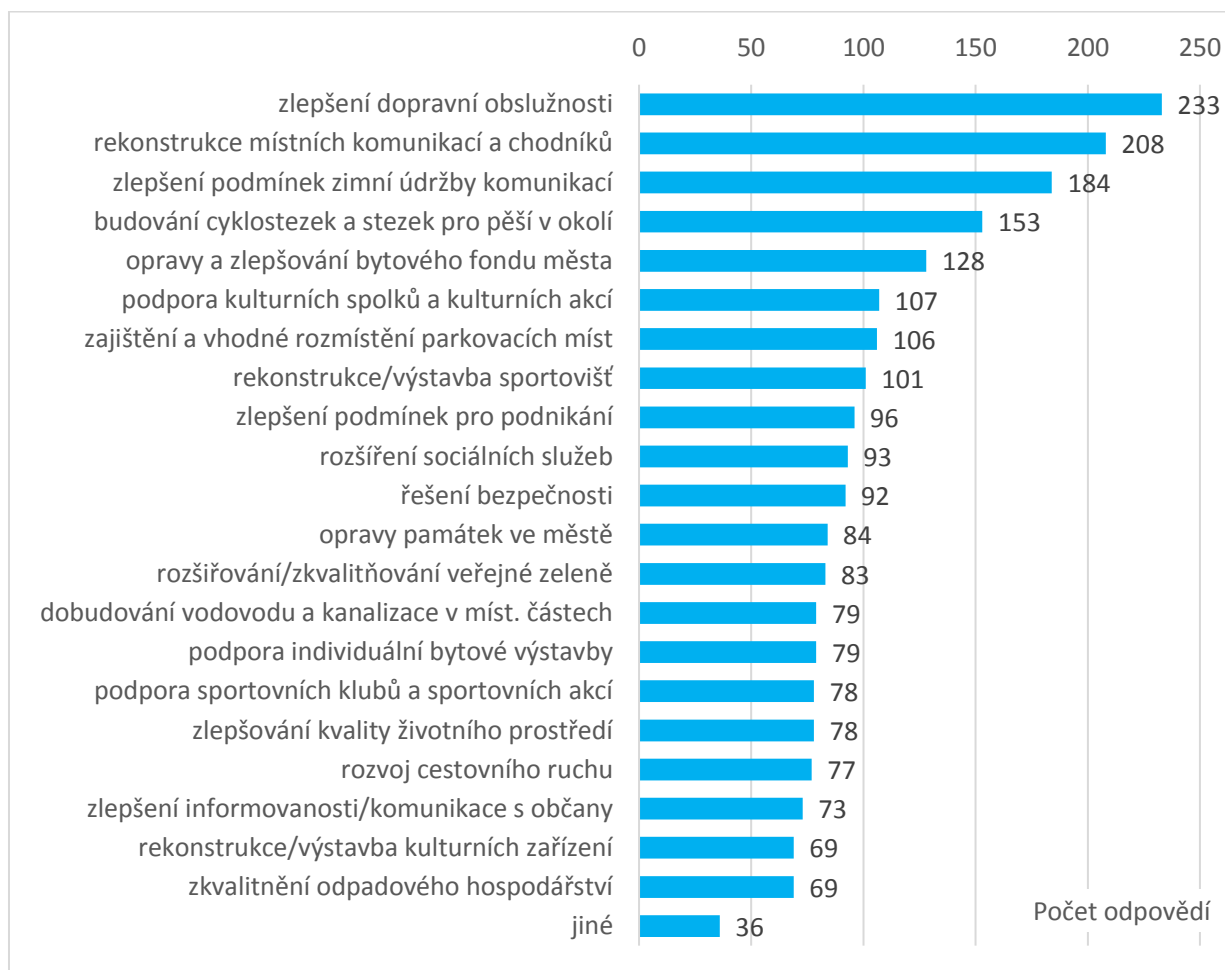
Odpovědi na následující otázku, která zjišťovala, **co konkrétně obyvatelům ve městě nejvíce chybí**, odrážely předchozí nespokojenost obyvatel, a to zejména v oblasti zdravotnictví, kdy byl nejčastěji zmiňován problém s nedostatkem lékařů/zubařů, zdravotnických zařízení a s celkovou úrovní poskytované péče. Druhým nejčastěji zmiňovaným nedostatkem byl chybějící krytý bazén či přírodní letní koupaliště. Chybějící kvalitní restaurace trápí nejen mladou generaci ale také generaci střední, což je podobné jako v případě kulturního vyžití. V oblasti sportovního vyžití je nedostatek spatřován pouze generací od 15 do 49 let, s tím, že střední generace (36-49 let) zmiňovala zejména chybějící kroužky pro své děti, s čímž se pojí také nedostatečný počet akcí pro malé děti a chybějící dětské hřiště na některých sídlištích. Respondenti často zmiňovali také chybějící větší obchod (konkrétně zmiňovali nejčastěji Tesco a Kaufland) či supermarket s kvalitními potravinami. Jak již bylo zjištěno v rámci předchozí otázky, obyvatelům chybí ve městě také pracovní nabídky, dopravní spojení. V oblasti životního prostředí nejvíce obyvatelům chybí koše na odpady a kontejnery na tříděný odpad (zejména bioodpad). Uvítali by také více zeleně a opravu parků či okolí potoka.

Obr. 23: Odpovědi na otázku „Co konkrétně Vám ve městě nejvíce chybí?“ (témata s více než 20 odpověďmi)

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

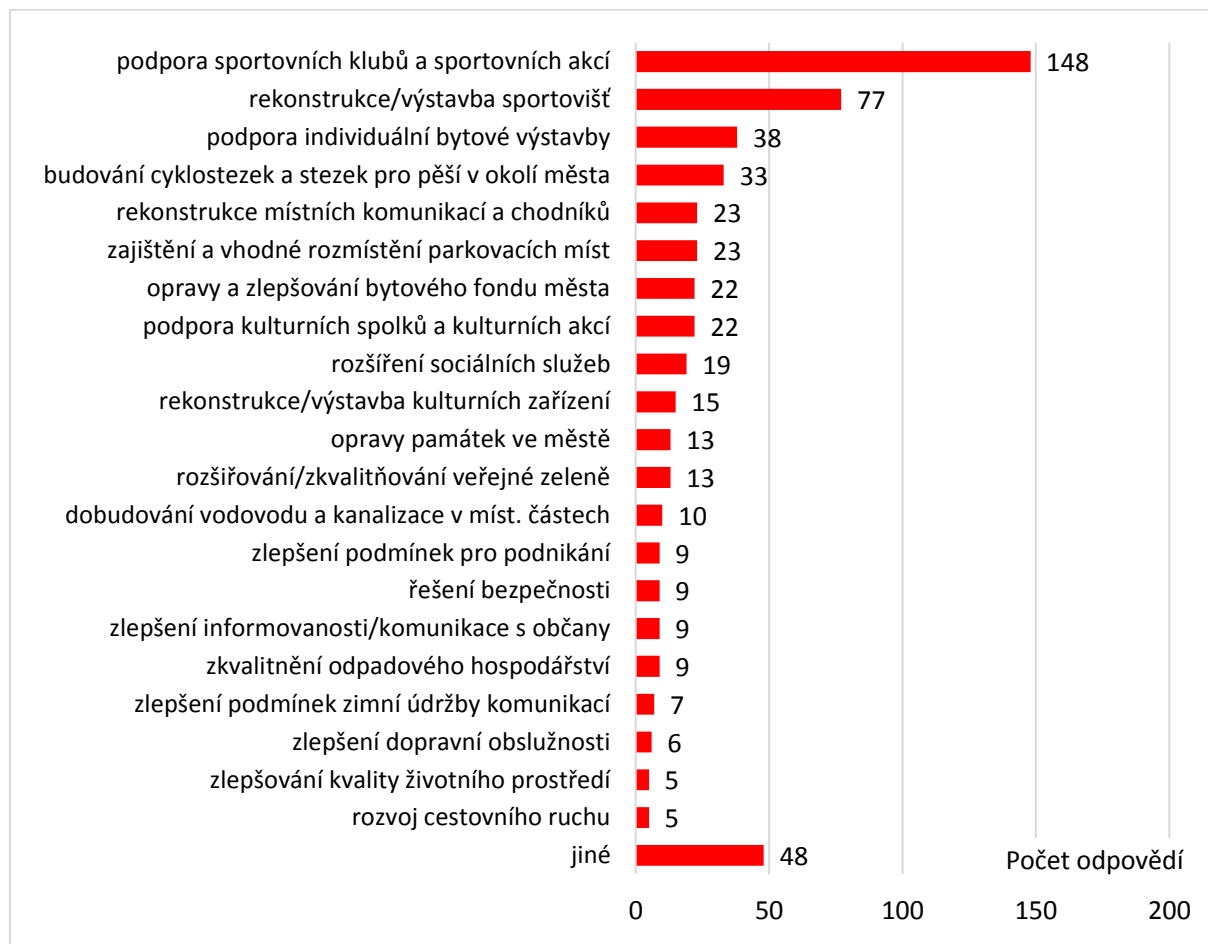
Respondenti se také vyjadřovali k **rozdělování finančních prostředků města**. Nejprve byli vyzváni, aby vybrali oblasti, do nichž by finanční prostředky investovali přednostně. Následně vybírali oblasti, do nichž podle jejich názoru směřuje finančních prostředků příliš mnoho.

Obr. 24: Odpovědi na otázku „Představte si, že můžete rozhodnout o využití finančních prostředků města. V jakých oblastech byste je přednostně využil/a? (vyberte maximálně 5 možností)“

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

Nejčastěji si obyvatelé města přejí více financí do zlepšení dopravní obslužnosti (48 % respondentů), rekonstrukce místních komunikací a chodníků (43 % respondentů), zlepšení podmínek zimní údržby komunikací (38 % respondentů) a budování cyklostezek a stezek pro pěší v okolí města (31 % respondentů). Výše uvedené 4 oblasti nejčastěji udávali příslušníci mladé a střední generace, u seniorů se ale místo budování cyklostezek a pěších stezek objevila oblast oprav a zlepšování bytového fondu města.

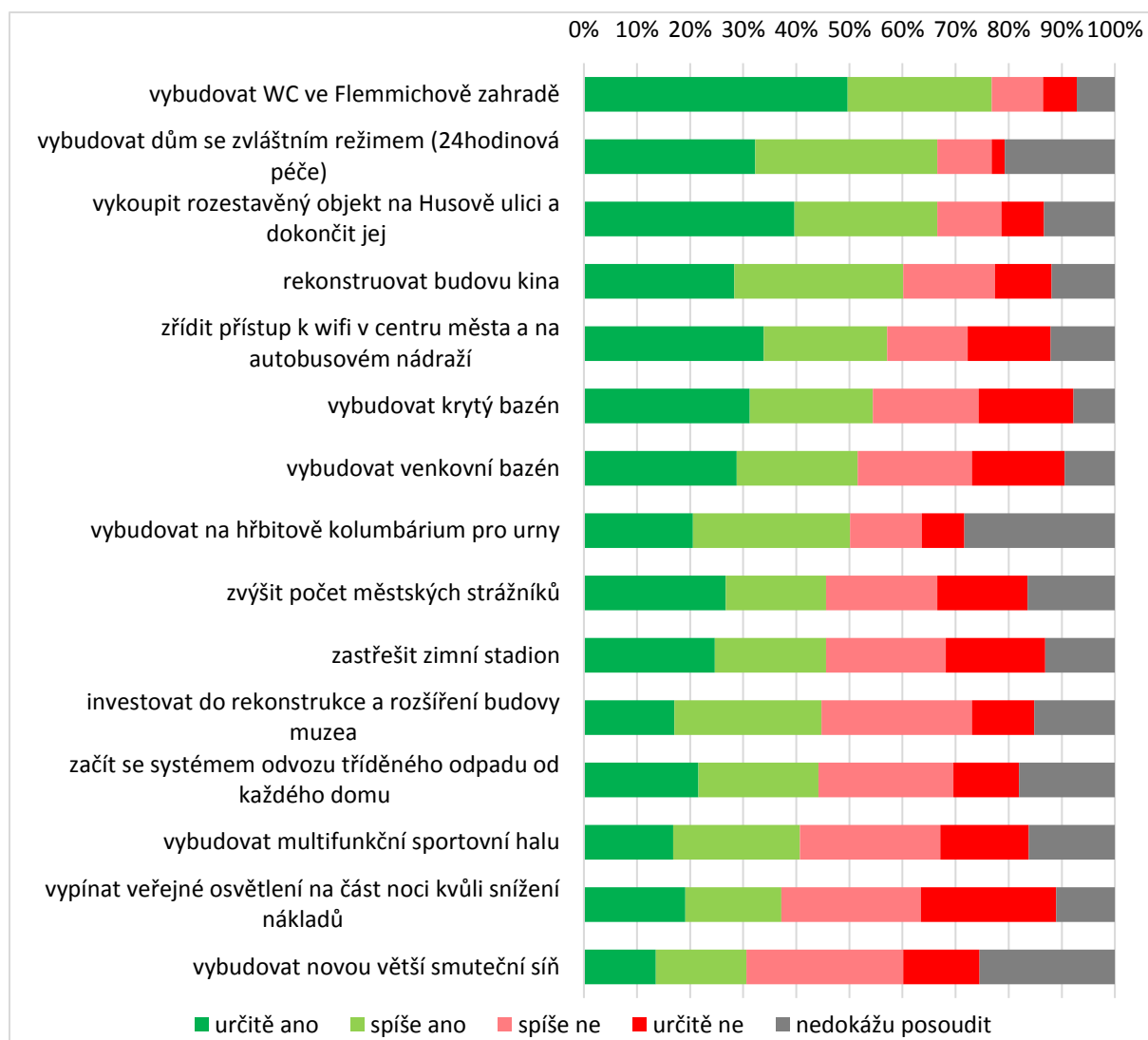

Obr. 25: Odpovědi na otázku „Do jaké oblasti podle Vás směřuje příliš mnoho finančních prostředků města?“

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

Výrazná shoda panovala na oblastech, kam město podle názorů účastníků šetření směřuje příliš mnoho finančních prostředků, a to podpora sportovních klubů a sportovních akcí (30 % respondentů) a rekonstrukce/výstavba sportovišť (16 % respondentů). Třetí nejčastější možností byla varianta „jiná oblast“, kde však účastníci šetření nejčastěji uváděli přímo podporu fotbalu ve městě (33 x z celkem 48 odpovědí). Na tomto názoru se shodly také všechny tři výše definované věkové skupiny.

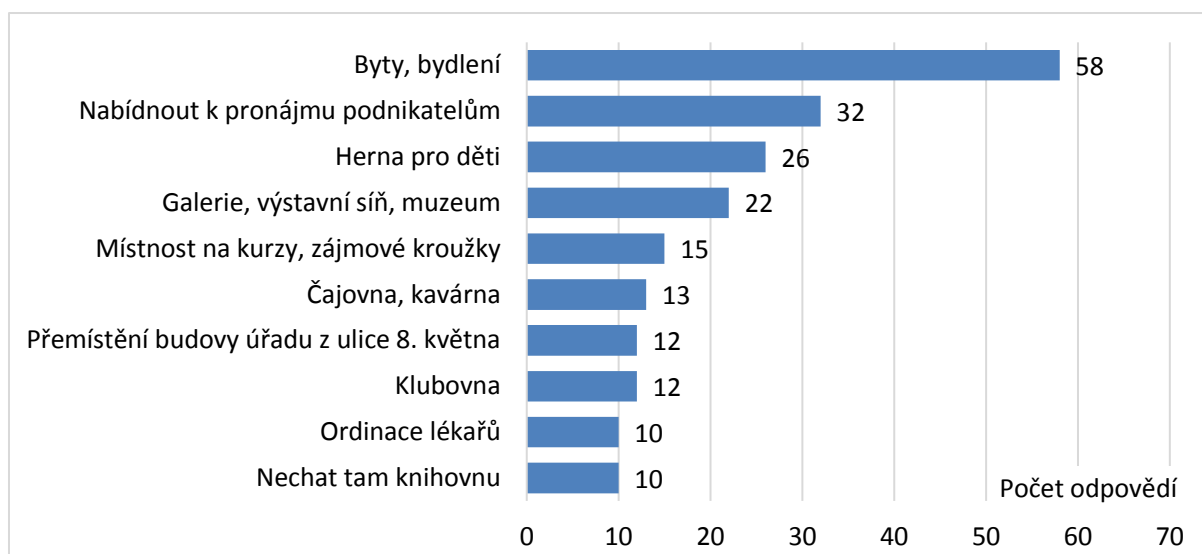
V osmé otázce lidé hodnotili, jaký mají názor na **15 předložených záležitostí rozvoje města**, kdy kromě souhlasu či nesouhlasu s návrhem mohli uvést, že záležitost nedokážou posoudit. Celkem 8 záměrů získalo více souhlas od více než 50 % účastníků šetření (součet možností „určitě ano“ a „spíše ano“). Jedná se o vybudování WC ve Flemmichově zahradě (76,8 %), vybudování domu se zvláštním režimem (66,5 %), vykoupení rozestavěného objektu na Husově ulici (66,5 %), rekonstrukci budovy kina (60,2 %), zřízení přístupu k wifi v centru města a na autobusovém nádraží (57,1 %), vybudování krytého bazénu (54,4 %), vybudování venkovního bazénu (51,5 %) a vybudování kolumbária pro urny na hřbitově (50,1 %).

Obr. 26: Odpovědi na otázku „Jaký máte názor na následující záležitosti rozvoje města?“ (seřazeno od největší míry souhlasu po nejmenší míru souhlasu)

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

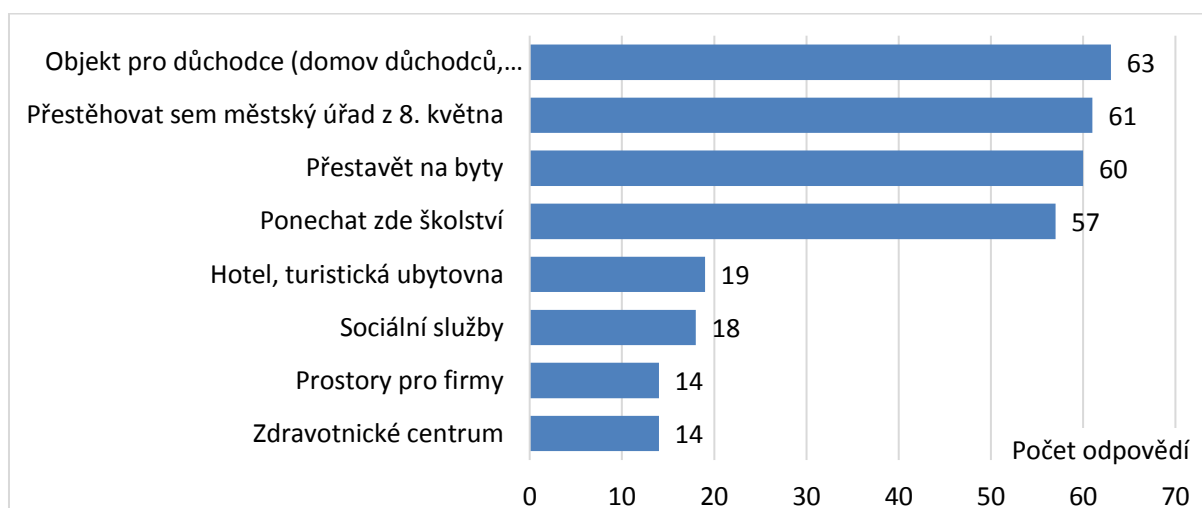
Na otázku, jak by občané **využili prostory současné knihovny**, která se bude stěhovat do objektu bývalé ZŠ, nějakou představu uvedlo 243 respondentů. Nejčteněji uvedeným návrhem bylo prostory upravit na byty a pronajímat je. Další variantou bylo nabídnout prostor k pronájmu podnikatelům. Zejména mladá generace pak navrhuje prostory využít k vytvoření herny pro děti. Naopak střední generace preferuje využít prostory pro kulturní účely v podobě galerie, výstavní síně či muzea nebo na vybudování kavárny/čajovny. Ostatní nejčastěji navrhovaná řešení jsou mezi generace rozvržena rovnoměrně, resp. výrazněji nepřevažuje žádná z věkových kategorií. V odpovědích se objevil také názor, že by se do uvedeného prostoru měl přemístit úřad z ulice 8. května nebo alespoň některé jeho odbory. Vzhledem k nedostatku lékařů navrhuje někteří respondenti prostory pronajmout jako ordinace lékařům, případně spolkům, kteří by zde zřídili klubovnu.

Obr. 27: Odpovědi na otázku „Jak byste využil/a prostory současné knihovny, která se bude stěhovat do objektu bývalé I. ZŠ na ulici Julia Sedláka 18?“ (uvedeny všechny zmiňované oblasti)

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

Na otázku, jak by občané **využili objekt, kde byla dříve Soukromá střední odborná škola PRIMA**, mělo názor 298 dotazovaných. Nejčastějším návrhem, zejména u střední generace, bylo využít objekt pro důchodce, resp. vystavit zde domov důchodců či pečovatelský dům. Druhý nejčastěji uváděný návrh, který se objevuje i v předešlé otázce, je přestěhovat do těchto prostor městský úřad z 8. května. V těsném závěsu je také návrh na přestavění objektu pro účely bydlení, konkrétně na byty, které by se pronajímaly zejména mladým rodinám. Na uvedeném návrhu se poměrově stejně shoduje mladá i střední generace. Relativně vysoké je i zastoupení názoru, že by zde měl být ponechán objekt pro vzdělávací účely. Šest procent respondentů navrhuje objekt využít pro potřeby cestovního ruchu a vybudovat zde turistickou ubytovnu či hotel, který by sloužil nejen turistům ale i místním obyvatelům. V souvislosti s problematikou zdravotnictví je zde také na místě návrh pronajetí objektu lékařům či vystavění zdravotnického centra.

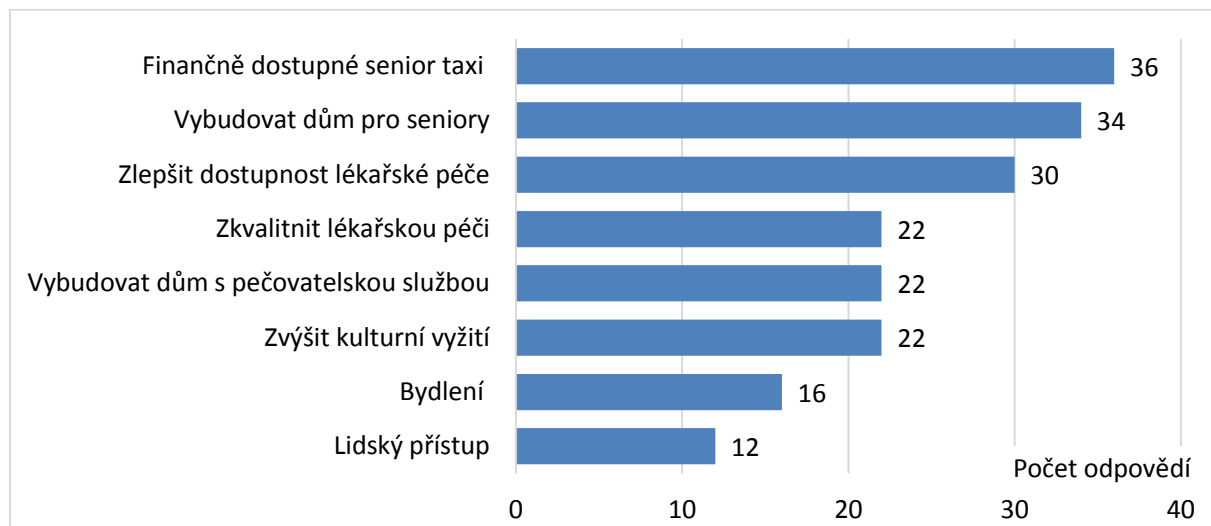

Obr. 28: Odpovědi na otázku „Jak byste využil/a objekt na Sokolovské ulici, kde byla dříve Soukromá střední odborná škola PRIMA?“ (uvedeny všechny zmiňované oblasti)

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

Na otázku, co by mělo město **zlepšit v oblasti péče o seniory**, odpověděl 282 respondentů. Mezi nejčastější návrh patří finančně více zpřístupnit senior taxi. Tento návrh podporuje jak kategorie seniorů, tak zejména střední generace. Zástupci střední a mladé generace navrhuje také vybudovat ve městě

domov důchodců či domov s 24h péčí, případně domov s pečovatelskou službou. Jinými slovy navrhuji zlepšit zázemí pro ty seniory, kteří se o sebe již nemůžou plnohodnotně postarat. Respondenti napříč věkovými kategoriemi doporučují zlepšit dostupnost a kvalitu poskytované zdravotní péče. Mladá a střední generace navrhuje zvýšit kulturní vyžití seniorů, s čímž souvisí také návrh na vybudování zázemí pro klub, kde by se mohli senioři setkávat. Mezi další návrhy patří zajištění bydlení pro seniory, konkrétně byly zmiňovány malometrážní byty či vybudování více bytových domů. Mladá generace pak uzavírá žebříček s návrhem na zlepšení v podobě lidského přístupu k seniorům, resp. více jim naslouchat, pomáhat, projevovat o ně zájem a starat se o ně.

Obr. 28: Odpovědi na otázku „Co by mělo město zlepšit v oblasti péče o seniory?“ (uvedeny všechny zmiňované oblasti)

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

Tab. 35: Odpovědi na otázku „Jakým způsobem by Vás město mělo informovat o dění ve městě?“ Vyhodnocení je uvedeno v podílech (%) odpovědí.

Způsob informování	denně	týdně	za 14 dní	měsíčně	nevyžívám
vývěsky, úřední deska	16,1	43,1	11,2	6,3	23,3
webové stránky města	52,2	34,3	6,2	1,6	5,7
Rýmařovský horizont	5,5	17,5	43,9	25,9	7,1
mobilní rozhlas	17,1	42,5	11,5	5,2	23,7
sociální sítě	56,7	22,0	4,9	1,4	15,0

Zdroj: Dotazníkové šetření mezi obyvateli města Rýmařov, srpen 2019

Na otázku, jak by mělo **město informovat své občany o aktuálním dění**, odpovědělo v průměru 435 respondentů. Pro denní informování lidé nejčastěji využívají sociální sítě a webové stránky města, pro týdenní informování pak vývěsky, úřední desky a mobilní rozhlas. V delších intervalech dominuje Rýmařovský horizont (od poloviny roku 2019 jde o měsíčník, před tím šlo o čtrnáctideník). Necelá čtvrtina respondentů nevyužívá vůbec vývěsky a úřední desky, stejně jiná necelá čtvrtina respondentů mobilní rozhlas. Obecně preferované jsou webové stránky města, vůbec je nevyužívá pouze 6 % respondentů.

A.2.5 NÁZORY STAROSTŮ OKOLNÍCH OBCÍ

Město Rýmařov je regionálním střediskem. Starostové okolních obcí byli proto v listopadu 2019 požádáni o vyjádření se k situaci i budoucnosti Rýmařova a k hlavním tématům spolupráce.

Své názory zaslali zástupci obcí Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město, Lomnice, Malá Morávka, Malá Štáhle, Ryžoviště a Stará Ves.

Největšími problémy města Rýmařova jsou dle starostů okolních obcí:

- Špatná dopravní dostupnost veřejnou dopravou (zejména směrem na Olomoucký kraj – Šumperk, Litovel, Šternberk).
- Špatná dostupnost / nedostatek zdravotní péče (zubaři, pediatři), omezený provoz nemocnice.
- Nedostatečná kapacita sociálních služeb pobytového charakteru – domov pro seniory, domov se zvláštním režimem.
- Nezaměstnanost.
- Nedostatek parkovacích kapacity v nejbližším okolí centra Rýmařova
- Nedostatek cyklostezek.

Starostové okolních obcí **na Rýmařově** nejvíce **oceňují**:

- Podmínky pro vzdělávání (kvalitní základní a střední školy, nabídka volnočasových aktivit).
- Podmínky pro kulturu, kino, knihovna. Bohatá nabídka kulturních a sportovních akcí.
- Sportovní zázemí pro mládež i dospělé.
- Úspěšnost v získávání evropských, národních dotací v rámci investic do celé infrastruktury města.
- Spolupráci v rámci sdružení obcí Rýmařovska, zapojování do společných projektů, snaha o řešení problémů celého Rýmařovska.
- Odpadové hospodářství, společný nákup energií.
- Krásné náměstí, opravené budovy, udržovanou zeleň, prosazování cyklostezek
- Rozsáhlý bytový fond v majetku města – možnost řešit bytové potřeby obyvatel.

Obyvatelé okolních obcí v Rýmařově nejčastěji **využívají** zejména *následující služby*:

- Zdravotní péče, sociální služby
- Obchody, komerční služby.
- Školy, středisko volného času.
- Kulturní zařízení (kino, knihovna), kulturní a sportovní akce.
- Úřady.

Rýmařov by se z pohledu okolních obcí měl **v příštích letech zaměřit** na následující:

- Zajištění zdravotní péče (zejména zubaři, pediatři).
- Zlepšení dopravní obslužnosti (Ostrava, Olomouc, Šumperk; návaznosti spojů, posílení autobusové dopravy).
- Pomoc s ubytováním sociálně slabých, starších spoluobčanů;
- Rozšíření sítě cyklostezek (např. cyklostezka Rýmařov – Horní Město – Tvrdkov).
- Odpadové hospodářství – personální posílení Městských služeb.
- Z pohledu naší obce by nejvíce občanům pomohlo zajistit chybějící lékaře, sjednotit a doplnit autobusovou dopravu a rozšířit síť cyklostezek v regionu.
- Právní a poradenské služby.
- Do průmyslové zóny přilákání dalšího podniku, který by vytvářel pracovní místa.

Okolní obce by s městem Rýmařovem chtěli **spolupracovat** na následujícím:

- Odpadové hospodářství (nejvíce zdůrazňované téma).
- Pokračování úspěšné spolupráce v rámci Sdružení obcí Rýmařovska.
- Řešení dopravní obslužnosti.
- Síť cyklostezek.
- Prosazování oprav komunikací.
- Propagace regionu z pohledu turistického ruchu.
- Městská policie, přestupková komise.

A.2.6 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza zachycuje **základní (klíčové) podněty pro návrhovou část**, a to zejména silné stránky (pozitiva, rozvojové faktory) a slabé stránky (negativa, problémy) jako **vnitřní faktory ovlivnitelné obcí**. **Vnější faktory** (příležitosti a ohrožení) vychází z posouzení obecných i konkrétních politických, ekonomických, sociálních, technologických, environmentálních a legislativních vlivů, které mohou mít dopad na rozvoj města. **Výroky jsou pro větší přehlednost členěny podle jednotlivých témat**. Je tak zřetelně vidět poměr mezi silnými a slabými stránkami, resp. mezi příležitostmi a ohroženími v jednotlivých tématech.

SILNÉ STRÁNKY (pozitiva, rozvojové faktory)	SLABÉ STRÁNKY (negativa, problémy)
Obyvatelstvo a bydlení • Dostatek bytů ve vlastnictví města • Nízký podíl sociálně vyloučených osob Hospodářství (vč. cestovního ruchu) • Přítomnost významných zaměstnavatelů • Zvyšující se počet pracovních míst přímo ve městě • Klesající míra nezaměstnanosti a především míra dlouhodobé nezaměstnanosti • Vysoká podnikatelská aktivita • Výhodná poloha v předhůří Jeseníků pro rozvoj cestovního ruchu (město slouží jako „základna“ pro turisty), letní i zimní cestovní ruch Doprava • Relativně dobrý technický stav silnice I. třídy I/11, málo úseků s vysokou intenzitou dopravy • Existence Integrovaného dopravního systému Moravskoslezského kraje (ODIS) • Množství značených cyklotras Technická infrastruktura • Dobrá kvalita různých druhů technické infrastruktury v centrální části města (místní část Rýmařov) • Funkční systém sběru a nakládání se zbytkovým odpadem i dále využitelnými částmi komunálního odpadu Občanská vybavenost • Školská budovy v dobrém technickém stavu • Rozvinuté zájmové vzdělávání	Obyvatelstvo a bydlení • Dlouhodobý pokles počtu obyvatel • Demografické stárnutí obyvatelstva • Absence historických kořenů a tradic • Nízká intenzita bytové výstavby • Vysoký podíl osob v exekuci Hospodářství (vč. cestovního ruchu) • Poloha Rýmařovska mimo ekonomická centra • Relativně vysoký podíl zaměstnaných ve výrobních sektorech a malý podíl ve službách • Málo kvalifikovaná pracovní síla • Neodpovídající struktura pracovních míst ve smyslu nabídka x poptávka • Nedostatek turistických atraktivit přímo ve městě • Chybějící navazující a doplňkové aktivity • Slabá spolupráce podnikatelů v cestovním ruchu Doprava • Nedostatečně efektivní dopravní infrastruktura a obslužnost zajišťující spojení Rýmařova s okolními městy a především ekonomickými centry • V zimním období často nepříznivé podmínky pro plynulou dopravu • Nevhodné vedení silnice I. třídy I/11 přes intravilán města • Špatný stav komunikací • Poloha Rýmařova na slepé jednokolejné železniční trati, slabší návaznost na spoje ve směru na Olomouc

• Přítomnost nemocnice ve městě • Působnost praktických lékařů ve většině oborů • Rozsáhlá činnost Diakonie ČCE – střediska v Rýmařově • Bohatý kulturní a sportovní život ve městě, množství spolků • Přítomnost větších obchodů s potravinami, poboček bank a dvou pošt • Vysoká občanská angažovanost ve věci budoucnosti budovy bývalého kina Životní prostředí • Vysoký index ekologické stability (vyšší podíl stabilních ploch oproti nestabilním), zejména vysoký podíl lesů • Relativně kvalitní životní prostředí včetně ovzduší • Velký počet chráněných území (především CHKO Jeseníky) • Téměř dořešená protipovodňová ochrana • Zdroje pitné vody Správa města • Role města jakožto obce s rozšířenou působností, přítomnost řady úřadů či jejich poboček (matrika, stavební a živnostenský úřad, Úřad práce atd.) • Aktivní zapojení města v činnosti Sdružení obcí Rýmařovska a MAS Rýmařovsko	Technická infrastruktura • Neexistence některých druhů technické infrastruktury v některých místních částech • Vysoká investiční a provozní náročnost ČOV a kanalizací • Nedostatečná osvěta v nakládání s odpadem Občanská vybavenost • Zcela naplněná kapacita mateřských škol • Snižující se nabídka středních škol (postupné zrušení/sloučení SOŠ a soukromé školy) • Lokalizace akutní zdravotní péče v rámci Podhorské nemocnice v Bruntále (a ne v Rýmařově) • Odchody zkušených lékařů do důchodu, nejsou nahrazováni mladými lékaři (zejména stomatologové) • Nedostatečné kapacity sociálních služeb pro seniory • Nevřešená budoucnost budovy bývalého kina Životní prostředí • Původní pestrá a mozaiková krajina přeměněna na zemědělskou a průmyslovou krajinu, pokles biodiverzity Správa města • Relativně vysoký index kriminality (tj. počet trestných činů na obyvatele)
PŘÍLEŽITOSTI (co se děje, či bude dít kolem nás a my to můžeme využít)	OHROŽENÍ (co se děje, či bude dít kolem nás a my se s tím budeme muset vypořádat)
Obyvatelstvo a bydlení • Intenzivní a efektivní snaha řešení problematiky exekucí na národní úrovni (legislativa, terénní práce, osvěta atd.) Hospodářství (vč. cestovního ruchu) • Zvyšující se dynamika trhu práce (částečné úvazky, sdílená pracovní místa, „home office“) • Rozvoj dopravní infrastruktury a obslužnosti, který zefektivní dojíždění do zaměstnání • Nastavení sociálního systému tak, aby byl motivující k zaměstnání	Obyvatelstvo a bydlení • Další snížení atraktivity života v periferních územích a odchod zejména mladých a vzdělaných obyvatel do ekonomických center a jejich zázemí Hospodářství (vč. cestovního ruchu) • Ekonomická stagnace či krize na národní či vyšší prostorové úrovni • Nedostatečné finanční ohodnocení práce zaměstnanců ke spokojenému životu

• Spolupráce podnikatelů, škol a veřejné správy • Rozvoj tuzemského cestovního ruchu Doprava • Podpora výstavby a údržby silniční a železniční sítě z národní a krajské úrovně Technická infrastruktura • Podpora výstavby a údržby technické infrastruktury z národní a krajské úrovně • Rozšíření konceptů minimalizace vzniku odpadů a udržitelného nakládání s odpady Občanská vybavenost • Zvyšující se trend komunitního života a angažovanosti místních obyvatel, který povede mimo jiné k rozvoji kulturní a sportovní činnosti a tím i „udržení“ obyvatel ve městě Životní prostředí • Účinný boj s kůrovcovou kalamitou vedoucí ke zlepšení stavu lesních porostů • Větší provázanost kroků složek ochrany přírody se zemědělci • Dostupnost biomasy z lesního hospodářství Správa města • Využití přeshraniční spolupráce • Řešení problémů ve spolupráci obcí	• Progresivnější rozvoj jiných měst a obcí regionu jakožto „základen“ pro turisty Doprava • Zvyšující se míra automobilizace ve společnosti, pokles role veřejné dopravy (negativní dopad na životní prostředí, vysoká dopravní zátěž atd.) • Ukončení osobní železniční dopravy na trati č. 311 Technická infrastruktura • Nedostatečná technická infrastruktura způsobující další vzdalování Rýmařovska ekonomickým centřům (např. zajištění dostupnosti internetu) Občanská vybavenost • Nedostatečná připravenost zdravotnických a sociálních zařízení na stárnutí populace (nedostatečné kapacity zintenzivněné oslabující rolí rodiny v tomto aspektu) Životní prostředí • Probíhající klimatická změny – sucho (a nedostatek vody v krajině), extrémní meteorologické jevy Správa města • Případná nízká ochota obcí k meziobecní spolupráci
--	--

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 VIZE ROZVOJE A STRATEGICKÉ CÍLE

VIZE ROZVOJE

Vize představuje obraz o budoucnosti města. Obsahuje popis představ budoucí podoby města. Slouží jako východisko pro návrh konkrétních přístupů a kroků k rozvoji města. Vize je dlouhodobou a sdílenou záležitostí.

VIZE MĚSTA RÝMAŘOV 2030

Rýmařov bude nabízet kvalitní podmínky pro život obyvatel ve všech oblastech. Počet obyvatel města se stabilizuje a zpomalí se stárnutí obyvatelstva.

Ve městě budou dostupné kvalitní veřejné služby – školství, zdravotnictví a sociální služby. Ve městě budou k dispozici možnosti pro různorodé společenské, kulturní a sportovní využití svých obyvatel.

Zlepší se dopravní obslužnost do okolních center zaměstnanosti. Zlepší se stav místních komunikací a chodníků a dojde ke zlepšení propojení jednotlivých částí města pro pěší a cyklisty.

Ve spolupráci s podnikateli budou vytvářeny podmínky pro úspěšný rozvoj malého a středního podnikání a tvorbu pracovních míst ve městě. Pozornost bude věnována podpoře zvýšení konkurenceschopnosti stávajících podnikatelských subjektů i příchodu nových investorů.

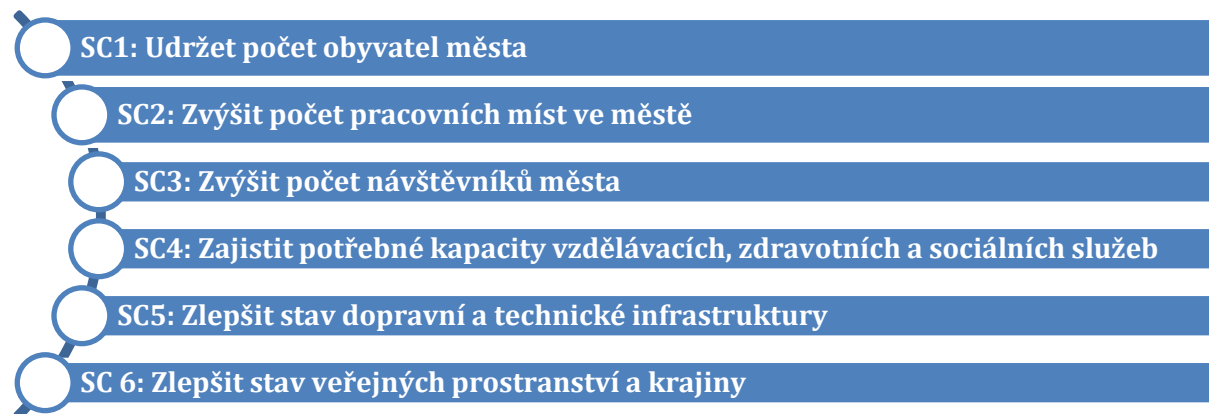
Zvýší se využití potenciálu cestovního ruchu. Nové atraktivity a spolupráce subjektů v cestovním ruchu povedou ke zvýšení turistické návštěvnosti a k vytvoření nových pracovních míst v cestovním ruchu.

Budou dokončeny územní systémy ekologické stability a obnova poškozených krajinných prvků. Postupně budou revitalizována jednotlivá veřejná prostranství.

Rýmařov bude přirozeným správním a kulturním centrem Rýmařovska. Bude se dále rozvíjet spolupráce s okolními obcemi. Obce se budou vzájemně podporovat při rozvoji regionu.

DLOUHODOBÉ CÍLE

Klíčové dlouhodobé a měřitelné mezníky rozvoje města jsou zachyceny v podobě dlouhodobých cílů. Jde v nich zejména o zachycení komplexních dopadů jak realizovaných rozvojových aktivit, tak působení vnějších vlivů. Vize a dlouhodobé cíle pomáhají udržovat kontinuitu rozvoje města. Cíle stojí nad jednotlivými rozvojovými oblastmi a opatřeními a jsou naplňovány různými kombinacemi plánovaných aktivit.

Ukazatele sledování plnění cílů a aktuální hodnoty indikátorů budou specifikovány v kapitole B.3 věnované podpoře realizace strategického plánu.

ROZVOJOVÉ OBLASTI A OPATŘENÍ

Konkrétní aktivity návrhové části jsou uspořádány do rozvojových oblastí a opatření.

A. VEŘEJNÉ SLUŽBY

- A.1 Kvalitní správa města
- A.2 Zkvalitňování podmínek pro vzdělávání
- A.3 Zajištění zdravotních a sociálních služeb
- A.4 Podpora volnočasových aktivit

B. DOPRAVA A INFRASTRUKTURA

- B.1 Zlepšení dopravní obslužnosti
- B.2 Rekonstrukce a dobudování místních komunikací a parkovišť
- B.3 Rekonstrukce a dobudování infrastruktury pro pěší a cyklisty
- B.4 Zkvalitnění technické infrastruktury

C. HOSPODÁŘSTVÍ

- C.1 Spolupráce s podnikateli
- C.2 Rozvoj cestovního ruchu

D. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- D.1 Zlepšení stavu krajiny
- D.2 Řešení problémů životního prostředí
- D.3 Zlepšování vzhledu města

B.2 SPECIFIKACE OPATŘENÍ

U každého opatření jsou uvedeny aktivity (typové činnosti / projekty). Aktivity jsou v závorce dle potřeby doplněny **komentářem k realizaci**, aby je bylo možno snadněji rozpracovávat v akčním plánu. U aktivit jsou dále uvedeny **odborné odbory městského úřadu odpovědné za realizaci** a případně **subjekty spolupracující na realizaci**.

A. VEŘEJNÉ SLUŽBY

A.1 Kvalitní správa města

- Důsledná práce se strategickým plánem a jeho pravidelná aktualizace
- Úplná digitalizace úřadu (*vyřizování agendy z pohodlí domova, on-line platby; je podána žádost o dotaci*)
- Další rozvoj mobilního rozhlasu informujícího občany města o dění ve městě
- Zavedení aplikace pro hlášení závad (v rámci mobilního rozhlasu)
- Aktivizace obyvatel (využití sociálních sítí; je třeba větší zapojení obyvatel do rozvoje města? co by k tomu přispělo?)
- Spolupráce s okolními obcemi (např. řešení komunikace, spolufinancování spojů veřejné dopravy)
- Spolupráce s místní akční skupinou (*vedle intenzivnější spolupráce při rozvoji vybraných témat také MAS více představit občanům – čím se zabývá a kdo s čím se na ni může obrátit*)
- Analýza bezpečnosti ve městě a činnosti městské policie (*analýza stavu a bezpečnosti města jako celku, řešení fungování městské policie, možnosti řešení problémů vandalizmu a porušování veřejného pořádku, zvážení rozšíření / vypovězení VPS okolním obcím, dle výstupů pracovní odborné skupiny (POS)*)

A.2 Zkvalitňování podmínek pro vzdělávání

- Podpora fungování dětské skupiny (*pro děti ve věku 1–3 roky, udržení i po skončení financování z dotačního projektu*)
- Rekonstrukce budov MŠ Revoluční, 1. máje, Janovice (*kultivace vnitřních prostor, zvýšení bezpečnosti*)
- Zastřešení vstupu do školní jídelny na 1. máje
- Zastřešení vedlejšího vstupu do ZŠ Jelínkova
- Multifunkční půdní vestavba ZŠ (*jen s dotační podporou*)
- Podpora projektů škol ke zkvalitnění vzdělávání (*odborné učebny, dílny apod.*)
- Úprava zahrady ZŠ Národní 15 (*školní arboretum s altánem + terasy*)
- Vybudování dětského dopravního hřiště na ulici 1. máje
- Zajištění vhodnějších prostor pro ZUŠ
- Využití budovy SSOŠ PRIMA

A.3 Zajištění zdravotních a sociálních služeb

- Podpora příchodu nových lékařů (*zejména zubní lékaři, bezúročná půjčka města, výhodné městské bydlení*)
- Příprava prostor pro umístění ordinací lékařů (*Bartákova 21*)
- Podpora rozvoje sociálních služeb dle Plánu rozvoje sociálních služeb
- Podpora vzniku nízkoprahového zařízení pro děti a mládež
- Vybudování domu s pečovatelskou službou na ulici Lidická (*započetí realizace v roce 2020*)

- Vybudování domova se speciálním režimem v Rýmařově / Rozšíření kapacit domova se speciálním režimem v Dolní Moravici
- Zkvalitňování služby senior taxi (*služba existuje od 10/2019, po roce fungování bude vyhodnoceno a případně přistoupeno k úpravě podmínek*)
- Opravy hřbitova (*oprava fasády smuteční síně a obvodových zdí, úprava cest mezi hroby, zejména pak páteřní cesty*)
- Vybudování kolumbária (*je ve studii hřbitova*)

A.4 Podpora volnočasových aktivit

- Podpora sportu dle Programů podpory tělovýchovy a sportu
- Podpora kulturních a zájmových aktivit v rámci Programů podpory zájmových aktivit
- Vybudování speciálních sportovních prvků k podpoře sportování dětí (*horolezecká stěna do tělocvičny, mini Jump park*)
- Podpora technických a přírodovědných aktivit střediska volného času
- Obnova a pořízení nových herních prvků na dětských hřištích
- Vybudování sportovní prvků pro starší děti (parkour, pumptrack)
- Vybudování multifunkční sportovní haly (*řešení dle výstupů pracovní odborné skupiny*)
- Vybudování venkovního koupaliště (*vybudování biotopu / vybudování nádrže Edrovice / kombinace uvedených možností, je zpracovaná studie, před dokončením strategického plánu bude zvolena varianta*)
- Zastřešení zimního stadionu (*řešení dle výstupů pracovní odborné skupiny*)
- Rekonstrukce městského divadla

B. DOPRAVA A INFRASTRUKTURA

B.1 Zlepšení dopravní obslužnosti

- Zvýšení počtu mezikrajských spojů (*zejména Ostrava-Bruntál-Rýmařov-Šumperk a Olomouc-Rýmařov-Jeseník, otázka finanční náročnosti, řešit ve spolupráci s obcemi ve Sdružení obcí Rýmařovska*)
- Zlepšení návazností spojů (*kterých? – návaznosti ve Valšově?*)
- Inicie / podpora rekonstrukce vlakového nádraží

B.2 Rekonstrukce a dobudování místních komunikací a parkovišť

(Pozn.: Bude zpřesněno městským úřadem – zejména rozlišení rekonstrukce komunikace ve stávající podobě / rekonstrukce s vybudováním parkování / kompletní rekonstrukce ulice včetně chodníků; budou rozlišeny prioritní aktivity a další aktivity)

- Rekonstrukce komunikace Žižkova (*úsek mezi ulicí Revoluční a parkovištěm Dukelská*)
- Rekonstrukce komunikací Strálecká, Slunečná, Polní, Luční, Nová (*musí předcházet rekonstrukce kanalizace a vodovodu*)
- Rekonstrukce komunikace Bednářská
- Rekonstrukce komunikace J. Sedláka I (*úsek před Jednotou vč. Propojení Sadová/ Divadelní/ Havlíčkova, včetně parkoviště před jednotou*)
- Rekonstrukce komunikace J. Sedláka II (*úsek od křižovatky u SOŠ kolem bývalého soudu k ulici Bartáková, je zpracován projekt*)

- Rekonstrukce komunikace Lipová *(včetně chodníku, pokud se podaří vyřešit vlastnické vztahy, tak včetně parkoviště)*
- Rekonstrukce komunikace J. Fučíka *(úsek nad „Hroznem“)*
- Rekonstrukce komunikace Husova *(včetně veřejných ploch a parkování)*
- Rekonstrukce komunikace Pivovarská *(úsek od 1. máje po Hornoměstskou)*
- Rekonstrukce komunikace U Potoka *(černá ulička)*
- Vybudování přístupové komunikace a parkoviště na Opavská 22
- Vybudování parkoviště na ulici 8. května u městského úřadu
- Rekonstrukce mostů za Městskými službami mezi ulicemi Palackého a Podolská
- Zlepšení zimní údržby komunikací

B.3 Rekonstrukce a dobudování infrastruktury pro pěší a cyklisty

- Rekonstrukce a dobudování chodníků Opavská
- Rekonstrukce chodníků Lidická
- Rekonstrukce chodníků Dukelská
- Rekonstrukce a dobudování chodníků Okružní *(chodník kolem Teplo Rýmařov?)*
- Rekonstrukce chodníků Revoluční *(společně s krajskou komunikací)*
- Rekonstrukce uličky a schodů Příkopy *(kozí ulička)*
- Vybudování chodníku pro pěší a cyklostezky v Edrovicích
- Vybudování cyklostezky Janovice
- Vybudování cyklostezky Opavská
- Vybudování cyklostezky Jamartice
- Zřízení nových přechodů pro chodce *(zejména poliklinika, Okružní u autobusového nádraží)*

B.4 Zkvalitnění technické infrastruktury

- Rozhodnutí o vložení kanalizační infrastruktury města do VaKu
- Řešení kapacit a fungování čistírny odpadních vod *(současně vyřešit i otázku hygienizace/nehygienizace kalů)*
- Řešení čištění vod v místních částech *(dotační podpora individuálních domovních ČOV, revize pravidel, spolupráce s VŠB-TU Ostrava v oblasti analýz)*
- Obnova zdrojů veřejného osvětlení
- Instalace veřejné wifi v některých částech města *(např. náměstí, Flemmichova zahrada, autobusové nádraží – přiznána dotace na 10 venkovních přístupových bodů)*
- Rozšíření (modernizace) kamerového systému
- Vybudování technické infrastruktury pro rodinné domy v Edrovicích *(7 domů, část B)*
- Modernizace bytového fondu v majetku města *(realizace Byterm)*
- Zachování stávajícího počtu bytů
- Snižování energetické náročnosti bytových domů
- Efektivní hospodaření s energiemi a využití místních zdrojů *(např. využití biomasy, kogenerační jednotky; inspirace viz MAS Opavsko)*

C. HOSPODÁŘSTVÍ

C.1 Spolupráce s podnikateli

- Pokračování komunikace s místními podniky a součinnost při jejich rozvoji (*vedení města se setkává s většími podnikateli – město informuje o plánech a zjišťuje potřeby, je třeba něco zlepšit?*)
- Informování potenciálních investorů o možnostech podnikání
- Zachování příznivých podmínek pro pronájem nebytových prostor ve vlastnictví města (*výše nájemného*)
- Spolupráce na technické přípravě ploch/prostor pro podnikání (*potenciál mají plochy v soukromém vlastnictví*)
- Podpora využití brownfieldů (*město vlastní pouze drobné, většina je v soukromém vlastnictví*)
- Spolupráce s MAS při podpoře podnikání (*zejména s ohledem na potřeby menších podniků*)

C.2 Rozvoj cestovního ruchu

- Podpora využití zámku Janovice (*zámek je v majetku státu, specifikace částí, které by město chtělo využívat – obřadní síň, výstavní prostory, trvalé expozice atd.*)
- Modernizace muzea (*dostavba budovy, vybudování bezbariérového přístupu, rekonstrukce vnitřních prostor a obnova expozic muzea*)
- Získání a revitalizace zámeckého parku (*následně celková obnova – chodníky, lavičky, odpočívadla, vodní prvky, osvětlení*)
- Spolupráce s místními aktéry na tvorbě turistických produktů (*co zvládne destinační management?, zapojení MAS? – je třeba najít osobu/subjekt, kteří dají aktéry dohromady a budou koordinovat vznik produktů*)
- Posílení spolupráce s destinačním managementem (*roli destinačního managementu turistické oblasti Jeseníky-východ plní Euroregion Praděd*)
- Hledání způsobů vzniku a udržení kvalitních stravovacích a ubytovacích zařízení
- Spolupráce se střední odbornou školou (zapojení oborů s vazbou na cestovní ruch)
- Propojení cyklostezek pro turistiku
- Okruhy pro inline kolem nádrže v Edrovicích (*umístění posilovacích strojů a prvků pro parkour, vazba na opatření A.4, aktivita Vybudování venkovního koupaliště*)
- Vybudování turistické atrakce (*vytvoření nějakého turistického „lákadla“, na něž bude možné nabízet další činnosti; přitáhne návštěvníky a vznikne prostředí, kde budou ekonomicky rentabilní další podnikatelské aktivity v cestovním ruchu; ideální je využití množství turistů v Moravici, Morávce, K. Studánce – nápad na jejich přilákání do Rýmařova, aby v rámci svého pobytu chtěli zajet i do Rýmařova*)

D. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

D.1 Zlepšení stavu krajiny

- Příprava a realizace záměrů identifikovaných Územní studií krajiny SO ORP Rýmařov ve spolupráci s okolními obcemi
- Realizace územních systémů ekologické stability Stránské
- Realizace územních systémů ekologické stability Edrovice
- Realizace územních systémů ekologické stability Jamartice I
- Realizace územních systémů ekologické stability Jamartice II

- Vybudování vodní nádrže Edrovice s rekreační zónou (*vazba na aktivitu Vybudování venkovního koupaliště v opatření A.4, po volbě varianty bude sladěno*)
- Dosažení úpravy koryta Podolského potoka

D.2 Řešení problémů životního prostředí

- Obnova lesních porostů v majetku města (řešení dopadů kůrovcové kalamity)
- Tlak na intenzivní kontrolu hliníkárný na Opavské ulici ze strany KHS (*ovzduší, hluk*) a využívání areálu na 8. května (*odpad*)
- Zavedení monitorování úrovně znečištění ovzduší ve městě a poskytování informací občanům o jeho stavu
- Pokračování podpory dotací na pořízení nových kotlů (*poradenství při podávání projektů, poskytování půjček občanům*)
- Řešení černých skládek (*často vznikají u sběrných míst*)
- Komplexní řešení odpadů (*separace, četnost svozů, druhovost separace – v rámci DSO se zpracovávají analýzy, co zlepšit*)
- Osvěta v oblasti třídění odpadů

D.3 Zlepšování vzhledu města

- Vybudování veřejného WC ve Flemmichově zahradě
- Více zeleně a okrasných rostlin v centru města a v dalších vytipovaných lokalitách
- Instalace drobných uměleckých prvků na veřejných prostranstvích
- Úpravy prostranství ve vlastnictví města mezi domy Sokolovská, Bartáková, J. Sedláka (*výsadba, lavičky, parkoviště*)
- Úpravy okolí nového rybníka na Okružní ulici
- Výkup rozestavěného objektu banky na ulici Husova
- Zlepšení stavu prostranství z části nebo zcela ve vlastnictví jiných subjektů (*předpokladem realizace je získání pozemků nebo jednání se stávajícím vlastníkem o společném postupu*)
 - Parkoviště na Lipové – pozemek parc. č. 72 v soukromém vlastnictví pro vybudování parkoviště (*viz opatření B.2*)
 - Prostranství mezi sídlištěm Dukelská a zimním stadiónem – pozemek parc. č. 2099 ve vlastnictví ÚZSVM pro výsadbu, chodníky a lavičky
 - Prostranství u Statku – pozemek parc. č. 1588 ve vlastnictví SPÚ, objekt váhy na pozemku parc. č. 1587 v soukromém vlastnictví – je zpracována studie (kolonáda – mlýnské kolo, úprava křižovatky, zeď, lavičky a parkoviště)
 - Park u Pivovaru Excelent – pozemek parc. č. 172 ve vlastnictví ÚZSVM (výkup) a č. 171 společnosti L.K.E. Pivovarská s.r.o. (možná směna za část pozemku parc. č. 219/1 – parkoviště před hotelem) – pro výsadbu, chodníky, lavičky
 - Parkoviště u budovy úřadu 8. května – z části zasahuje do pozemku parc. č. 1912/4 ve vlastnictví SPÚ – pro vybudování parkoviště, rekonstrukci autobusové zastávky, výsadbu, lavičky (*viz opatření B.2*)
 - Autobusová zastávka na 8. května u průzkumu – z části zasahuje do pozemku parc. č. 1650/1 ve vlastnictví MS kraje – umístění menší autobusové zastávky, nová cesta (točna), výsadba
 - Prostranství nad tělocvičnou Gymnázia na Sokolovské ulici – pozemek parc. č. 506/1 ve vlastnictví Hedva Prima a.s., pozemek parc. č. 507/2 je v soukromém vlastnictví a je na něm vázáno několik exekucí, pozemek 506/2 ve vlastnictví Moravskoslezského kraje (vedeno jednání o bezúplatném převodu části pozemku městu) – pro rekultivaci lesa, vybudování chodníků, umístění laviček, sportovních prvků

- Prostranství v zahradě Hedvy ve směru k vodárně – *pozemky parc. č. 477 a 478 v soukromém vlastnictví – pro rozšíření areálu zahrady Hedvy*
- Objekt bývalé prádelny v areálu nemocnice – *objekt bez č. p., na pozemku parc. č. 446 v soukromém vlastnictví*
- Prostranství kolem domu Opavská 26, 28 – *pozemek parc. č. 1657/1 ve vlastnictví SPÚ – vybudování bezpečné přístupové cesty a parkoviště*